4/2008 • ROČNÍK XXXX

ŽIVÉ SLOVO

Si dobrý otec?

Nedělej vlny

Jiskra
Božího světla

Téma čísla: **Odpúšťať a nespomínať**

Rozhovor s Markem Leightonem O zakládání sborů v Thajsku

Marku mohl by ses nám na začátek trochu představit?

Pocházím z Ameriky a v Thajsku jsem od roku 1985 a většinu času jsem strávil službou v centrálním Thajsku zakládáním sborů, supervizí a vedením týmu v centrálním Thajsku. Jsem ženatý, mám tři syny kolem dvaceti let.

Co děláš nyní?

Jsem vedoucím misijního pole Thajsko v rámci OMF. (OMF je zkratka mezinárodní, mezidenominační misijní společnosti zaměřené na šíření evangelia „Overseas Missionary Fellowship", jež vznikla z původní China-Inland-Mission založené Hudsonem Taylorem, pozn. red.)

Rádi bychom se dověděli něco o thajských církvích. Řekl bys nám o nich něco ve zkratce?

Když jsem poprvé přišel do Thajska v roce 1985, bylo sdílení evangelia poměrně obtížné, vládla zde velká apatie a velmi malý zájem. Od té doby zájem o evangelium vzrostl a tam, kde církve aktivně hledají cestu, jak sdílet Krista, tam lidé přicházejí ke Kristu. Na některých místech sporadicky, na jiných hlásí církve každý týden nová obrácení. A to je významná změna oproti polovině osmdesátých let minulého století. Když se v té době konal někde ve středním Thajsku křest, lidé přijížděli, aby to viděli. Nyní už církve necestují na křestní shromáždění jiných církví, protože se to stalo běžným.

Kolik církví je například v Bangkoku?

Nevím, ale rozhodně jich není dost. V Bangkoku žije 16 miliónů lidí a je to obrovské město. Kdybychom v každé čtvrti založili čtyři nebo pět sborů, tak to nebude dost na to, abychom evangeliem zasáhli všechny lidi. Potřebné jsou tvořivé sbory, které by například byly schopné oslovit migrující stavební dělníky, kteří žijí chvíli na místech velkých staveb a pak odcházejí někam jinam. Jak zasáhnout lidi, kteří pracují jenom v noci a co s lidmi, kteří pracují jen o víkendech? To jsou vážné otázky, které si zde klademe. Tradiční církve nemohou naplnit jejich potřeby. Všechny zmíněné skupiny potřebují pomoc.

Mluvíme-li o zakládání sborů, jaké důležité charakteristiky či schopnosti by měli misionáři, zakládající sbory, mít?

Potřebují mít dar silné víry a schopnost navazovat přátelství. Měli by se snadno učit, aby pochopili thajskou kulturu, jejich vnímání světa a naučili se thajsky. Je důležité se naučit přistupovat k Thajcům a sdílet se evangeliem. Tento proces vyžaduje nejméně čtyři roky, ne-li celý život. Thajci jsou dost spontánní lidé, kteří jsou přátelští a mají vůli k navazování vztahů, mohou k misijní práci zde velmi přispět.

Člověk zde na ulici potkává neustále nějaké buddhistické mnichy a na každém rohu jsou příbytky duchů a oltáře, kde lidé uctívají duchy. Popsal bys ve stručnosti, o co vlastně v buddhismu jde?

Většina buddhistů by řekla, že jde především o dodržení pěti pouček: „Nekraď, nezabíjej, nesmilni, nepij a nelži," a o tom to pro ně je. Mnozí aspirují na lepší život, kterého při reinkarnaci dosáhnou díky zásluhám v předešlém životě, ale to je vše, co mohou očekávat. To je celá jejich naděje, protože při pohřbu používají mniši fráze jako:

- Ze smrti není úniku.
- Ze smrti není vzkříšení.
- Ze smrti není návratu.
- Ze smrti není...

A těmito výroky v podstatě sdělují druhým, že smrt je pro ně konečnou záležitostí. Tak to je. Dokonce i naděje na reinkarnaci je pro ně dost matná. A protože buddhismus je jen souborem předpisů a praktických návodů, tak se zde setkáváme s tzv. lidovým buddhismem. Jde o víru v síly a magii, nošení

amuletů a uctívání svatyň k dosažení určitých věcí a samozřejmě také věštění. To vše je nabaleno na původním buddhismu.

Ve městě, kde máme naše jazykové centrum, je hlavní svatyně hinduistická. Všichni v Loperi tvrdí, že jsou buddhisté, ale jejich uctívání probíhá v hinduistickém chrámě. Chodí tam, uctívají tu věc, vkládají do ní své naděje a prosí o nějakou výhodu. Thajský buddhismus je mixem různých myšlenek, často mají více svatyní, protože chtějí mít na své straně všechny bohy.

Mám za to, že znáš nejeden příběh buddhistů, kteří se obrátili a přijali Krista. Podělil by ses s námi o nějaký?

Zajímavým je například příběh Nupy, středoškolské studentky, která navštěvovala předmět náboženství (šlo o porovnávání různých náboženství, pozn. red.). Na základě tohoto předmětu dospěla k přesvědčení, že Bůh musí existovat. Nosila to v sobě jako tajemství. Každou zimu probíhal na její škole zimní trh a křesťané tam rozdávali literaturu. Tak se dostala k letáku, ale protože tam byly davy lidí, nebyl prostor na rozhovor. Ona pak 15 let schovávala ten malý letáček a vždy, když prožívala strach, tak si jej přečetla. Nyní už má třicet. Situace v její rodině nebyla povzbudivá, otec byl alkoholik a vztah mezi rodiči byl napjatý. Nup proto chtěla vstoupit do řádu, navštívila křesťanský kostel a řekla: „Jsem tady, abych sloužila Bohu." Jenže ten kostel byl protestantský. Tím začaly naše rozhovory a ona krátce na to prožila znovuzrození. Těch patnáct let bylo přípravou pro to, co dělá dnes. Je evangelistkou na křesťanské klinice a dost často přivede lidi ke Kristu. Je mimořádně nadanou ženou. Myslím, že její příběh dostatečně ilustruje, jak lidé v Thajsku přicházejí ke Kristu. Jde zpravidla o fáze

- kdy lidé různým způsobem slyší evangelium,
- kdy prožívají nějakou životní krizi a
- pak do jejich života vstupuje někdo, kdo je zaujme a osloví.

Když mluvíme o misii v naší zemi s mladými lidmi, často se ptají na možnost krátkodobé misie. Máte nějaký program, který by jim to umožnil?

Ano, máme krátkodobý program nazvaný „Pojď a služ v Asii". Lidé mohou přijet a sloužit zde po dobu dvou týdnů nebo až jednoho roku. Existuje celá škála možností, jak zde sloužit. Lidé většinou přicházejí a jsou ochotni dělat cokoliv. Od nejrůznějších praktických záležitostí, přes hlídání dětí misionářů, výuku angličtiny a přes ni třeba i evangelizační práci. Vždy v červnu máme např. fotbalový turnaj, kterým se snažíme oslovit chlapce, kteří rádi hrají fotbal. Mladí muži mohou přijet a hrát tři týdny fotbal a sdílet Krista. Toto je trochu specializovaná nabídka, ale máme například i program, kterým se snažíme zasáhnout studenty. Stačí přijet v některém z letních měsíců, být přátelský a sdílet život na některé z místních škol. Zvát na křesťanské kempy.

Vaší hlavní úlohou je zakládání sborů. Když přijede misionář s vizí pro dlouhodobou službu zakládání sborů, jak vypadá jeho role?

Na začátku se připojí k existujícímu týmu, který tu práci už dělá a má určité zkušenosti. Vedoucí připraví strategii, jakým způsobem se noví misionáři mají zapojit do práce a jak budou pomáhat. Může to být zpočátku práce s dětmi misionářů a seznamování s kulturou, ale zpravidla je to mnohem víc. Samozřejmě chceme, aby lidé, kteří přijdou sloužit jako misionáři, duchovně rostli a byli zralými služebníky. To se týká i těch, kdo přijdou krátkodobě. Vždy je zde možnost, že se rozhodnou pro misii na celý život. Chceme, aby vysílající církev byla do celého procesu zapojena, modlila se a podporovala vyslané misionáře. Je to pro ni velké požehnání.

Děkuji za rozhovor a přeji ti, aby Pán žehnal tobě i misijní práci, kterou konáte.

JAREK ANDRÝSEK

obsah

Rozhovor o misii
Rozhovor s Markem Leightonem 2

Úvodník
Exotické ovocie 4

Úvaha
Jiskra Božího světla 5

Tématické články
Odpuštěním k novému srdci 8
V čem spočívá síla a problém odpuštění 10
Si dobrý otec? 14
Odpúšťať a nespomínať 17

Příběh ze života
Boží proměny v mém životě 18

Na zamyslenie
Dúha 19

Rozhovor na biblické téma
Elijáš a vdova ze Sarepty 20

Biblický kvíz
Rozhovor s neznámým 23

Okénko pro ženy
Nedělej vlny 24

Ze života a o něm
Zaštítit – nebo sestřelit? 25

Biblická úvaha
Rozliate vody 26

Rozhovor
Se Zuzkou Zemanovou 27

Stránka mladých
Hledání životního partnera 28

Reflexe doby
Šest klíčů evangelia k srdci postmoderního člověka . 30

Ozvěna minulého tématu
Peníze nebo život 33

Spomienka
Milan Hrdina odišiel do nebeskej vlasti 34
Moje spomienky na brata Milana Hrdinu 34

Informace
Pro jméno Kristovo se vydali na cesty 35
Nové knihy 36
Konference 36

Foto na obálce Iza Raszková

Téma příštího čísla:

Závislosti

Články k tématu příštího čísla, jakož i další příspěvky zasílejte do poloviny ledna 2009 na adresu odpovědného redaktora. Děkujeme. Redakce.

Exotické ovocie

Nie, tento článok nebude o mandarínkach, ananásoch alebo kivi. To bola zaujímavá téma možno pred dvadsiatimi rokmi, keď sme boli schopní stáť hodinu v rade, aby sme mali nejaké cudzokrajné ovocie na sviatočnom stole. Dnes považujeme za samozrejmosť, že v obchodoch si vyberieme, na čo len máme chuť – trebárs aj dovezené z opačnej strany zemegule.

Chcem hovoriť o inakšom ovocí, ktoré sa atraktívnosťou vyrovná tým najchutnejším, najfarebnejším a najvoňavejším plodom na regáloch. Nedostaneš ho kúpiť v obchode, nedá sa ani odtrhnúť zo susedovej záhrady. Ak ho chceš, musí vyrásť priamo u teba.

Myslím na ovocie Ducha, na ten šťavnatý strapec, o ktorom čítame v 5. kapitole listu Galatským. Kto by ho nepoznal? A kto by ho nechcel? Alebo... žeby to nebolo také samozrejmé? Tak to skúsme, pekne spamäti: Ale ovocím Ducha je láska, radosť, pokoj... a čo ďalej? Spoľahlivo si spomenieme na prvé tri, tie ďalšie sa lovia z pamäti trochu ťažšie. Aha, už to mám... zhovievavosť! Nepochybujem o tom, že nejeden čitateľ Živého Slova dokáže zarecitovať celý zoznam, ba aj omnoho viac. Ale niektorí sme sa možno práve naučili niečo nové. Veru, nie je samozrejmosťou, že by každý ovocie Ducha poznal.

A je snáď samozrejmé, že by ho každý chcel? Teraz práve nemyslím na tie prvé tri. Verím, že každý túži po láske, radosti a pokoji – ale chce mať každý zhovievavosť? Alebo trpezlivosť, ako to uvádzajú niektoré iné preklady? Tie dve slová sú si blízke, ale je v nich jemný významový rozdiel. Kým trpezlivosť označuje statočné znášanie ťažkých životných okolností (aké postihli napríklad biblického Jóba), zhovievavosť označuje znášanie nepríjemného človeka, odpúšťanie, neodplácanie zlého zlým. Kto sa chce stať naozaj trpezlivým, zhovievavým, odpúšťajúcim človekom?

Ostrie tejto otázky spočíva v tom, že trpezlivosť sa buduje trpením, zhovievavosť znášaním – a to veru nebýva príjemné. Žiadne skratky s tomuto cieľu nevedú. A žiadny z nás na tento svet neprišiel vybavený trpezlivosťou či zhovievavosťou, takže trnistej, kľukatej ceste do kopca sa nevyhneme. Prečo sa na takú ťažkú cestu podujať? A ako ju prejsť?

Na obidve otázky je odpoveď len v Bohu: Je to vôľa nášho Otca. Je to charakter Pána Ježiša Krista. A je to ovocie Božieho Ducha. Keď stopujem slovo zhovievavosť v Biblii, zistím, že väčšinou je to o Bohu. To On je dlho zhovievajúci – aj naproti mne. To On je odpúšťajúci – a mne už odpustil ďaleko viac, než budem ja kedy musieť odpustiť mojim dlžníkom. To On chce, aby som mu bol podobný. A záleží mu na tom omnoho viac než na mojom pohodlí a príjemných pocitoch.

Asi preto je ako Boží nástroj v mojom zbore alebo rodine ten brat, ktorému treba odpustiť viac než sedemkrát denne. Asi preto je tam tá sestra, ktorá „vyžaduje špeciálnu milosť“. (Toto skvelé slovné spojenie som počul len pred pár dňami na seminári o medziľudských vzťahoch v zdravom zbore.) A pre niektorých študentov v Božej škole som tým nástrojom ja. Spoločne sa učíme niesť bremená jedni druhých, keď pod nimi klesáme, a tak napĺňať Kristov zákon – ako o tom píše Pavol hneď v nasledujúcom odseku za ovocím Ducha.

Ak sa toto naučíme, vyrastie v nás a medzi nami ovocie skutočne exotické. Podľa slovníka slovo exotický znamená cudzokrajný, neobyčajný, zvláštny – a zhovievavosť túto definíciu spĺňa bezvýhradne. Nie je z tohto sveta, pochádza z neba. Nie je to „samoroďák“. Je to ovocie, ktoré Duch pestuje v srdci, čo sa mu dá obrobiť. A chutí!

Milí čitatelia, prajem Vám veľa inšpirácie a Božích dotykov pri čítaní tohto čísla Živého Slova. Za celú redakciu

PETER KOZÁR

Sdělení redakce

Milí čtenáři, přijměte toto poslední letošní číslo časopisu s vděčností především našemu Pánu, že nám stále ponechává „otevřené dveře“ ke zvěstování evangelia i tímto způsobem. Věříme, že vám časopis přináší aktuální informace o tom, co se v díle Páně koná, ale především potěšení i povzbuzení k věrnému životu v bázni Boží a v poslušnosti Jeho Slovu.

Jsme povzbuzeni vaším trvalým zájmem o časopis a chceme jej vydávat i v roce 2009. Vzhledem k narůstající inflaci a zvýšení výrobních nákladů musíme prodejní cenu zvýšit na 40 Kč za výtisk. Složenky na úhradu předplatného na rok 2009 vložíme do prvního čísla příštího ročníku. Pokud byste však chtěli změnit počty výtisků časopisu (přihlásit nové či odhlásit), napište nám o tom co nejdříve.

Pozdravujeme vás slovy: „Boží milost se všemi, kdo milují našeho Pána Ježíše Krista v neporušitelnosti.“ (Ef 6,24)

Za vydavatele Ján Ostrolucký

tiráž

ŽIVÉ SLOVO

Vydává
A-ALEF , Bořivojova 620/29
718 00 Ostrava, www.ziveslovo.cz

Odpovědný redaktor a adresa české redakce
Jaromír Andrýsek
Okrajová 3, 737 01 Český Těšín
tel.: 552 321 184 a 776 737 2082
e-mail: ja.andrysek@gmail.com

Adresa slovenskej redakcie
Peter Kozár, Vajnorská 9, 831 03 Bratislava
Tel.: 02 4437 2169 a 0908 390 753
e-mail: pkozar@berea.sk

Redakční rada
Ján Číž, Ján Hudec, Matúš Koša, Peter Kozár, Ján Kučera, Ján Ostrolucký, Tomáš Pala, Pavel Šíma, Petr Vaďura, Jan Vopalecký, Ľubomír Vyhnánek, Irena Zemanová

Grafická úprava a tisk
Vydavatelství g-koukol.cz
Ostravská 130, 735 62 Český Těšín-Mosty

Jazyková korektura
Ivo Štěrba st.

Expedícia, administrácia a platby pre Slovensko
Kresťanské centrum BEREA,
Alstrova 38, 831 06 Bratislava
tel.: 02 43641881, 0905 249379
e-mail: javor@berea.sk

Expedice a administrace pro Českou republiku
A-Alef, Bořivojova 620/29, 718 00 Ostrava-Kunčičky
tel.: 596 784 269, 732 490 072
e-mail: a-alef@centrum.cz, www.a-alef.cz

Platby a dobrovolné příspěvky pro Českou republiku
A-Alef Ostrava, Komerční banka Ostrava
číslo účtu: 81006-761/0100
Vždy je nutné uvést přidělený variabilní symbol odběratele.

Správa inzerce
Jaromír Andrýsek
Okrajová 3, 737 01 Český Těšín
Tel.: 558 734 794 a 776 737 282
e-mail: ja.andrysek@volny.cz

Předplatné
na celý rok 140 Kč + poštovné 72 Kč
celkem 212 Kč
jednotlivá čísla 35 Kč + poštovné 18 Kč
na Slovensku 200 Sk + poštovné 60 Sk
Předplatné na další období končí jen písemným či telefonickým odhlášením v administraci.
Časopis vychází čtyřikrát do roka.
Registrační číslo MK ČR 6480
ISSN 1210-6526

Jiskra Božího světla

V době adventu a Vánoc se často ozývá téma světla, které lidstvu přináší Kristus. Tento článek je reflexí nad 9. veršem první kapitoly Janova evangelia. Díky bohatství překladů může naše rozjímání nad biblickými texty získat novou inspiraci. K jednomu zajímavému pohledu na tento verš nás přivádí i výkladová poznámka v Kralické bibli.

Problém s překlady

Pokud jste si někdy srovnávali různé překlady Bible, zjistili jste prostý fakt (pro někoho možná znepokojivý), že znění textu se od sebe v různých překladech liší. Někdy v naprostých drobnostech, jindy ale ve slovech celkem podstatných nebo dokonce ve znění a významu celých vět. Proč tomu tak je? Na tuto otázku je několik odpovědí. Ta nejjednodušší (a zcela zavádějící) je, že za zněním odlišným od uznávaného překladu (v našich kruzích často kralický překlad) je jakési spiknutí překladatelů, kteří byli ovlivněni vším možným (katolicismem, liberalismem, humanismem... v nálepkování je možno pokračovat dle libosti dále). Když odložíme spiklenecké teorie do říše fantasy literatury, je možno nabídnout odpověď mnohem prozaičtější. Jak je dnes obecně známo, nedochovaly se nám žádné originály biblických textů, ale opisy opisů, jejichž znění není vždy totožné. A jak se od sebe liší dochované texty Nového zákona, tak se pak od sebe liší i různé překlady. Tak např. Jan Blahoslav ve svém překladu Nového zákona, který se pak stal součástí Kralické bible, vycházel z řeckého textu, který zpracoval a vydal Erasmus Rotterdamský. Mezi Erasmovou edicí a dnešním standardním textem Nového zákona[1], ze kterého se překládá do národních jazyků, je však relativně hodně rozdílů a proto se od sebe někdy liší překlad kralický a ekumenický (CEP). Překladatelé vycházeli z odlišné předlohy. Dále pak víme, že Bible je psána jazyky češtině dosti vzdálenými. A tak se stane, že překladatel narazí na slova a věty, které mají více než jeden význam. Má pak několik možností, jak daný úsek pochopit a tedy i přeložit a všechny mohou být správné! Lepší překlady nás pak na takové varianty upozorní někde v poznámce. Celý tento úvod o překladech Bible můžeme shrnout do staré, ale stále platné zásady, že každý překlad je vlastně výklad. Tedy že ve způsobu, jak překladatel text tlumočí, se odráží jeho způsob porozumění textu. Z toho plyne poznatek, že při biblickém studiu není dobré upnout se pouze na jeden překlad.

Na čárce záleží

S jakými problémy se překladatel Bible může setkat, ukáže následující ilustrace. Představte, že jste soudce ve starověkém Řecku. Soudíte člověka obviněného ze vážného zločinu a do rozsudku diktujete soudnímu písaři větu, kterou zapíše takto: „PROPUSTITNELZEPOPRAVIT“. V dané době se píše jen velkými písmeny a bez mezer mezi slovy. Rovněž nejsou ještě žádné značky, kterými by se slova a věty oddělovaly. Protože vy, jako soudce a váš písař, jste byli přítomni danému jednání, víte přesně, co se chce říci. Víte tedy, kam umístit pomyslnou čárku a jak správně větu přečíst. Tedy zda obžalovaný bude propuštěn nebo popraven. Přejdou staletí a záznamy soudu najde zvědavý archeolog a pracuje na jejich překladu. Přijde až k našemu textu a je postaven před otázku, kam umístit čárku. Podle čeho však pozná, jak to s obviněným dopadlo, když text, tak jak „leží a běží“, nabízí dvě zcela protikladné možnosti? Buď objeví nějaké další záznamy nebo tato otázka zůstane nerozhodnuta. Toto je tedy extrémní příklad situace, ve které se někdy ocitají i překladatelé, když se musí rozhodnout pro jednu ze dvou nebo více variant možného významu biblického textu.

Boží „otisk“ v každém člověku?

Jedním z takových (v kralickém a ekumenickém překladu) odlišných míst je i verš Jan 1,9. Řecky zní tento text takto (fonetický přepis):

Én to fós to aléthinon ho fótizei panta anthrópon erchomenon eis ton kosmon

Novozákonní texty byly původně psány pouze velkými písmeny řecké abecedy a mezi slovy a větami nebyla žádná dělítka. Takže tato věta v nejstarších dochovaných textech Nového zákona vypadá asi takto:

ΗΝΤΟΦΩΣΤΟΑΛΗΘΙΝΟΝΟΦΩΤΙΖΕΙ
ΠΑΝΤΑΑΝΘΡΩΠΟΝΕΡΧΟΜΕΝΟΝΕΙ
ΣΤΟΝΚΟΣΜΟΝ

Tuto „změť písmenek“ české i cizojazyčné překlady tlumočí dvěma způsoby. Podívejme se na ně.

Kralický překlad: *Tenť byl to pravé Světlo, jenž osvěcuje každého člověka přicházejícího na svět.*

Tuto variantu překladu má i latinská Vulgáta, Lutherův překlad z roku 1545, překlad krále Jakuba z roku 1611 a z moderních např. český překlad Hejčla a Sýkory z roku 1946.

Český ekumenický překlad: *Bylo tu pravé světlo, které osvěcuje každého člověka; to přicházelo do světa.*

K této variantě se dále kloní překlad KMS, Žilkův, Škrabalův, Ondřeje Petrů a Elberfeldský překlad, vzniklý v prostředí německého bratrského hnutí.

Jak je možno z tohoto přehledu vidět, nehrály zřejmě při volbě možného překladu žádnou roli důvody konfesní, tedy ke které církvi se daný překladatel hlásil, ale něco mnohem prozaičtějšího.

Celý problém spočívá v tom, zda se poslední část věty „erchomenon eis ton kosmon“ vztahuje ke slovu „to fós“ (světlo) nebo k „panta anthrópon“ (každý člověk). Z hlediska jazykového je možné obojí. Obě varianty jsou rov-

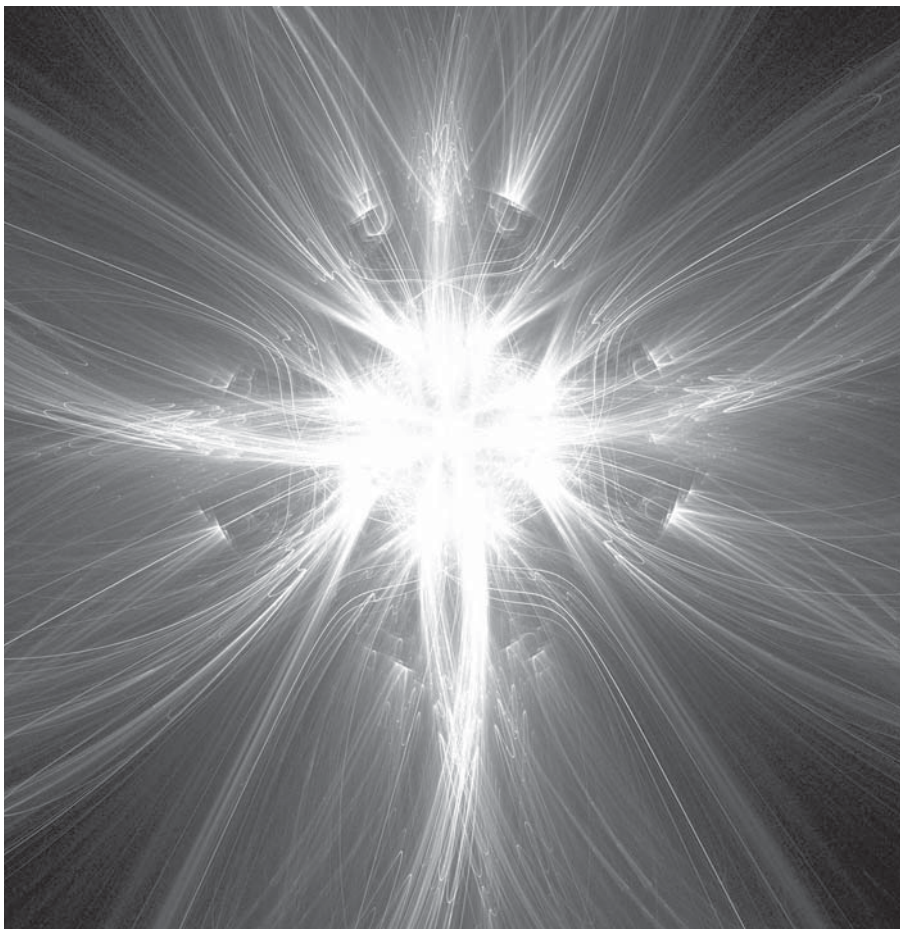

něž teologicky smysluplné a nestojí nijak v protikladu k celku Písma. Každá však vyjadřuje něco trochu jiného. Co nám tedy chtěl Jan vlastně sdělit? To, jak text pochopil už překladatel Vulgáty Hieronymus a další až po Jednotu bratrskou, nebo to, jak dané místo překládají moderní překlady? Je tu však ještě třetí možnost, a sice, že ona dvojznačnost byla přímo Janovým záměrem. Zeptat se ho však na to již nelze a tak nám zbývají jen domněnky. Podívejme se však nyní na význam obou variant překladu.

Ježíš jako Světlo světa

Ta, kterou má ČEP a další obsahuje hlubokou výpověď o Ježíši Kristu. Kristus je (v Janově symbolické řeči) přirovnán k Světlu par excellence. Ke Světlu, které přináší pravdu o člověku i Bohu. O Ježíši se hovoří z hlediska jeho božské podstaty. Jak suché by bylo evangelium, kdyby bylo pouze reportážním záznamem toho, co je vidět zvnějšku. Jan jde za to, co bylo vidět pouhýma očima. Jeho dílo je reflexí poznání a vyznání prvních křesťanů, že Ježíš je Kristus, Boží syn, Bůh přišlý v těle. Není divu, že autor Jan získal v první církvi přízvisko „Teolog“. „Co je důležité, je očím neviditelné“ říká malý princ ve stejnojmenné knížce A. de Saint Exupéryho. A myslím, že má pravdu. Co je skutečně důležité, nebývá často vidět na první pohled. A o tom, co vidět není, se dá nejlépe mluvit pomocí obrazů a symbolů. Bez této schopnosti lidské řeči bychom toho o Bohu asi moc nepověděli.

Zkusme chvíli zapomenout na fyzikální podstatu světla. Zapomeňme na fotony a elektromagnetické vlnění, prostě na vše, co jsme se učili v hodinách fyziky a dejme větší prostor emocím a fantazii. Tím se snad trochu přiblížíme vnímání světla ve starověku. Světlo je opak tmy, znamená život a bezpečí. Víme, kdo a odkud k nám přichází. Světlo je jistota, díky němu se můžeme orientovat, víme kde jsme. Naopak ve tmě nevím, kde jsem, zda na mne číhá nějaké nebezpečí nebo i smrt. Světlo se pojí s bezpečím a životem, tma s nejistotou a smrtí.

A Jan svým hlubokým prologem chce dosáhnout toho, aby si jeho čtenáři a posluchači spojili Ježíše Krista s tím, co se jim vybaví, když přemýšlí o významu světla.

Jehošua, syn Josefův, ten tesař z Nazareta, kterého si ještě možná někteří pamatovali, nebyl pouze tesař a syn Josefův. Byl „Logos“ (slovo, rozum, řád...), byl „Theos“ (patří na Boží stranu, je Bůh) a byl pro nás lidi „To Fós“, Světlo s velkým „S“. Tím, kdo chce ukázat každému člověku pravou povahu jeho života, jeho smysl a cíl. Tím, kdo chce každému na sobě samém ukázat, kdo a jaký je Bůh. Ten, o kterém je jinde v Písmu řečeno (opět obrazně), že „přebývá v nepřístupném světle; jeho nikdo z lidí neviděl a nemůže uvidět“ (1Tim 6, 16) a u něhož je dle Žalmu 36,10 pramen života.

„Bůh tak miloval svět, že dal svého Syna...“ říká se na jiném místě Janova evangelia. Celý svět, ne jen určitý národ či skupina, ne jen ti hodní, slušní a zbožní, jsou v hledáčku Boží lásky. Celý svět, celé lidstvo, každý člověk je cílem Boží milosti a lásky. Evangelista Jan tímto vyjádřil naprostý universalismus poselství evangelia.

Jiskra Boží známosti

Význam druhé možnosti překladu, kterou mají kraličtí a další výše uvedené překlady, je v základu stejný jako v prvním případě. Je tu pouze odlišný závěr verše, který říká, že Ježíš jako pravé Světlo osvěcuje každého člověka, který přichází na svět. Co to ale znamená? Říká tu Jan, že každý člověk si okamžikem svého narození přináší na svět jakési skryté vědomí Boha, které se v něm později ozve např. ve formě neodbytných existenciálních otázek? Je to poukaz na tzv. revelatio generalis, všeobecné Boží zjevení dané každému člověku v každé době a kultuře?

Jak tomuto textu rozuměli kraličtí překladatelé najdeme v poznámkách Bible kralické, které byly až do posledního vydání r. 1613 její nedílnou součástí, a které stojí za to studovat, pokud chceme překladatelskému dílu Jednoty bratrské dobře porozumět.

„Světlem míní se ona jiskřička známosti Boží, kterou nemůže zastínit ani temná přirozenost lidská“ říkají kraličtí a pokračují *„žádný člověk se na svět nenarodí, ješto by jiskry vždy jaké Božího světla od Krista dané sobě neměl“.*

Dle pochopení kralických překladatelů si tedy každý člověk přináší na svět jakousi predispozici, určitou „citlivost na Boha“, jakýsi „kousek Božího světla“, určité vědomí o Bohu, kterou ani jeho „temná přirozenost lidská“ nemůže potlačit. Můžeme to pojmout také tak, že člověk si ve svém nitru přináší na svět jakýsi „Boží otisk“, kterým je onen

neklid v srdci, o němž psal už svatý Augustin ve svých Vyznáních (Neklidné je srdce lidské, dokud nespočine v tobě Bože). Ten neustále pudí člověka k tomu, aby se nespokojoval s dočasným a pomíjivým, ale hledal to, co má poslední platnost, co je absolutní.

„Celkem vzato, smysly všech lidi vnímají věci jakž–takž. A světlo mysli vysvítá všem lidem tak nebo onak (neboť svítí i v temnostech, a tmy ho neobsáhly, osvěcují každého člověka přicházejíciho na svět, Jerem. 1,5.9). A hlas Boží doslýchají nějakým spůsobem všichni lidé... Toto jak říkám, v této povrchnosti poznají všichni."
J. A. Komenský, Všenáprava

Justin Martyr a „logos spermatikos"

S myšlenkou „Boží jiskry v člověku" nepřišli teologové Jednoty bratrské jako první. O něčem podobném mluvil již staletí před nimi Justin Martyr (cca 100 – 165 n.l.), velký učenec své doby a jeden z prvních apologetů (obhájců víry) církve, autor Dialogu s Židem Tryfónem a dvou velkých apologií křesťanské víry. Křesťan – filosof, který křesťanství a učení Ježíše Krista považoval za filosofii par excellence.

Justin byl velký znalec antické filosofie, Sokrata, Platóna a dalších. Uvědomoval si, že v lecčem mají tito „pohanští" filosofové pravdu. Odkud ji ale mají? Odkud se bere, byť nedokonalé, poznávání pravdy u lidí jako byli Platón, Herakleitos, Abraham a Elijáš, kteří žili ante Christum (před Kristem, pozn. redakce)? A vysvětlení našel v pojmu „Logos spermatikos", kterým navázal jak na pojem „Logos" v Janově evangeliu, tak ve stoické filosofii. Justin učil, že Bůh stvořil svět skrze svůj „Logos" a malá část, semínko, tohoto „Logu" je nějak přítomna v každém člověku již od jeho narození (Apologia I, 64). Díky tomuto semínku božského Logu mohou lidé aspoň částečně a nedokonale poznávat, co je dobré a správné. Takto tedy Justin vysvětluje otázku, odkud se v dílech řeckých filosofů bere to, co je rovněž součástí křesťanského učení (Apologia II, 13). Cokoli dobrého a správného tito moudří lidé objevili a vyslovili, bylo možné jen díky tomuto semínku pravdy, které do nich vložil Bůh již při narození.

Tímto pojetím se Justin snažil pozitivně přistoupit ke svým vzdělaným současníkům a ukázat jim, že celá moudrost antické filosofie směřuje k Tomu, o kterém evangelista Jan píše: „A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi", k Ježíši Kristu, v Něm je plnost Božího zjevení.

Celá Justinova koncepce nebyla pouze akademickou spekulací, ale měla zřejmý misijní záměr a konkrétní dopad v přístupu k nekřesťanům. Jeho snahou a cílem bylo adekvátním způsobem oslovit všechny moudré a vzdělané své doby a ukázat jim, že ten, kdo „miluje moudrost" (filó – sofia) je veden k Ježíši Kristu. On je manifestací, projevem i ztělesněním Toho, v němž je plnost vší moudrosti.

„Vyznávám se, že jsem křesťan, jsem na to pyšný a směle bojuji; ne proto, že by se Platónovo učení naprosto lišilo od Kristova, ale proto, že se mu nepodobá docela; a tak i učení jiných, stoiků, básníků a spisovatelů. Každý z nich viděl ze Slova rozesetého po světě jen to, co souviselo s jeho vlastní povahou, a tak mohl vyjádřit jen část pravdy. ... Dobré principy, které byly někým vyjádřeny, náleží nám, křesťanům. Protože po Bohu uctíváme a milujeme Slovo (Logos), které pochází od nestvořeného a nevyslovitelného Boha; poněvadž on se pro nás stal člověkem, aby nás svou účastí uzdravil. Však všichni spisovatelé, prostřednictvím přirozeného seménka Slova, které je jim dané, mohli nejasně zahlédnout pravdu. Ale jedna věc je símě a jeho napodobenina poskytnutá v mezích schopností, něco jiného je samo Slovo, na kterém má člověk podíl a napodobuje ho prostřednictvím milosti, která pochází od něho."
Justin Martyr, Apologia II, 10 a 132

Nesme lidem světlo, aby jim zazářil Kristus

Jestli je výklad 9. verše první kapitoly Janova evangelia, který nám předkládají kraličtí překladatelé a Justin Martyr přesně tím, co chtěl evangelista Jan vyjádřit, s jistotou nevím. I zde platí slovo apoštola Pavla o nedokonalosti našeho poznání (1K 13). Je to ale jeden ze dvou možných způsobů, jak text pochopit. Je to rovněž inspirující pokus vyrovnat se s faktem, že lidé mají jakési „tušení Boha" a s tím, že v různých způsobech a směrech lidského myšlení (filosofie, náboženství) jsou prvky, které známe i z Bible (viz tzv. zlaté pravidlo).

Ano, je to lidský výklad Božího Slova, je to pohled Justina a kralických překladatelů. Vždyť veškerá naše teologie je jen lidským pokusem vystihnout něco, co nás stejně neskonale přesahuje. Výklad Justina a kralických bratří nás tedy může inspirovat k dalšímu přemýšlení nad Janovým evangeliem a hlavně k rozmýšlení o tom, který chce být každému Světlem na cestě jeho života.

Závěr

Vstupujeme do vánočního období, kdy si jako křesťané budeme opět připomínat příchod toho pravého Světla, jež osvěcuje naše životy, Ježíše Krista. I naprosto sekulární komentátoři společenského dění někdy připouštějí, že atmosféra Vánoc je přeci jen trochu jiná, jakoby „posvátná". Že to je čas, kdy se k sobě lidé chovají trochu jinak, nebo aspoň cítí, že by se k sobě jinak chovat mohli a měli. Možná, že ona „jiskřička známosti Boží" v lidech způsobí, že si navzdory veškeré komerci, která Vánoce provází, uvědomí, že tu jde o víc než jen o stromeček a dárečky. Možná v čase vánočním v sobě někdo zaslechne hlas Exupéryho malého prince a začne se ptát, co je v jeho životě vlastně důležité a podstatné. Objeví se zvláštní neklid a otázky, za kterými může být „tušení Boha". A možná k někomu promluví i vánoční symbolika teplého světla v zimní noci a člověk si jakoby vzpomene, že ve svém životě něco/někoho nevědomky stále hledá. Někoho, koho má rád, ale nemůže si vzpomenout na jeho tvář. Zkusme vzít odkaz Justina a bratří kralických vážně a využít vánoční atmosféry k šíření Světla. Zkusme ukázat lidem onu „jiskérku Boží známosti", kterou nosí v srdci, a ukažme jim (hlavně skrze naše životy) na Světlo, z něhož ona jiskra pochází. Kde se rozjasní, tam člověk může spatřit Krista.

1 NESTLE-ALAND, Novum Testamentum Graece, 27. vydání, Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1993

2 GROSSI, Vittorio, SINISCALCO, Paolo. Křesťanský život v prvních staletích. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1995. Str. 238

PAVEL ŠÍMA

Odpuštěním k novému srdci

Bába na zádech

Martin Scharnowski vyprávěl na pracovním setkání duchovních pastýřů ve Wiedenestu příběh o rabínovi, který putoval se svým žákem. Zatímco jej cestou vyučoval, dorazili k široké řece. Tam už několik dní seděla stará žena. Neprosila a hned přikazovala, aby ji přenesli na druhou stranu. Byla nepříjemná stejně jako její zápach. Žák chtěl na učitele udělat dojem, popadl bábu a na zádech ji nesl přes řeku. Ženská přitom stále nadávala, ničím se jí nemohl zavděčit. Jen se trochu namočila, už škrábala mladíka nehty do tváře. I proto ji rabínův žák dost nešetrně vysadil na břeh. Z rozhněvané ženy nevyšlo jediné slovo vděku a plná žluči zmizela v blízkém lese. Rabi se mezitím také přebrodil a tak spolu mlčky pokračovali v cestě. Po dlouhé době mlčení se rabi obrátil ke svému žákovi a v jeho tváři uviděl temné chmury. Zeptal se jej tedy: „Řekni mi, prosím tě, jak dlouho chceš ještě tu starou bábu tahat sem a tam?“

Koho sebou taháš na zádech ty?

Možná se vás to netýká, nemáte s nikým v rodině ani ve sboru problém, neurazil vás žádný výrostek a nepomlouvá vás žádná teta. Přesto je tento článek určen i vám. Možná že zítra dorazíte na břeh široké řeky a někoho tam potkáte. Ať už je to tak, či onak, se zraněními, jež nás potkávají, se každý musí nějak vyrovnávat.

Co s námi učiní bolest? A co s ní učiníme my?

Bolestivým zkušenostem se nevyhne nikdo z nás. To je jedna z mála jistot v tomto padlém světě. Otázkou však zůstává, co s námi zranění, zklamání a bolesti udělají a co bychom s nimi měli udělat my? Jako Ježíšovi učedníci jsme dobrovolně vstoupili do sféry Božího působení. Žijeme pod Kristovou vládou a proto pro nás platí slova z listu Židům (Žd 12,15): *„Dbejte na to, ať nikdo nepromešká Boží milost; ať se nerozbují nějaký jedovatý kořen, který by nakazil mnohé.“* Existuje tady reálná možnost, že Boží milost promeškáme. Možnost, že mezi námi vyroste rostlina s hořkým kořenem a že znečistí půdu kolem sebe tak, že tam pro milost nezbude místo. A my máme dávat dobrý pozor, aby se tak nestalo, protože milost by měla být naší hlavní charakteristikou.

Semínka hořkosti

Hořkost však nemá jen kořen. Je to celá rostlina, jež roste ze semínka. Není přitažlivá, vypadá suše, páchne, je jedovatá a zvrhlá. Přesto všechno se jí mezi křesťany daří. Začíná to nenápadně semínkem zranění. To se zalévá až zapustí kořen. Náš život nabízí každý den bezpočet možností jak zasít hořkost ve formě manipulace, zneužití, nelásky, nemilosrdného jednání apod. Život je často nespravedlivý, dokonce krutý, zvláště tam, kde se setkávají hříšní lidé. Krutost se dostává i do těch nejmenších životních buněk, jako je manželství a rodina – i tam se zaséva hořkost. Takže se jí nevyhnete.

Nikdo není předem vyloučen

Děje se tak nevědomky i vědomě, bezmyšlenkovitě nebo s úmyslem, slovy, mlčením, skutky, pohledy, telefonicky nebo e-mailem. Zraňujeme a jsme zraňováni. Někdy dokonce zraňujeme sebe sama a někdy se cítíme být zraňováni Bohem. Nejvíce však bolí zranění od osob blízkých, partnerů, rodičů, dětí, přátel! Vždy nám pak zůstane v ruce semínko hořkosti!

Co uděláme se semínkem hořkosti?

Přineseme jej pod kříž nebo jej budeme zalévat? Vložíme je do smrti nebo je budeme udržovat při životě? Cesta ke kříži je krátká. Ale ne vždy je bez bolesti, za to je velmi efektivní a úspěšná. Zbavit se semínka znamená odpuštění, osvobození a oddělení od hořkosti. Každá střední cesta vede k růstu hořké rostlinky a je dlouhá, namáhavá a neúspěšná. Končí ve vězení hořkosti, hněvem a chladem. Jak se rozhodneme?

Semínko na dlani

To semínko máme ve své ruce. Slova odezněla, dopis byl přečten, dveře zapadly do zámku. Stalo se, včera, minulý měsíc, před dvěma roky – je to minulost. A přece je stále přítomná. Neseme plnou zodpovědnost za to, co s tím semínkem uděláme. Většinou to probíhá tak, že o tom přemýšlíme, analyzujeme a rozebíráme. Rozběhne se v našem nitru imaginární rozhovor, dialog s obětí či pachatelem: „To si nenechám líbit...“ nebo „Jak jsi to jen mohl udělat...“. Rostlinku tím zasadíme a zaléváme ji v sobě. A ona roste a rozpíná se. Tak nastartujeme hru na obviňování, kterou lidé hrají od chvíle, kdy s tím Adam s Evou začali (Gn 3,12): *„Žena, kterou jsi mi dal, aby při mně stála, ta mi dala z toho stromu a já jsem jedl.“* Budeme obviňovat a zalévat nebo vyznávat?

K čemu vede pěstování hořkosti?

Lidé, kteří zalévají svou hořkost, se zahrabávají stále níž. Kořen roste do hloubky. Semínka se šíří i tím, že do hry vtahujeme další lidi. Vyprávíme, rozesíláme dopisy až do zahraničí a přikrášlujeme. Vydáváme své výklady za pravdu a uzavíráme se sami do sebe. Jsme stále více spoutáváni a ztrácíme vnitřní svobodu Božích dětí. Zavřeli jsme se do vězení s klíčem uvnitř, jak to vystihla Kateřina Lachmanová ve stejnojmenné knize. A v tom vězení si promítáme stále znovu své oblíbené video - „Největší zranění mého života“ a nevíme, jak z toho ven. Zasáhne to rodinu, pak půl sboru. Štěpí se a polarizuje celá církev. Zato když se potkají dva zahořklí, náramně si rozumí a stávají se spojenci. Pěstují své hořké společenství, ve kterém však není místo pro Ježíše a jeho milost.

Všichni jsme součástí bitvy o lidské srdce

A tak Pán čeká venku a volá: „Pojď ven, chci, abys byl svobodný!“ On přišel uzdravit naše zlomená srdce, abychom měli život a měli ho v hojnosti. Zatímco *„zloděj přichází, jen aby kradl, zabíjel a ničil“* (J 10). Ať si to přejeme nebo ne, jsme součástí staré duchovní bitvy a bez Ježíšovy milosti jsme pro Božího nepřítele snadným cílem. Písmo říká (Př 4,23): *„Především střez a chraň své srdce, vždyť z něho vychází život.“* Bohu jde o naše srdce (srdce v biblickém smyslu je především rozum a vůle, částečně i cit). Jde mu o naše myšlení, rozhodování a cítění, máme je střežit.

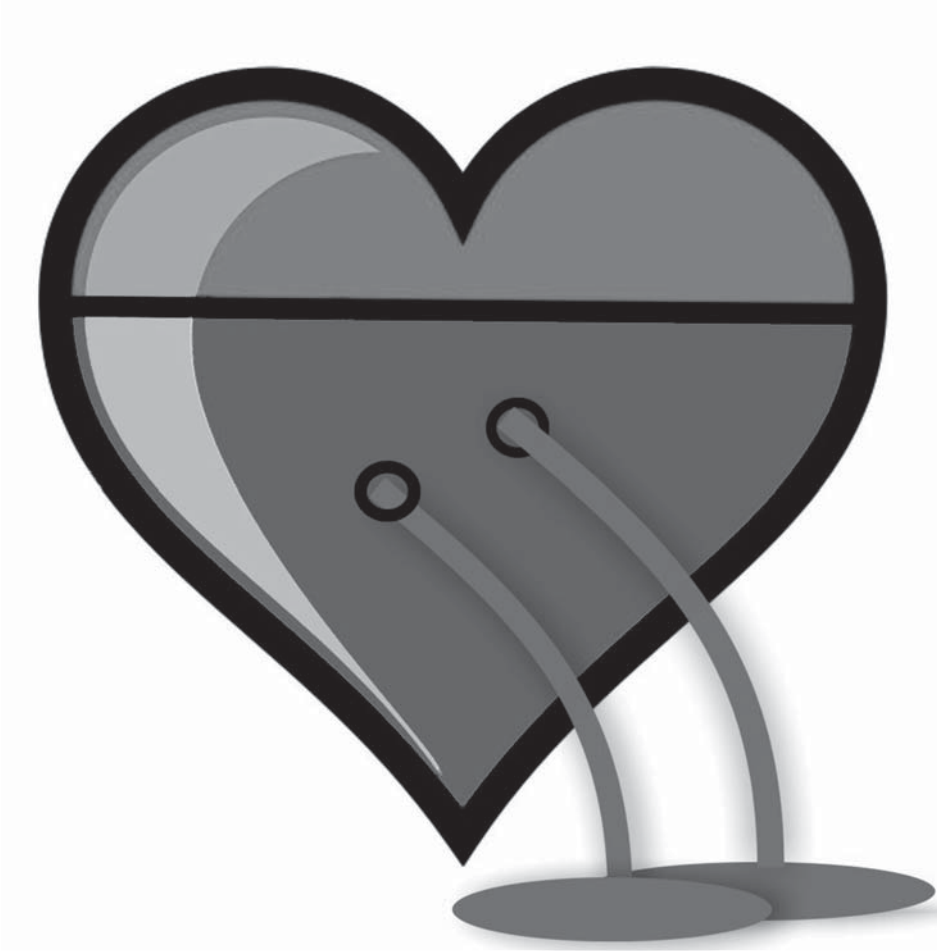

Zkoumejme své srdce

Pán Ježíš ve svém proslovu o Nové spravedlnosti (Kázání na hoře - Mt 7,20nn) upozorňuje na to, že učedníka poznáme po ovoci: *„Ne každý, kdo mi říká ‚Pane, Pane', vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích."* Ve vztahu k Bohu nejde jen o projevy citů, ale o skutečné činění Boží vůle. Láska je více o vůli a myšlení než o citech, které rychle vyprchají. I zde se ukazuje, že jsme ovlivněni více osvíceneckým romantismem než biblickým myšlením. Copak jsme nadšeně a plni citu nevolali: „Pane, Pane?!" A Pán odpoví: „Jděte ode mne!" Lidem se může zdát, že Bohu slouží celým srdcem (tedy procítěně, neboť tak je „srdce" v církvi prezentováno), ale On jim řekne: „Neznám vás!" Známe Boha a jeho vůli? Zkoumáme celé Boží slovo? Upravujeme podle něj svůj život, svá rozhodnutí, abychom mohli s Bohem pěstovat nepokrytecký vztah? Sdílíme Jeho vizi záchrany národů a jsme její součástí? Bůh mění naše srdce (naše myšlení, rozhodování i cítění), když mu je odevzdáváme. Jak hluboký vztah k nám musí mít Bůh, když do naší záchrany investoval to nejcennější, co měl, svého Syna? Ten za nás šel na kříž zcela vědomě, promyšleně, pevně rozhodnut, navzdory mnoha pocitům.

Bůh chce maše nitro

Zboží má jen tu cenu, kterou je za ně někdo ochoten zaplatit. Pán Bůh nás ocenil krví svého vlastního Syna. Záleží mu na nás do té míry, že nás prohlásil za své dědictví (Ef 1,18) jímž sám zbohatl: *„Jaké je bohatství slávy jeho dědictví ve svatých."* Bůh zbohatl, protože nás získal. Tolik si nás cení, tolik nás miluje. Každý z nás Boha uctívá jedinečným způsobem a On si to tak přeje. Pokud se nenecháme cele prostoupit Otcovou láskou, pokud nepřijmeme jeho odpouštějící milost, pak nebudeme ochotni a schopni odpouštět. Dávat můžeme jen to, čím jsme sami naplněni. Kdy jsme naposledy seděli v Božím klíně a děkovali mu za jeho milost? Kdy jsme se naposled otevřeli jeho lásce?

Všichni máme potřebu být uzdraveni

A milost je také to jediné, co může naše zranění uzdravit. Zranění, se kterým se nenaloží správně, vede vždy k trpkosti a znečištění. Zde platí jednoduchá rovnice:

Zranění + Nesprávné nakládání s ním = Trpkost + Znečištění

„Zloděj" chce zničit tvé srdce. Nejčastějším útokem jsou malá zranění, která působí trhliny v našem „srdci" a snižují tak hladinu našeho pocitového života. Do určité míry se s tím dokážeme vyrovnávat. Když se hladina sníží pod únosnou mez, vybuchneme. Přitom příčinou výbuchu není jen ta poslední kapka, ale jsou to naše předešlá nezhojená zranění. Nevěřte mýtům a lžím typu: „Čas zahojí všechna zranění" nebo „Duchovní osoby to nezraňuje." Vždy vás to zasáhne. Deprese je pak výsledkem stovek zranění, která nebyla uzdravena. Alkohol, workoholismus, drogy a sex zranění neuzdraví. Jediný recept na zranění je odpuštění. Musíme si v srdci uklidit.

Jak uzdravit zranění?

Proces uzdravení má své etapy:

- Identifikuj bolestivé místo - zamysli se, kde jsi prožil zranění a nepotlačuj to.
- Buďte k sobě poctiví – přiznejte si, co prožíváte. Přiznejte si, že zranění bolí, je jako díra v srdci, která snižuje hladinu tvého emocionálního potenciálu.
- Jděte k Bohu a řekněte mu to: „Pane, zranilo mne to, ale odpouštím, dej mi k tomu, prosím, sílu. Odejmi ode mne hořkost. Děkuji."

Když v těchto krocích budeme před Bohem otevírat své nitro, On bude s naším srdcem pracovat, jako s cibulí. S pomocí Ducha svatého bude odkrývat vrstvu za vrstvou. Dovolme mu to a prosme: „Pane, uzdrav ta místa." On dává sílu k odpuštění, On jediný má moc uzdravit a darovat nové srdce. Srdce je také to nejcennější, co máme, bydlí v něm totiž Bůh!

Mt 11,28 Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout.

JAREK ANDRÝSEK

V čem spočívá síla a problém odpuštění?

Co se nám všechno vybaví, když se řekne odpuštění? Možná nejprve to, že nám Bůh odpustil a odpouští naše provinění. Pak si vzpomeneme, že jsme se snad aspoň jednou v životě modlili „a odpusť nám naše viny tak, jako i my odpouštíme našim viníkům". Možná se nám vybaví i nepříjemné vzpomínky na to, když nám někdo ublížil, když se narušily vzájemné vztahy a ptali jsme se Boha i lidí kolem, jak dál. Asi jsme věděli, že bychom měli odpustit, ale kde k tomu najít sílu, aby to bylo opravdové a ne pouze formální?

Než napsat pojednání o odpuštění, řekl jsem si, že by bylo lepší dát prostor více lidem, kteří by nám sdělili svou představu o odpuštění. Rozeslal jsem tedy jednotlivcům z různých církví jednoduchou anketu s těmito otázkami:

- *V čem tkví síla odpuštění?*
- *Proč může být těžké někomu odpustit a jak to překonat (jak najít sílu k odpuštění)?*

Reakce těch, kteří odpověděli, vám předkládám k zamyšlení.

O úvodní delší pojednání o těchto dvou otázkách jsem požádal bratra Jaro Křivohlavého, profesora sociální psychologie na UK v Praze, který se tématem odpuštění zabýval jak ve své odborné praxi, tak v několika svých knihách.

PAVEL ŠÍMA

Úvodní pojednání a výsledky ankety

prof. Jaro Křivohlavý

V čem spočívá síla a problém odpuštění?

S odpouštěním se nesetkáváme tam, kde jde o soupeřivé vztahy mezi lidmi. Tam nemá místo. Právě naopak. Nedávno jsme byli svědky toho, že se i v nejvyšších místech politického života zjistilo, že pravý opak je pravdou. Nejen to, že se nikomu z druhého tábora (ať to je opozice či jen někdo z jiné nežli naší skupiny) nic neodpouští, ale dokonce se dělá vše pro to, aby se protivník dostal do situace, kdy udělá něco špatného a zveřejněná zpráva o tom, nám potom mohla ve vhodné chvíli pomoci poškodit ho.

Jaká je síla odpouštění, to jsem jednou – za dob komunismu - slyšel z úst vysoce postaveného komunisty. Jeli jsme spolu vlakem. Dali jsme se do hovoru a já jsem mu nakonec řekl, že jsem křesťan. On se na mne pozorně podíval a řekl: „Vy křesťané ani nevíte, co máte. Kdybyste věděli jakou sílu v životě má odpuštění, byli byste nejšťastnějšími lidmi na světě".

To, že odpuštění má „sílu", to jako křesťané víme. Jenže slovíčko „víme" znamená, že jsme to někde slyšeli, že jsme to zaregistrovali jako větu (výpověď). Máme to někde zapsáno v šedé kůře mozkové. Víme to – asi tak, jako víme, že dvakrát dvě jsou čtyři, že hlavní město Kalifornie je Sacramento a že nejvyšší hora v Himalájích se jmenuje Everest, ale v jazyce domorodců Čo-mo-lung-ma. Tak to víme. Víme to tak dobře, že když se nás někdo zeptá, co to je odpuštění, jsme s to mu říci souvislou větou, že odpuštění je důležité, že má moc změnit vztahy mezi lidmi, ba dokonce i vztah mezi člověkem a Bohem (Bohem a člověkem). Řekneme to. Otázkou je, do jaké míry to praktikujeme.

Zeptáme-li se na to, jaký máme problém s odpouštěním, dostáváme se do jiné oblasti nežli je ta první. Víme, co to odpouštění je, ale otázkou či problémem je jeho praktikování. V tom vidím hlavní problém. Stalo se mi, že jsem byl v jednom sboru. Kázal jsem. Téma kázání bylo právě o odpouštění. Snažil jsem se ukázat, kolik to je, když se vynásobí sedmkrát 77, přál jsem si mluvit jazyky andělskými – výsledek? Když jsem stál po konci shromáždění u východu a podával účastníkům shromáždění ruku, povídá mi jedna milá sestra: "Já to taky říkám, že by si lidi měli odpouštět, ale kdybyste věděl, co mi udělala sousedka, taky byste jí neodpustil".

Na pomoc prvnímu úkolu jsem se snažil také něco udělat. Napsal jsem několik knížek o odpouštění. Základní pojednání o odpouštění mi vyšlo v knize „Pozitivní psychologie – o naději, radosti a odpouštění." Vydalo ji nakladatelství Grada Publishing v Praze. O praxi – o tom, jak to dělat, co rozumím odpuštěním - jsem napsal knížku „Jak zvládat vztek, zlost a agresi". Tu vydalo totéž nakladatelství. A pro lidi, kterým je odbornější řeč nesrozumitelná, jsem napsal malou knížečku - 40 esejí na dané téma v Karmelitánském nakladatelství. Jmenuje se „O odpouštění s Jaro Křivohlavým". Vedle toho jsem napsal celou řadu článků, měl o tom řadu kázání a přednášek, ba dokonce jsme zkoušeli provádět určitou formu nácviku postupu odpouštění. A výsledek? Řada lidí mne osloví a zjistím, že ví, že o odpouštění bylo něco napsáno. Někdo dokonce je s to i říci název některého článku či knihy o odpouštění. A skutek?

S kolegou Maxem Kašparů – lékařem a teologem v jedné osobě – jsme zkoušeli pomoci těm, kteří to s odpuštěním myslí vážně a nejde jim to. Takový kurz prováděl Max na zahradě. Tam má na trávníku řadu různě velkých kamenů. Každému účastníku doporučil, aby si vybral tak těžký kámen, jak veliké je břemeno, které ho tlačí. S tímto kamenem potom každý chodil po zahradě. Po určité době bylo řečeno účastníkům, aby svůj kámen uložili (hodili) na hromadu ve středu zahrady. Po té se měli zamyslet (meditovat) nad tím, jak se člověku uleví, když odpouští. Oč šlo? O sdělení určité pravdy zážitkem.

To, co bylo v Pelhřimově u Kašparů prováděno obrazně a názorně, naznačuje jednu pravdu o odpuštění: já, který nosím na svých bedrech tíhu toho, co mi někdo udělal, mám možnost této zátěže se zbavit tím, že mu odpustím. Že on to nebere vážně? To mi není překážkou k tomu, abych to neudělal. Tím, že odpouštím, se zbavuji břemene, které mne tíží – a to ještě hodně dlouho po tom, co mi někdo něco zlého udělal. Zbavit se této tíže, to má svou cenu.

A co se ukázalo? Že toto zbavení se břemene, které tíží, některým lidem jde velice těžko. Drží se jakoby zuby nehty své „povídky" o tom, co jim kdo udělal – a nechtějí odpustit. Proč? Měl jsem dojem, že by jim potom nebylo „dobře". Neměli by druhým co vyprávět o tom, jací jsou ubožáci, jak jim bylo ublíženo – a vyžadovat soucit.

Zjistili jsme však ještě něco. Lidé, kteří sami poznali, co to znamená, že jim Pán Bůh odpustil, snadněji odkládají těžké kameny nežli ti, pro které odpuštění vin, o němž mluvíme ve vyznání víry, není ničím, co by je oslovilo.

Že tento problém s odpouštěním vidím tak černě sám? Nedávno jsem četl článek německého teologa Hanse Künga. Ten na velkém shromáždění křesťanů vyslovil „paličskou" větu: „Přátelé, nelžeme, když se modlíme Otče náš a říkáme: „...jakož i my odpouštíme našim viníkům." Opravdu jim odpouštíme i sobě navzájem?"

(zvýrazněný text redakce)

Dr. Jiří Beneš, CASD Praha

1) V čem tkví síla odpuštění?

Domnívám se, že síla odpuštění pro toho, komu je odpouštěno, je v oproštění se od tíhy minulých selhání (tedy v úlevě) a v ujištění o Božím přitakání a opětném přijetí, jde-li o odpuštění Bohem. Člověk potřebuje novou šanci a naději, i když tíha vin může mít terapeutický účinek – prevence před dalším selháním. Nikdy nemůže nastat stav, kdy by si člověk mohl myslet, že již žádné odpuštění nepotřebuje.

Pro člověka, který odpouští, tkví síla odpuštění v sebepřekonání, tj. v potlačení spravedlivé touhy po satisfakci (zřeknutí se nároku na odplatu). Odpouštějící vždy překračuje vlastní stín a snižuje se z výšin své dokonalosti na úroveň toho, jemuž musí být odpuštěno. Síla tohoto odpuštění je v souladu odpouštějícího člověka s odpouštějícím Bohem. Odpuštění, tj. vymazání a zapomenutí jsme si navzájem povinni, ba dlužni.

2) Proč může být těžké někomu odpustit a jak to překonat (jak najít sílu k odpuštění)?

Něco odpustit nemáme právo či kompetence (masakry na lidech) – to bychom vlastně odpuštěním dali najevo, že s proviněním souhlasíme. Odpuštění osobních provinění je těžké tehdy, když jsou rány příliš hluboké a živé. Sílu k tomuto odpuštění je třeba hledat uvědomováním si a vyznáváním vlastních vin v modlitbě, sebezapřením, tj. vzdáním se potřeby „dát za vyučenou" a konfrontací s odpouštěním Hospodinovým. Možná je třeba hledat už samotnou vůli k odpuštění přímo u Hospodina, tedy prosit za ní. Instantní návod neznám – jde o dlouhodobý proces, při kterém dochází v odpouštějícím člověku k přerodu.

Katrin Mellwig, KřS Ostrava-Poruba

1) V čem tkví síla odpuštění?

Když jsme schopni/ochotni odpouštět, může to zcela měnit náš život, i život lidí kolem nás. Mění to náš pohled a postoj vůči druhým. Podle mě je odpuštění přímo rozhodnutí a ne nějaký pocit (musím se rozhodnout, že chci odpouštět). Síla je v tom, že odpuštění nás osvobozuje, protože když neodpouštíme, jsme tím svazováni. Odpuštěnou věc si nemusíme připomínat, dále řešit a pociťovat přitom hořkost, zlost, smutek, ukřivdění, ublížení naší pýše, touhu po pomstě apod., ale od toho všeho můžeme „upustit", „nechat to plavat". Odpuštění je dobré hlavně pro toho, kdo odpouští a dává šanci „novému začátku" pro obě strany.

2) Proč může být těžké někomu odpustit a jak to překonat (jak najít sílu k odpuštění)?

Odpuštění je podle mého názoru těžké zejména v situacích, kdy dochází k úmyslnému nebo opakovanému ubližování. Pokud nám někdo ublíží jednou nebo nechtěně, bez špatných úmyslů, je to něco jiného a odpuštění většinou nebývá tak těžké – někdy stačí pouhé „přehlédnutí", „prominutí". Ale opakovaně někomu odpustit úmyslné zraňování, vyžaduje velkou sílu a sebezapření.

Také je těžké odpustit někomu, kdo o naše odpuštění vůbec nestojí (například když neuzná, že nese vinu a že dělá něco špatného). Může se také stát, že je třeba odpustit někomu, kdo už nežije. Ve všech těch situacích si „viník" našeho odpuštění neváží, není vděčný, nepociťuje úlevu. Odpouštíme tedy jen sami kvůli sobě, aby nás to nesvazovalo a abychom se od toho mohli „osvobodit". To mi přijde hodně těžké a chce to čas.

Pomocí nám může být Ježíš Kristus. On nám odpustil, aniž bychom o to stáli, ale naopak jsme ho neznali a byli jeho nepřátelé. Svým hříchem jsme ho zraňovali, ubližovali mu, ponížili a uráželi ho, až ho to stálo život. To si nedokážu ani představit. Proto je Ježíš jediný, který nám může pomoct a dát sílu k odpuštění.

Daniel Heczko, CB Praha 6

1) V čem tkví síla odpuštění?

Aplikace a prožití „ducha" Božího

království (Bůh nám v Kristu odpouští)

Osvobození sebe sama

Otevření cesty ke smíření

Obnova vztahů

2) Proč neodpouštíme?

Na duši máme jizvu (ublížení, zklamání, zrada).

Čekáme na vstřícné gesto (lítost) z druhé strany (nemusíme se ho dočkat).

Chceme se pomstít. Když se pomstíme, pak jsme ochotni teprve odpustit.

Lidé jsou notoričtí hříšníci.

Věříme mýtům o odpuštění (Odpustit znamená zapomenout, automaticky důvěřovat, říci, že se nic nestalo).

Jak najít sílu k odpuštění?:

Dívat se na příklad Ježíše Krista.

Děsit se toho, že když my neodpustíme, ani Bůh neodpustí nám (Mt 6,14-15).

Uvědomovat si, že jsem také hříšný člověk (1Tm 1,15).

Modlit se za vysvobození (neodpuštění sžírá a ničí především nás).

Naučit se Boha jednoduše poslouchat (Ef 4,32).

Martina Štěrbová, KřS Bohumín

1) V čem tkví síla odpuštění?

Síla odpuštění tkví podle mě ve schopnosti mít druhého raději než sebe sama, nebo lépe řečeno myslet více na druhého než na sebe samého. Myslet na to, co bude po odpuštění prožívat ten, kterému má být odpuštěno a nezaobírat se jen sám sebou. Mít radost z toho, že se můj bližní bude po odpuštění radovat. Kdo miluje, nemá s odpouštěním problém. Měli bychom prosit Boha o to, abychom každý den byli pro někoho požehnáním. Odpuštěním druhému to můžeme naplnit.

2) Proč může být těžké někomu odpustit a jak to překonat (jak najít sílu k odpuštění)?

Může to být těžké pro toho, komu bylo opravdu hodně ublíženo. V takovém případě je asi nejlepší vcítit se do toho druhého a říct si, že je na tom třeba hůře než já a že když mu odpustím, ulehčím nám oběma. Mám narozdíl od toho druhého ve svých rukou to, jak bude náš vztah pokračovat a jak se budeme oba cítit. Vždyť se sami uzavíráme do vězení a možná zbytečně působíme bolest nejen druhým lidem, ale i sami sobě. Stačí jen odemknout. Odpuštěním nic nemůžeme ztratit, jen získat. Neznám člověka, který by potom, když někomu odpustil, necítil radost a pokoj.

Nejtěžší je ale podle mě odpustit někomu, kdo o odpuštění nežádá. V tom případě si myslím, že můžu jen prosit Boha, aby mi dal sílu překonat bolest nebo nenávist, kterou cítím.

dr. Kateřina Lachmanová, ŘKC Praha

1) V čem tkví síla odpuštění?

Neodpuštění jakoby přiškrtí nebo úplně přeruší proudění Boží lásky k člověku a od něho dál, k ostatním lidem. A protože Boží láska, Boží Duch je vlastně jakousi mízou života, nastává duchovní odumírání... Odpuštění znovu odblokuje pramen živé vody v srdci člověka; nejenže znovu „ožije“ on sám, nejenže přestane zamořovat lidi kolem sebe, ale dokáže-li znovu milovat, začne rozdávat život.

2) Proč může být těžké někomu odpustit a jak to překonat (jak najít sílu k odpuštění)?

Odpuštění může váznout z mnoha důvodů. Často mají lidé pocit, že odpuštěním vlastně „schvalují“ něčí zlé jednání (což tak není). Jindy - obzvlášť muži - se cítí odpuštěním poníženi, jako kdyby tím prohráli (přitom opak je pravdou). Potom jsou lidé, kteří nesnadno odpouštějí kvůli iluzi vlastní spravedlnosti, tzv. „zatvrzelí spravedliví“ trpí falešným pocitem, že oni dělají vždycky všechno správně, a proto to vyžadují i od druhých; neznají milosrdenství, jen spravedlnost. Ale zdaleka nejtěžší překážkou odpuštění je vážné životní zranění, nebo dokonce situace, kdy člověk by chtěl odpustit, ale druhý mu i nadále působí závažné utrpení. V takové situaci působí laciné řeči o odpuštění jako naprosté nepochopení, člověk netuší, jak odpustit a zároveň se bránit zlému člověku. Jen Ukřižovaný může dát sílu k odpuštění i v takové situaci, ale většinou půjde o delší proces. V něm bude důležitá i lidská opora, aby dotyčný neztratil vůbec schopnost důvěřovat. A zřejmě i psychologická pomoc pro vyřešení dilematu, jak odbarikádovat srdce, a přece si postavit hranice, nenechat se zničit.

Tomáš Pala, KřS Vsetín

1) V čem tkví síla odpuštění?

Mně osobně velmi záleží na tom, aby mé vztahy s lidmi byly vyrovnané. Můj tchán nás učil jedné, pro mne velmi důležité, zásadě: „Slunce nezapadej nad vaším hněvem...“ – On to interpretoval tak, že je třeba věci vyřešit téhož dne. Snažím se tím řídit – samozřejmě ne vždy se to podaří – ale síla odpuštění je

pro mne v tom, že mé vztahy jsou vyrovnané a já se nemusím zatěžovat břemenem minulosti. Neodpuštění zatěžuje, jak toho, komu nebylo odpuštěno, tak i samotného toho, kdo odmítl odpustit. A není nad vyrovnané vztahy.

2) Proč může být těžké někomu odpustit a jak to překonat (jak najít sílu k odpuštění)?

Nevím, jak pro koho. Pro mne je to o překonání vlastní ješitnosti a uraženého já. Vím, že to někdy hodně bolí. Ale pro mne bylo vždy nejlepší udělat to, co Chana ve stánku úmluvy – vylít svou duši před Pánem Bohem – možná i se slzami a se vší tou hořkostí, co ve mně je. A pak najednou nacházím sílu odpustit. A také tím, že si připomenu slova našeho Pána: „Jestliže neodpustíte vy svým viníkům, neodpustí vám ani Otec v nebesích". Vždyť v modlitbě Páně zní: „A odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim viníkům..." – a rázem je jasné, že odpustit mám a mohu.

Prof. Jan Sokol, ŘKC Praha

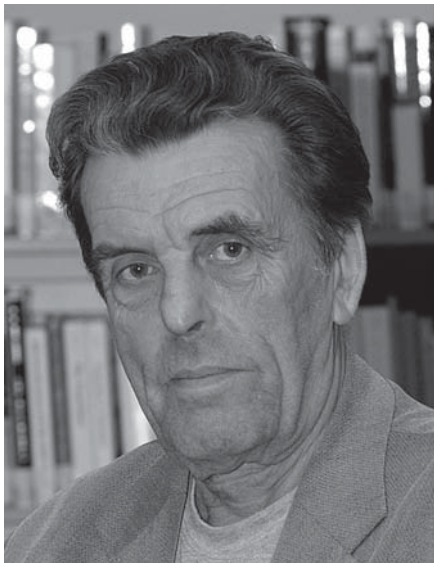

1) V čem tkví síla odpuštění?

Kdekoli lidé žijí spolu, nemohou se bez odpuštění obejít: vždycky se přihodí, že někdo se druhého dotkne, i když mu třeba nechtěl ublížit. Velmi často si ubližujeme dokonce vědomky (vzpomeňte si: „já jí/mu ukážu") – a přece musíme spolu žít dál. To člověk cítí jako neustálou křivdu, která ho přirozeně vede k větším či menším pomstám, které život jen dál otravují, a jen odpuštění znamená skutečné vysvobození.

2) Proč může být těžké někomu odpustit a jak to překonat (jak najít sílu k odpuštění)?

Odpustit dluh znamená vzdát se peněz, odpustit křivdu znamená vzdát se odplaty a pomsty, i když se člověku zdá, že na ně má právo. Asi to tak opravdu je, že „pomsta je sladká". Do odpuštění nemůže člověk nikoho nutit, byla by to jen další nespravedlnost a křivda. Proto mi Pán Ježíš jenom připomíná, že zadlužený jsem především já sám. Moje domnělé právo na pomstu (dnes raději říkáme „satisfakci", ale je to totéž) se tak úplně rozplyne a kdybych je chtěl uplatňovat, byl bych prostě směšný.

To jistě neznamená, že bych si musel všechno nechat líbit: můj obrovský dluh je před Bohem, ne před lidmi. Odpustit mohu také jen to, čím někdo ublížil mně, ne těm druhým. A přece se denně modlíme, aby nám Bůh odpustil, „jako i my odpouštíme"; pokud to není pravda, nepatříme Kristu.

Daniel Pastirčák, CB Bratislava

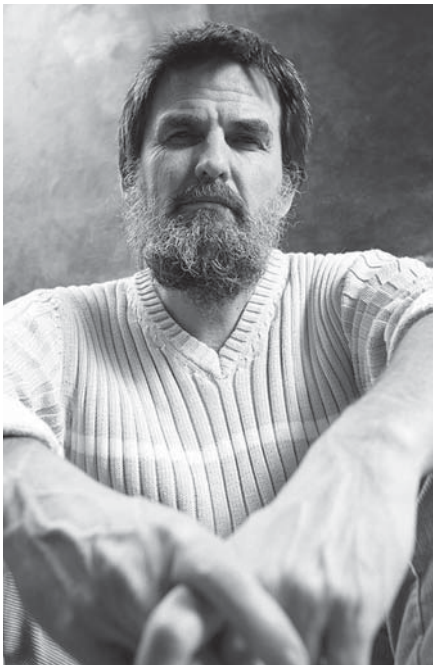

1) V čem tkví síla odpuštění?

Odpustenie, na rozdiel od zákona, pristupuje k človeku s otvoreným koncom. Pred zákonom sme ukončení, hotoví ako socha na výstave, vystavená súdu kritikov.

Odpustenie prijíma človeka v jeho neukončenosti, vie že ešte nie sme úplní, že sme v procese. Zákon nemá pre človeka budúcnosť, odpustenie otvára budúcnosť nádeji premeny a zavŕšenia.

Bez odpustenia ľudia nemôžu vstúpiť do zväzku vernosti a lásky. Sme hriešnici na ceste uzdravenia, zákon nás rozdeľuje, odpustenie spája.

Bez odpustenia človek uviazne vo svojej pýche. Iba ten ktorý prežil sklamanie zo seba a bytostnú potrebu odpustenia vie prijať tých, čo zlyhali a odpustiť.

2) Proč může být těžké někomu odpustit a jak to překonat (jak najít sílu k odpuštění)?

Najväčšia ťažkosť pri odpúšťaní spočíva v podvedomom predpoklade, že my sme tí, ktorí majú odpustiť. Hľadáme v sebe silu k tomu kroku, pokúšame sa prepáčiť, zabudnúť, no bolesť z rany, ktorú nám blížny utržil je príliš silná.

Odpustiť, v pravom zmysle slova, však môže iba Boh. V Kristovi Boh odpustil všetkým ľuďom, na kríži sa stotožnil so všetkými ľuďmi, ich hriechom a zlyhaním a tak nám daroval Odpustenie. Jedno jediné odpustenie pre všetkých ľudí.

My vlastne iným ľuďom neodpúšťame, iba vstupujeme do odpustenia, ktoré nám Boh dal. Prijať odpustenie pre seba môžem iba tak, že ho prijmem pre všetkých ľudí.

Keď odpustenie Božie prijímam pre seba, prijímam ho pre všetkých. Prijať odpustenie teda znamená zároveň odpustiť všetkým.

„Odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojím vinníkom"

Zažil som krásnu chvíľu, keď muž, ktorému bola jeho žena neverná, pochopil toto tajomstvo odpustenia, napriek zraneniu a neistote ju prijal do Božieho odpustenia a ich vzťah sa obnovil.

Inspirující myšlenky z ankety

Odpuštění je potlačení spravedlivé touhy po satisfakci.

Instantní návod na odpuštění neexistuje, je to dlouhodobý proces, při kterém se člověk mění.

Odpuštění je vědomé rozhodnutí, ne jakýsi nejasný pocit.

Odpuštění otvírá cestu ke smíření a k osvobození sebe sama z vězení samospravedlnosti a touhy po odplatě.

Odpuštěním nemohu nic ztratit, jen získat.

Odpuštěním neříkám, že se nic nestalo. Právě naopak. Něco se stalo, ale já místo odplaty mohu odpustit.

Odpustit mohu také jen to, čím někdo ublížil mně, ne těm druhým.

My vlastne iným ľuďom neodpúšťame, iba vstupujeme do odpustenia, ktoré nám Boh dal.

Si dobrý otec?

Stalo sa to pri jednej misijnej návšteve v maďarskom väzení. Mal som prehovoriť k uväzneným v oddelení s najprísnejšou ostrahou v najväčšom väzení v Budapešti. Sedeli tu predo mnou temné postavy, skeptické pohľady. Pýtal som sa sám seba, ako by sa mohli tieto srdcia otvoriť pre evanjelium o Božej láske a odpustení. Krátka modlitba k môjmu Otcovi v nebi – a On mi dal otázku, ktorú som položil väzňom: „Kto z vás mal dobrého Otca?"

Zrazu som mal pocit, akoby som im videl do srdca. Každý na mňa pozeral zamyslene. Nastalo ticho. Len dve ruky sa váhavo zdvihli. V očiach mužov som videl túžbu – túžbu po domove, bezpečí a pokoji v srdci. Keď som potom položil druhú otázku: „Ktorý z vás je dobrým otcom?", ich tváre opadli zahanbením. Rozpačité mlčanie. Aj obidve zdvihnuté ruky klesli... „Pane," modlil som sa potichu, „pomôž mi predstaviť ťa ako milujúceho Otca." Myslel som na to, ako som sa raz v jednej ženskej väznici v Nemecku pokúšal predstaviť Boha ako Otca. Keď som im povedal, že Boh je ako Otec, odpoveďou mi bola šokujúca protiotázka: „Čože, aj Boh je vždy taký ožratý ako môj foter?!" Ako máme ľuďom, ktorí majú podľa svojho otca zdeformovanú predstavu, ukázať, aký je Boh?

Neviem, aké máš spomienky na svojho otca – ak si vôbec nejakého otca pamätáš. Nikdy nebol doma? Alebo, ak tam aj bol, ako by tam aj nebol býval? Bol slaboch? Alebo bol tvrdý? Prvýkrát som si túto skutočnosť uvedomil pred rokmi, keď som chcel o tejto téme hovoriť na skupine mládeže. Sedel predo mnou chlapec, ktorého otec nijako neplnil svoju otcovskú rolu. Ako sa hovorí, bol „pod papučou", bol na neho žalostný pohľad a synovia ním pohŕdali. Ulrich Parzany raz povedal: *„Keď si podľa ľudských príkladov otcov urobíme predstavu o Bohu, dostaneme sa do slepej uličky. Naopak, my otcovia sa musíme učiť od Boha, čo znamená skutočné otcovstvo."*

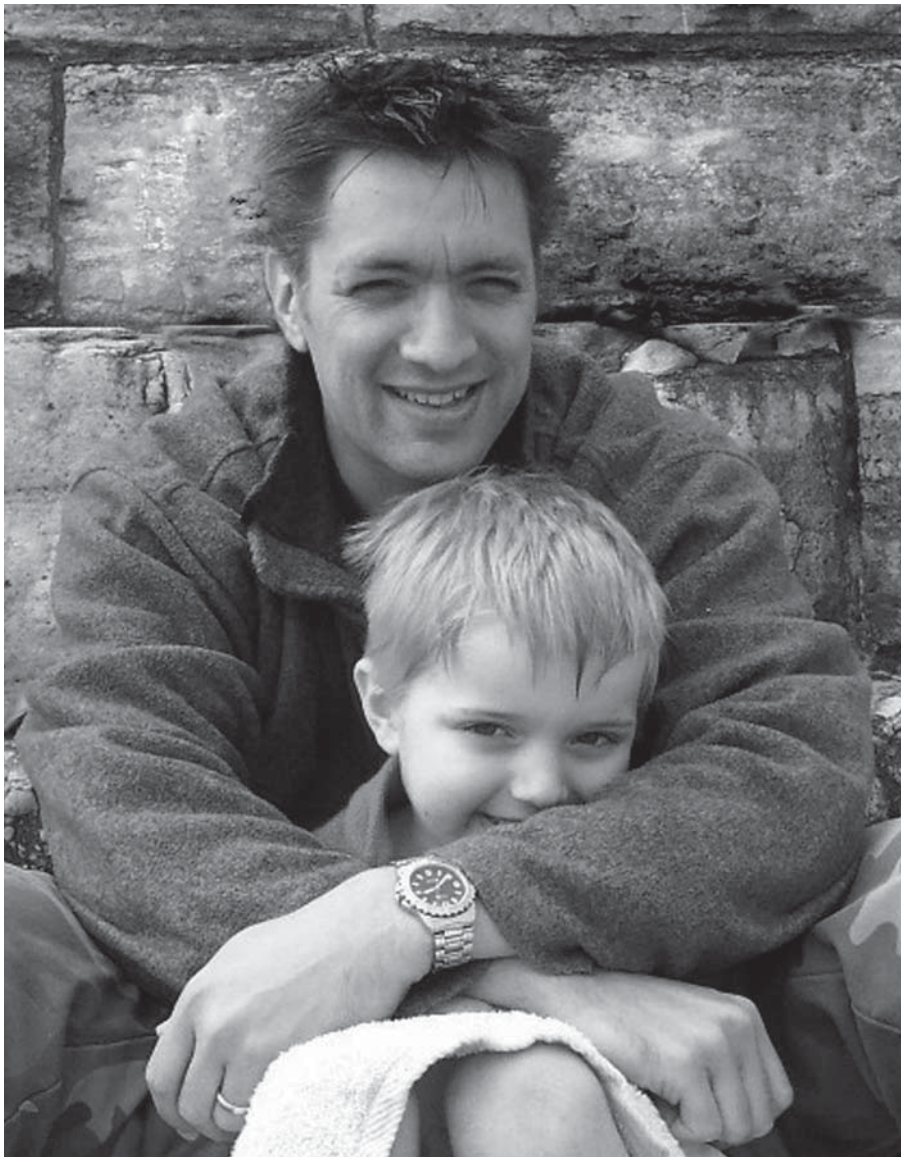

Cestovali sme na rodinný pobyt vo Westerwalde. Vpredu som išiel ja s mikrobusom, do ktorého som vzal jedno dievča s invalidným vozíkom. Naša chovankyňa, ktorú sme si vzali ako 20-ročnú z ťažkých pomerov, riadila moje kombi a viezla aj dve naše deti. Krátko pred cieľom na diaľničnej križovatke viazla doprava. Na okamih nedala pozor a už aj ma nabrala a hodila do ďalších dvoch áut vpredu! Pozrel som sa do spätného zrkadla: moje auto vyzeralo ako po zrážkovom teste. Za volantom sedela moja nevlastná dcéra biela ako krieda.

Samozrejme spôsobili sme obrovskú zápchu v rýchlom pruhu. Vystúpil som, postavil výstražný trojuholník, otvoril dvere na aute a vybral deti. Objal som nevlastnú dcéru ramenom a povedal: „To sa môže stať každému, dieťa. Musíme Pánu Ježišovi poďakovať, že sa nestalo nič horšie a všetci ste zdraví." Hľadela na mňa s naširoko otvorenými očami: „Nedorazíš ma? Až teraz viem, čo je to otec! Môj otec by ma zabil!"

Keď som krátko nato dostal účet za opravu, pýtal som sa potichu: „Pane, prečo musím za tú lekciu tak draho platiť?" Ale Boh ma zahanbil. Počas nasledujúceho pol roka som dostal z rôznych strán na opravu auta peniaze, ktoré pokryli nielen cenu opravy, ale aj obnovu poistky. „Pane, odpusti mne neveriacemu!" modlil som sa. „Zjavne tá lekcia za to stála!"

Áno, Bohu veľmi záleží na tom, aby sme rozumeli, akým Otcom je! A aké je dôležité, aby sme svojím otcovstvom ukázali našim deťom, aký je Boh. „Ako

sa otec zmilováva nad synmi, tak sa Hospodin zmilováva nad tými, čo sa ho boja." (Ž 103,13) Niečo z toho vidíme v podobenstve, ktoré rozprával Pán Ježiš v 15. kapitole Lukáša a ktoré je všeobecne známe ako „podobenstvo o stratenom synovi". Ale to najúžasnejšie na tomto príbehu nie je nehanebnosť mladšieho syna – takéto sebectvo nám všetkým nie je cudzie – ani jeho zhýralý život, ani jeho pokánie a návrat, ba ani nepochopenie a závisť staršieho syna. Zakaždým pri čítaní sa ma dotýka otcovo správanie. Jeho trpezlivosť, jeho čakanie, jeho pripravenosť odpustiť a jeho láska k obidvom synom. Nazval by som ten príbeh „Podobenstvo o čakajúcom otcovi".

Hľadanie strateného otca

Príklad zo súčasnosti:

Čierna kožená bunda, na chrbte symboly „Hell's Angels", náušnice a reťaze, boxery na zápästí a v ruke neodmysliteľná fľaša piva... Pomaly, až váhavo sa približujem a púšťam do rozhovoru. Ale potom sedíme spolu takmer štyri hodiny a z neho sa to rinie:

Má 27 rokov a je hrdý na to, že od 12 rokov stojí na vlastných nohách. Vtedy ho rodičia vyhodili z domu. Baví sa na mojom užasnutom výraze, keď mi hovorí, z akej rodiny pochádza. Najmladší syn známeho mestského podnikateľa, čierna ovca medzi úspešnými súrodencami, a zdá sa, že v tejto role sa mu páči. Alebo tam počujem podtón sklamania? Sklamania zo straty rodiny, detstva, ideálov...?

Má za sebou dva roky v Indii – hľadal tam zmysel života. Nenašiel, ale doniesol si odtiaľ niečo ako týfus. Stále má hlad, tak ho skúša utopiť v liehu, hašiši a podobných svinstvách. Svoje zážitky podáva ako hrdinské činy, a predsa – jeho pohľad, zvesené ramená a rezignovaný, zatrpknutý hlas vylučujú každú pochybnosť: Je vnútorne aj navonok v koncoch...

„Ale," pýtam sa ho, „prečo mi to všetko rozprávaš. Veď by som ti mohol byť otcom..."

„Veď práve to," odpovedá, „takého otca by som chcel mať. Ale foter nemal na mňa nikdy čas, mal len svoju firmu..."

Stratené detstvo

Áno, toto je rozšírená choroba mladej generácie: Chýbajú im otcovia, čo by im poskytli ochranu, vzory a bezpečie. Nielen mnohé skrachované manželstvá, ale aj strata hodnôt a orientácie v súčasnej dobe zanechávajú vyrastajúcu generáciu prázdnu a vyhorenú.

Havraní otcovia?

Pred nejakým časom vyšiel rakúsky ekonomický časopis „Trend" s titulným článkom: „Sú topmanažéri havraní otcovia?" Píše sa v ňom: „Svojej práci sa venujú s nadšením 80 hodín týždenne, ich deťom patrí len niekoľko okamihov denne." A rakúsky psychológ Erwin Riegel vysvetľuje: „Manažéri sú posadnutí úspechom, peniazmi a mocou. Neoplývajú hodnotami, ktoré by mohli ponúkať a ktoré by zaujali ich deti. Teplo, láska a bezpečie sa nedajú kúpiť."

Naše domáce havranovité vtáky pritom vôbec nie sú príslovečni havraní rodičia. V lexikóne zvierat sa píše: „Pestujú si príkladný zmysel pre rodinu. Samček žije v trvalom partnerskom vzťahu a počas hniezdenia a sedenia na vajciach od marca do júna je starostlivým živiteľom a ochrancom rodiny." Celkom v protiklade k nám ľuďom? Deti hľadajú zmysel svojho života a vzory, ktoré im vierohodne sprostredkujú skutočné hodnoty.

Moje otcovstvo ovplyvňuje predstavu mojich detí o Bohu

Uvedomujeme si to? Náš príklad ako otcov – či už pozitívny alebo negatívny – rozhodujúcim spôsobom formuje nielen hľadanie zmyslu života našich detí, ale aj predstavu, ktorú si utvoria o Bohu. „Má otec (Boh) pre mňa čas? Berie ma otec (Boh) vážne? Je otec (Boh) spravodlivý? Dá sa s otcom (Bohom) zhovárať? Je otec (Boh) konfliktný alebo zmierlivý? Ľúbi ma otec (Boh)?" Možno povieme: „Ja predsa nie som Boh, som iba človek! A môj otec tiež nebol lepší!" Možno, ale aj to ovplyvňuje obraz, aký som si utvoril o Bohu.

Moja predstava o Bohu formuje moje otcovstvo

Keď chcem byť pre druhých dobrým príkladom, potrebujem tiež dobrý vzor. Možno sa modlím každú nedeľu: „Otče náš ..." a predsa poznám Boha iba ako vzdialeného, trestajúceho, neprístupného a nevypočítateľného Boha a nie ako Otca, ktorý ma celkom osobne miluje a stará sa o mňa.

Ako môžem spoznať Boha skutočne ako Otca?

Keď Pán Ježiš vtedy rozprával učeníkom o svojom Otcovi, vyzerá to, že v nich vzbudil túžbu spoznať tohto skutočného Otca v nebi. Filip ho preto žiada: „Pane, ukáž nám Otca, a to nám postačí." (Ján 14,8)

Pán Ježiš mu nato odvetil: „Filip, toľký čas som s vami, a nepoznal si ma? Kto videl mňa, videl Otca!" (Ján 14,9) To teda znamená, že skutočnú podstatu Otca môžem spoznať v jeho Synovi, Ježišovi Kristovi. On mi ukazuje celú lásku tým, že za moje zlyhania a moje hriechy zomrel na Golgote. Keď ho s vyznaním mojej viny prijmem do srdca,

stanem sa jeho dieťaťom a on mojím Otcom. A potom ho spoznávam ako milujúceho, odpúšťajúceho, starostlivého Otca od neho sa učím, čo to znamená byť otcom mojim deťom.

Zlyhali sme

Toto musíme priznať bez obalu: Našej zodpovednosti ako otcov (a matiek) sme neučinili zadosť, alebo len v nedostatočnej miere. Je to zodpovednosť, ktorú máme nielen voči mladej generácii, ale aj voči Bohu! Veď poverenie vychovávať sme my ľudia prijali priamo od Boha. Jemu budeme skladať účty... Ale tým, že sme sa osamostatnili od Boha, získali sme nielen bezcieľnosť pre náš život, ale nemáme ako odovzdať pravé a vierohodné hodnoty ďalšej generácii.

Vierohodné otcovstvo

Môžeme oplakávať súčasný stav a beznádejnosť dnešnej mládeže koľko chceme. Kým nie sme my sami pripravení kajať sa so všetkou zodpovednosťou pred Bohom z vlastného hriechu v našom živote a z našich chýb a zanedbaní vo výchove našich detí a nestaneme sa pravými otcami a matkami, ktorí sa opierajú o Božie slovo a normy, nemôžeme očakávať, že mladá generácia v nás nájde vzor a orientáciu.

Cesta späť

V Božom slove, Biblii, nachádzam cestu späť: V Ježišovi Kristovi, Božom Synovi, ktorý zomrel na golgotskom kríži za všetky moje zlyhania, za všetky moje hriechy a zanedbania, za celú moju vinu. V ňom môžem prijať skutočné Božie odpustenie a s tým aj šancu k novému začiatku. Tento nový počiatok istotne začína s tým, že aj svoje vlastné deti môžem poprosiť o odpustenie... a začnem sa modliť za mladú generáciu.

Ako sa Boh stane mojím Otcom?

Otcom sa stane človek, keď splodí dieťa, ale k otcovstvu patrí aj výchova. To znamená: Otcovstvo znamená prevziať zodpovednosť za ďalšiu generáciu – a to nielen materiálnu, ale aj ideovú.

Mnohí ľudia si myslia, že Boh je automaticky naším Otcom, lebo nás stvoril. To nie je pravda. Biblia jasne svedčí, že Boh sa stáva mojím Otcom len cez duchovné splodenie a znovuzrodenie. „Tým, čo ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi, tým, čo veria v jeho meno, čo boli splodení nie z krvi, ani z telesnej žiadosti, ani z vôle muža, ale z Boha." (Ján 1,12-13) „Zo svojej vôle splodil nás slovom pravdy, aby sme boli ako prvotina jeho stvorenstva." (Jakub 1,18)

Aký veľký div to je: Keď prídem ako hriešny človek v pokání k Bohu, prinesiem mu svoje hriechy v úprimnej modlitbe a poprosím, aby vstúpil do môjho života (= obrátenie), Boh odpovedá tým, že mi dá znovuzrodenie. Daruje mi božský život, život z Boha, a Svätého Ducha ako záruku! To nazýva Ján vo svojom 1. liste „narodenie z Boha". „Pozrite, akú lásku nám daroval Otec, aby sme sa volali Božími deťmi! A nimi sme." (1. list Jána 3,1)

Keď som mal asi 18 rokov, prvýkrát som to správne porozumel. Obrátil som sa už keď som mal 9 rokov a odvtedy som vedel, že som spasený, že moje hriechy boli odpustené a raz budem v nebi. Ale čo to naozaj znamená, že ten veľký a mocný Boh mi chce byť starostlivým a milujúcim Otcom a ja môžem byť jeho dieťa – nielen jeho adoptívne dieťa – som si uvedomil až neskôr. Hoci som mal dobrého otca, naozaj dobrého, ktorý slúžil Bohu a bol mi dobrým vzorom, nikdy nezabudnem na to, aké bezpečie, aká istota a aká radosť zaplavili moje srdce, keď som pochopil, že som Božím dieťaťom a Boha môžem spoznávať ako Otca.

„Keď si podľa ľudských príkladov otcov urobíme predstavu o Bohu, dostaneme sa do slepej uličky. Naopak, my otcovia sa musíme učiť od Boha, čo znamená skutočné otcovstvo." *Ulrich Parzany*

Akým Otcom je Boh?

Keď chceme spoznávať Boha ako Otca, nájdeme v Biblii jeho prejavy a jeho spôsob výchovy. Nie je to žiaden despota, nejedná a nereaguje svojvoľne. Vychováva nás ľudí nie autoritársky, ale autoritatívne. To znamená, že pri všetkej sile a svätosti a spravodlivosti, ktoré tvoria jeho podstatu, zostáva predsa stále milujúcim, chrániacim a verným. Jasne sa jeho výchova ukazuje na jeho prístupe k Šalamúnovi: *„Ja mu budem otcom a on mi bude synom. Keď sa previní, potrestám ho ľudskou palicou a ľudskými údermi. Ale svoju milosť mu neodoberiem."* (2. Samuelova 7,14-15)

To mi hovorí jasne: Pri každom Božom výchovnom jednaní so mnou môžem vedieť, že on ma aj pritom ľúbi!

Tak ma vedie v mojom živote. V žalme 32 hovorí, ako to chce robiť: *„Poučím ťa a ukážem ti cestu, ktorou máš kráčať. Poradím ti a budem ťa mať na očiach."* To znamená, že keď ma Boh chce viesť svojím pohľadom, musím s ním udržiavať očný kontakt.

Znova a znova musím myslieť na to, ako môj otec vychovával nás, deti. Stačilo, aby sa na nás pozrel a už sme vedeli, čo si o danej veci myslí. Otcov pohľad povzbudzoval i korigoval, prinášal trest alebo milosť.

Tak môžem kráčať svojou cestou Bohu na očiach. Keď je môj vzťah s ním neporušený, môže ma viesť. K tomu mi dáva podľa slov Pána Ježiša Svätého Ducha, ktorý nás uvádza do Božích myšlienok: *„Lebo všetci, ktorých Duch Boží vedie, sú Boží synovia."* (Rimanom 8,14)

Čo môže Boh ako Otec odo mňa právom očakávať?

Ten, čo pre mňa urobil všetko, dokonca nechal za mňa zomrieť svojho Syna a tým podal viditeľný dôkaz svojej lásky ku mne a zachránil ma z moci tmy, má iste právo očakávať odo mňa opätovanú lásku, moju vďačnosť a uctievanie, moje odovzdanie sa a poslušnosť. „My milujeme, lebo on nás miloval ako prvý." (1. list Jána 4,19) Aká je to výsada, mať tohto úžasného Boha ako Otca a vždy mať právo hovoriť s ním! Nepotrebujem si u neho objednať audienciu, môžem za ním prísť vždy a so všetkým. Nevyhodí ma, ale má vždy a pre všetko otvorené uši a otvorené srdce. Kto to pochopil, môže z vďačného srdca opakovať po Pavlovi: „Veď ste neprijali ducha otroctva, aby ste opäť žili v strachu, ale prijali ste Ducha synovstva, v ktorom voláme: Abba, Otče! Tento Duch sám dosvedčuje nášmu duchu, že sme Božie deti. Ale ak sme deti, sme aj dedičia, dedičia Boží a spoludedičia Kristovi." (Rimanom 8,15-17)

Otázky na zamyslenie:

- Ako sa Boh stane mojím Otcom?
- Čo pre mňa znamená, že Boh je mojím Otcom?
- Aký dopad na môj život má skutočnosť, že som Božie dieťa?

z knihy EP: „Pane, nauč nás modliť sa", Kresťanské nakladateľstvo Dillenburg

PRELOŽIL PETER KOZÁR,
EBERHARD PLATTE
EBERHARD PLATTE JE GRAFICKÝ DIZAJNÉR A STARŠÍ KRESŤANSKÉHO ZBORU. POPRI POVOLANÍ SA ZAPÁJA DO CESTOVNEJ SLUŽBY BRATSKÝCH ZBOROV. JE ŽENATÝ A MÁ 4 DOSPELÉ DETI.

Odpúšťať a nespomínať

Boží príkaz

...buďte nasledovníkmi Božími ako milované deti... – to je Boží príkaz, čo sa týka všetkých oblastí nášho života, v ktorých ako ľudia môžeme napodobňovať Boha. On sa na základe obete svojho Syna skrze našu vieru v Neho stal naším nebeským Otcom a my Jeho milovanými deťmi. Ako Božie deti máme nasledovať svojho Otca i v Jeho odpúšťaní.

Božie odpúšťanie

Aké je Božie odpúšťanie? O tom čítame v mnohých veršoch Biblie. Spomeňme si aspoň niektoré z nich, v ktorých sa zračí skúsenosť ľudí s Božím odpúšťaním.

Dávid v Žalme 32,5 hovorí: *Vyznám Hospodinovi svoje prestúpenia. A Ty si odpustil neprávosť môjho hriechu.* Stačilo jeho vyznanie, v ktorom bola obsiahnutá úprimná ľútosť nad jeho prestúpeniami Božích príkazov, a Hospodin mu odpustil. Keď činil pokánie, On mu odpustil i jeho najväčší hriech a ústami proroka Nátana mu oznámil: *Hospodin preniesol tvoj hriech, nezomrieš*. Ale bolestné následky hriechu prišli v jeho rodine. V Žalme 103,3 Dávid z vďačnosti povzbudzuje svoju dušu, aby dobrorečila Hospodinovi a pred ostatnými Jeho dobrodeniami jej ako prvé pripomína: ... *ktorý ti odpúšťa všetky tvoje neprávosti.* A vo verši 12 vraví aj o tom ako ich odpúšťa: *Ako ďaleko je východ od západu, tak ďaleko* ***vzdialil od nás naše prestúpenia***. Vzdialil ich ďaleko za obzor, preč z nášho dohľadu, aby sme ich nevideli a zbytočne sa nad nimi už netrápili. Diabol – žalobník ich z času na čas z tej diaľky minulosti (možno i mnohých rokov) priťahuje naspäť, pripomína nám ich a chce nás tak uviesť do smútku a bolesti, skleslosti a malomyseľnosti, plynúcej z vedomia toho, v čom sme zlyhali. Ale Pán Boh si to nepraje. On chce, aby sme vo vedomí Jeho odpustenia žili v prítomnosti a slúžili Jemu aj blížnym.

Izrael

V dejinách tohto vyvoleného Božieho národa vidíme veľkosť, krásu a slávu Božieho odpúšťania, plynúceho z Jeho veľkej, vernej lásky a milosrdenstva k nemu. V Žalme 78,38 čítame: ... *On súc milosrdný odpúšťal ich neprávosti a nezahubil a mnoho ráz odvrátil svoj hnev a nezobudil všetku svoju prchlivosť.* Tak to bolo po východe Izraelitov z egyptského otroctva po 40 rokov ich putovania na púšti a tak aj v ich ďalšej histórii, keď znova a znova boli neverní Hospodinovi, svojmu Bohu. On bol voči nim dlhozhovievajúci a znova a znova im odpúšťal. A keď činili pokánie a navrátili sa vo viere k Nemu, nepripomínal im ich minulé hriechy. Tak ako to hovoril tomuto svojmu národu skrze proroka Izaiáša (43,25): *Ja, Ja som ten, ktorý vytieram tvoje prestúpenia pre seba a nespomínam na tvoje hriechy*. Cez proroka Jeremiáša (31,31-34) im zasľubuje do budúcnosti novú zmluvu, ktorej Ručiteľom bude On sám v ich Mesiášovi. Jej súčasťou bude i to, o čom hovorí v závere toho zasľúbenia: ***... odpustím*** ich neprávosť ***a*** na ich hriech viac ***nespomeniem***. A prorok Micheáš (7,18-19) v Božom Duchu hovorí o Hospodinovom vzťahu k nim: *Kto je silný Boh ako Ty, ktorý odpúšťaš neprávosť a ideš popri prestúpení ostatku svojho dedičstva? Nedrží navždy svoj hnev, lebo má záľubu v milosti. Zase sa zľutuje nad nami a zdeptá naše neprávosti. A* ***zahodíš*** *všetky ich hriechy* ***do hlbín mora***. Taký bol **Hospodin**, ich Boh a taký je odvtedy až dodnes a bude aj v budúcnosti, lebo On sa nemení. On **odpúšťa** stále, znova a znova **a nespomína** na minulé hriechy, z ktorých Jeho ľud činil pokánie, nepripomína mu ich. Zahodil ich ako zbytočné ťažké bremeno do hlbín mora a nikto ich odtiaľ nevytiahne, tobôž nie On sám.

Judský kráľ **Ezechiáš** prežil ťažkú skúšku, keď mu Hospodin cez proroka Izaiáša (kapitola 38) oznámil, aby zriadil svoj dom, lebo zomrie. Ale on chcel ešte žiť. Preto sa vo vrúcnej modlitbe obrátil k Bohu a prosil o predĺženie svojich rokov na zemi. Hospodin vypočul jeho modlitbu a pridal mu ešte 15 rokov života. A Ezechiáš vo svojej ďakovnej modlitbe hovoril Hospodinovi: ...*Ty si ľúbil moju dušu a vytrhol si ju z jamy záhuby, lebo si* ***zahodil*** *všetky moje hriechy* ***za svoj chrbát.*** Aj on zdôrazňuje tú veľkú pravdu, že **Pán Boh nechce hľadieť na hriechy človeka, ktoré mu odpustil.** Zahodil ich za svoj chrbát a neotáča sa, aby sa na ne pozeral. Pre Neho sú už vyriešené a také majú byť aj pre tých, ktorým On odpustil.

Pán Ježiš a odpúšťanie

Pán Ježiš za svojho verejného pôsobenia učil o Božom odpúšťaní aj o odpúšťaní ľudí jedných druhým. V modlitbe, ktorú naučil učeníkov, bola prosba: *A odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom*. (Mt 6,12) Ňou vyjadril, že odpustenie ľuďom, ktorí sa voči nim previnili, je podmienkou Božieho odpustenia im. A to platí aj dnes pre všetkých ľudí. Na Petrovu otázku: *Pane, koľkoráz zhreší proti mne môj brat a odpustím mu? Či do sedem ráz?* – mu Pán odpovedal: *Nehovorím ti, že do sedem ráz, ale do sedemdesiat sedem ráz - podľa iných prekladov sedemdesiatkrát sedem* (Mt 18,21-22). Oboje znamená bezhraničné odpúšťanie. U Ľ 17,3-4 čítame, že Pán hovoril o odpustení sedem ráz v priebehu jedného dňa. Nemyslel pritom na formálne odpustenie slovami, ale na skutočné odpustenie *zo srdca*. (Mt 18,35)

Pán Ježiš ako Syn Boží mal právo odpúšťať na zemi hriechy. A On ho využíval pri všetkých, čo sa utiekali alebo boli privedení či prinesení k Nemu. A tých, ktorým odpustil, aj uzdravil a vyslobodil z moci satana. Odpustil porazenému, Matúšovi a Zachejovi, hriešnej žene, ktorá k Nemu prišla v pokání a vo viere, i tej, ktorú k Nemu priviedli žalobníci a tisícom ďalších. A odvtedy odpustil a odpúšťa miliónom tých, čo sa k Nemu utiekajú s prosbou o odpustenie.

Vo svojom utrpení na kríži Pán dal **zvrchovaný príklad odpustenia**, keď Jeho prvé slová boli *Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia.* (L 23,34). Tak prosil za rímskych vojakov, čo Ho ukrižovali, i za židovský ľud zvedený svojimi vodcami. Pre obojich našiel Pán vo svojej odpúšťajúcej láske poľahčujúcu okolnosť, že nevedia, čo robia. A táto Jeho prosba stále platí za im podobných ľudí, ktorí nevedia, čo robia, keď Jeho neprijímajú a žijú bez Neho. Znela i za nás, kým sme Jeho neprijali za svojho Spasiteľa. Vtedy nám odpustenie, ktoré pre nás prosil, daroval – na základe svojej obete za nás a skrze našu vieru v Neho.

Naše odpúšťanie

V Ef 4,32 čítame slová apoštola Pavla: *Ale buďte navzájom naproti sebe dobrotiví, ľútostiví, odpúšťajúci si, ako aj Boh v Kristu odpustil vám*. To je odpoveď na otázku, ako máme odpúšťať nielen jedni druhým, ale i našim blížnym, ktorí sa voči nám nejako previnia. **Odpúšťať tak ako Boh v Kristu odpustil nám.** A ako nám On odpustil? Tak, ako sme to videli vyššie v príkladoch zo Starého zákona i v učení a príklade Pána Ježiša Krista. Odpustil nám vďačne, zo srdca, lebo náš Boh je Láska. **On odpúšťa a nespomína**, nepripomína nám ani iným naše či ich hriechy a previnenia. Nasledujme, napodobňujme Ho v tom. Vo vedomí nesmierneho dlhu a množstva hriechov, ktoré nám On odpustil a odpúšťa, vo vďačnosti za Jeho odpúšťajúcu lásku a v láske k Nemu, spoluveriacim a blížnym, ktorú nám daroval, to môžeme dokázať, i keď to môže byť niekedy veľmi ťažké.

JÁN HUDEC

Boží proměny v mém životě

Neslyšíš-li volat Pána:
Sluhou naším kdo chce být?
Velká žeň a ženců málo,
kdo chce dát se vystrojit?
Velikou mzdu zaslibuje,
spaseným to platí všem.
Kdo as odpoví mu vřele:
Pošli mne! Zde, Pane, jsem.

Slova této staré písně mne provázejí celým mým dosavadním životem. Do základní školy jsem začala chodit v září 1944, v předposledním roce II. světové války. Vyučování nám často přerušil hlas sirény, po němž následoval útěk buď domů, nebo do nejbližšího krytu. Během mého prvního školního roku jsem vystřídala tři školní budovy, sedm různých tříd, pět učitelek a jednoho učitele. Přes všechny strasti a nedostatky školní výuky ve válkou napadeném Československu se na mém prvním vysvědčení objevilo dvojjazyčné sehr gut – velmi dobrý. Příští rok nám, díky Boží milosti, přinesl toužebně očekávaný mír.

Bylo to na začátku čtvrté třídy, v hodině zpěvu. Paní učitelka nás požádala, aby si každý vybral píseň, kterou zná zpaměti, a zazpíval z ní dvě sloky. Chtěla se přesvědčit, kdo má hudební sluch či jalovou notu, tak to někdy nazvala. Seděla jsem v jedné z předních lavic a pohotově jsem spustila: „Červená, modrá fiala...“, začala jsem dost vysoko, správně jsem intonovala, sklidila jsem velkou pochvalu. Jak jsem se však zastyděla, když jedna ze spolužaček, evangelička, zazpívala dvě sloky písně o Pánu Ježíši. Proč ne já? Tolik jich znám zpaměti. Ale kdyby mě to i napadlo, odvážila bych se? Těžko. Paní učitelka se zajímala, odkud tu píseň má. Bez nejmenších rozpaků odpověděla, že se ji učili v nedělní škole. Píseň byla pěkná, jak slovy, tak i melodií, mnoho let jsem si ji pamatovala. Nedávno jsem však zjistila, že se mi z paměti nadobro vytratila, okolnosti kolem ní však ne. Dovedu si představit jak tvář a postavu paní učitelky, tak

i hlas půvabné blonďaté zpěvačky Jarušky Španihelové.

Život šel dál. Vyrůstala jsem v péči věřících rodičů, obklopená láskou. Maminka svědčila o Pánu Ježíši, jak jen se jí naskytla sebemenší příležitost. Tatínek, kromě vedení malého shromáždění, se staral také o dětskou besídku. Měl velkou znalost Bible, verše většinou citoval zpaměti s přesným udáním knihy, čísla kapitoly a verše. V besídce nám poutavě vyprávěl biblické příběhy, přizpůsobené našemu dětskému chápání. Mám je stále v paměti. Také pohádky, které mě a bráškovi vyprávěl na dobrou noc, byly odvozeny převážně z dějových pasáží Bible. Naše paměť nezahálela, naučili jsme se hodně veršíků, několik kratších žalmů, také 53. kapitolu proroka Izajáše. Dětský mozek je úžasný, je dobré do něj uložit co nejvíc užitečných znalostí, stanou se pak poklady pro celý život. Tehdy jsem začala chápat, že o Pánu Ježíši by měly uslyšet všechny děti, aby se dověděly, jak je má rád. Jednou jsem do besídky pozvala také spolužačku. Přišla a řekla mi, že se jí to moc líbilo, hlavně vyprávění a písničky. Podruhé však už nepřišla.

Uběhlo bezstarostné dětství. Musím však dodat, že s tou bezstarostností to není až tak pravda. Děti mohou také prožívat trápení. Příliš brzy jsem vplula do radostí a starostí věku dospělého. Zaměstnání, manželství, děti. Boj s časem, starosti, někdy zdánlivě neřešitelné. Už se tam téměř nevešla příležitost svědčit lidem o Spasiteli. A pokud se přece někdy vyskytla, málokdy jsem ji dokázala využít. Udusila ji má nepřipravenost, neschopnost začít rozhovor, přílišné zabývání se vlastními těžkostmi, někdy však i únava, a také lenost.

Pomalu, skoro nepozorovaně, se můj střední věk začal ubírat ke stáří. Přiblížil se věk důchodový, brzy mi přinesl samotu. Zdálo by se, že se zmiňuji o samých negativech. Ale tak to není. Prožívám i radosti, třeba mám více času. Zcela jsem ze svého slovníku mohla vyřadit rčení: „Nemám čas.“ Další radost – zatoužila jsem se vší vážností říci Pánu: „Pošli mne, Pane, zde jsem.“ Ale co si mám požít se svou ostýchavostí, nesmělostí a nedostatky? Jak často jsem Pána zarmoutila, neobstála ve zkouškách,. To všechno mne svazovalo, věděla jsem však, že odstranit tyto překážky sama nedokážu. Jediná cesta k odstranění mého břemene je předat je Pánu, což jsem konečně udělala. Také jsem Ho poprosila, aby mi posílal lidi, kteří by mne oslovili a navodili situaci, abych mohla navázat svědectvím. Byla jsem vyslyšena. Pán však začal měnit i mne. Ostýchavost a nesmělost byly ty tam, nastoupil pocit svobody a velká radost. Pro ilustraci bych uvedla události jednoho listopadového dne před čtyřmi lety.

Čekala jsem na příjezd vlaku od Ostravy, který mívá pravidelně zpoždění. Důvod k netrpělivosti jsem neměla, můj cíl byl blízký, dvě vlakové zastávky z Jeseníku do Lipové-lázní. Malou nádražní halou stále sem a tam přecházel nedočkavý pán, sledoval hodiny a občas se u mne zastavil, aby ostře zkritizoval nespolehlivost Českých drah. Pohled z okna na peron nebyl také moc povzbudivý. Celou noc hustě sněžilo, asi hned tak nepřestane. Vlak konečně dorazil, nastoupili jsme a netrpělivý pán se posadil na protější sedadlo. Při pohledu z okna si promnul ruce a prohlásil: „Ani letos mne Pánbůh nezklamal, zase jsem stačil do prvního sněhu všechno dříví pořezat a sklidit do kůlny.“ Hned mě napadla otázka: „A vy jste Boha někdy zklamal? Já mnohokrát.“ Zvážněl, chvíli

mlčel, a pak řekl: „Víte, paní, já vlastně nemám vůbec právo takto o Bohu mluvit, jsem ateista a o Boha jsem se nikdy nezajímal.“ „Vy jste Boha nikdy nepotřeboval? Kdybych nedoufala v Boží ochranu, bála bych se nastoupit i do tohoto vlaku. Za chvíli budu vystupovat, ale dám vám něco k přečtení, abyste se o Bohu dověděl a zatoužil jej poznat.“ Podala jsem mu Božím služebníkem napsanou brožurku Dopis tobě. Poděkoval a ujistil mě, že si ji rád přečte a těch pár vět, které jsem mu stačila povědět, bere velmi vážně.

Když jsem došla do lázeňské budovy a octla jsem se v ordinaci, byl mi dán vhodný okamžik, abych se mohla zeptat paní doktorky, zda věří v Boha. Je to velmi příjemná žena středního věku, mluvící krásnou slovenštinou. Řekla mi, že ve své ordinaci na Slovensku pracovala s hluboce věřící zdravotní sestrou, která hodně o Bohu vyprávěla. Přesto, snad vlivem výchovy v ateistické rodině, usoudila, že pro ni křesťanství není. Bibli prý četla, protože seznámení s Biblí je dnes součástí studia na vysokých školách. Žádný Dopis tobě jsem už v kabelce neměla, pouze kalendář Dobrá setba. Po krátkém zaváhání jsem jej paní doktorce nabídla. Její reakce mě mile překvapila. Vděčně jej přijala, prý se ráda zase něco doví. Rozloučily jsme se, ještě mě varovala, abych neupadla, areál lázní byl plný neodklizeného sněhu, který hustě padal.

Šťastně jsem se dostala do vlaku, plná radosti a vděčnosti. Po cestě domů mi na zasněžené ulici podklouzla levá noha, upadla jsem a zlomila si kotník. Před okamžikem jsem se radostí málem vznášela, a teď tohle. Do blízké nemocnice jsem došla po svých, domů mne dovezla sanitka s nohou po koleno v sádře, a s dvěma vysokými berlemi.

Pán mi však zázračným způsobem pomáhal a doba, která nebyla lehká, byla pro mne zároveň zdrojem radosti, vděčnosti a potěšení. Pán mne vzal do své školy, aby mi ukázal, kolik mám ještě nedostatků. Abych se na sebe mohla podívat a vidět se pravdivě, jaká jsem. Velmi se mi líbí staré české přísloví: „Sobě ježek kadeřav.“

Snad toto svědectví povzbudí někoho, aby se odhodlal.

MARIE VENCOVÁ

DÚHA

Keď ju najmä v lete obdivujem, tak mi vždy príde na myseľ Boh a jeho zmysel pre krásu, jeho prísľuby dané nám ľuďom, a súčasne verš z učebnice na základnej škole:

Čo je dúha?
Most do neba?
Takej pravdy nám netreba...

O dúhe v Biblii a fyzike

O dúhe čítame prvý raz v Biblii po potope. Noe sa určite ešte triasol hrôzou, lebo práve prežil najhoršiu katastrofu. Boh ho teraz uisťuje, že takáto potopa na celej zemi sa už nikdy nebude opakovať. Ako znamenie zmluvy je dúha. Na to môžeme myslieť vždy, keď si najmä po búrke vychutnávame toto nebeské divadlo. Boh dodržuje svoje slovo, od začiatku roka do konca roka už tisícročia, dokiaľ bude zem zemou.

Samozrejme, že podstatu vzniku dúhy fyzika jasne vysvetľuje:

Dúha je optický a meteorologický úkaz vznikajúci v atmosfére Zeme. Vznik dúhy je spôsobený **disperziou**[1] slnečného svetla prechádzajúceho kvapkou. Predpokladom pre vznik dúhy je prítomnosť vodných kvapiek v atmosfére a **Slnka**, ktorého svetlo cez kvapky môže prechádzať. Pretože voda má väčší index lomu ako vzduch, **svetlo** sa na ich rozhraní láme. (Citát z Wikipedie).

To Noe ani netušil, ale keď sa prekvapene díval na oblohu, videl rukolapne Božie slová. Veď pred potopou takýto meteorologický úkaz neexistoval.

Už pri stvorení čítame o „vodách nad oblohou“[2], ktoré ju obaľovali celú zem. Na zemi do potopy nepršalo[3]. Bola príjemná „skleníková klíma“ od pólu k pólu. Tento ochranný obal za krátkych 40 dní padol v podobe obrovského prívalového dažďa na zem. Klíma na zemi sa od základu zmenila. Zrazu je tu dúha.

Ďalekosiahly duchovný význam

Pozorovateľ vždy vidí oblúk opísaný dúhou najviac ako polovicu kružnice. V Biblii a antike takýmto oblúkom bol luk, obávaná zbraň bojovníkov – lukostrelcov. Pripomína mi to, že Boh odložil svoj luk na oblaky[4]. Noe zažil, čo to znamená, keď Boh bojuje. Precítil tiež svoju bezmocnosť. Teraz mu Boh povedal, že nastalo prímerie. Je to však len poloblúk, len z Božej strany, lebo ľudia sa po potope nepolepšili. Pokoj prišiel až keď Boží syn, Pán Ježiš Kristus, svojím utrpením, smrťou a zmŕtvychvstaním urobil pokoj[5].

To nie je všetko, čo sa v Biblii dozvieme o dúhe. Boh nám zjavuje viac. Apoštol Ján bol pozvaný na miesto, kde prebýva Boh. Videl, okrem iného, že „dúha bola vôkol trónu“[6]. V nebi, kde je všetko podľa Božieho poriadku, kde nemá dosah hriech, tvorí dúha úplný kruh. Rovnako to videl i prorok Ezechiel a dodáva, že *„tak vyzerala podoba slávy Hospodina“*[7].

Zhrnutie

Vzdelaný človek vidí optický meteorologický jav, básnik možno metaforu, ale Biblia nám zjavuje nebeskú podstatu dúhy. Už tu na zemi kresťan vidí niečo z Božej slávy, vernosť a presnosť Božích výpovedí. Dúha nie je cestou do neba, tým vysnívaným „mostom do neba“ je Pán Ježiš: *„A v nikom inom niet spásy, lebo pod nebom niet iného mena, daného ľuďom, v ktorom by sme mali byť spasení.“* (Sk 4,12)

1 *vo fyzike: rozdelenie zloženého elektromagnetického žiarenia (napr. svetla) na jeho monochromatické zložky (v prípade svetla na farby)*

2 *Gen 1:7 Boh utvoril oblohu a oddelil vody pod oblohou od vôd nad oblohou*

3 *Gen 2:5 Hospodin Boh nezoslal na zem dážď*

4 *Gen 9:14 Kedykoľvek nahromadím mračná nad zemou a na oblaku sa ukáže dúha*

5 *Ef 2:14 Veď on je náš pokoj, keď oboch spojil v jedno*

6 *Zj 4:3 prekl. Prof. Roháček*

7 *Ez 1:28 Vyzeralo to ako dúha, ktorá býva na oblaku za daždivého dňa. Tak vyzerala podoba slávy Hospodina.*

SPRACOVAL JÁN ČÍŽ

Rozhovor s prof. Janem Hellerem

Elijáš a vdova ze Sarepty

První kniha Královská 17,8-16

I stalo se k němu slovo Hospodinovo: Vstaň a jdi do Sarepty, jež je u Sidónu, a usaď se tam. Hle, přikázal jsem tam jedné vdově, aby tě opatřovala potravou. Vstal tedy a šel do Sarepty. Přišel ke vchodu do města, a hle, jedna vdova tam sbírá dříví. Zavolal na ni: „Naber mi prosím trochu vody do nádoby, abych se napil." Když ji šla nabrat, zavolal na ni: „Vezmi pro mě prosím s sebou skývu chleba." Řekla: „Jakože živ je Hospodin, tvůj Bůh, nemám nic upečeno, mám ve džbánu jen hrst mouky a v láhvi trochu oleje. Hle, sbírám trochu dříví. Pak to půjdu připravit pro sebe a svého syna. Najíme se a zemřeme." Elijáš jí řekl: „Neboj se. Jdi a udělej, co jsi řekla. Jen mi z toho nejdřív připrav malý podpopelný chléb a přines mi jej. Potom připravíš jídlo pro sebe a svého syna, neboť toto praví Hospodin, Bůh Izraele: »Mouka ve džbánu neubude a olej v láhvi nedojde až do dne, kdy dá Hospodin zemi déšť.«" Šla a udělala, jak Elijáš řekl, a měla co jíst po mnoho dní ona i on i její dům. Mouka ve džbánu neubývala a olej v láhvi nedocházel podle slova Hospodinova, které ohlásil skrze Elijáše.

Kdo byl prorok Elijáš?

Elijáš je možná nejvýznamnější ze starozákonních předpísemných proroků. V Bibli jsou proroci, po kterých jsou pojmenovány knihy (Jeremjáš, Izajáš, Ezechiel. Ámos a další), nicméně my známe řadu proroků z Judska i severního Izraele ze staršího období, od kterých se žádné přímé texty nedochovaly. Známe však vyprávění o jejich skutcích. Nejvýznamnější z nich je právě Elijáš. A to neříkám jen tak podle svého odhadu – vzpomeňte na scénu, která se v evangeliích označuje názvem Proměnění na hoře. Tam se Ježíšovi ukázal Mojžíš jako představitel zákona a Elijáš jako představitel proroků.

Co znamená slovo prorok?

Slůvko prorok (hebrejsky nábí) má akadské pozadí a mohli bychom ho možná ne zcela přesně přeložit slovem mluvčí. Podobnou funkci měli proroci i mimo Izrael. Proroka jako toho, kdo vyřizuje jinak nejasnou vůli boží, měli ve svém náboženství i Řekové. Titulem profet byli např. označeni také kněží, kteří naslouchali nesrozumitelným výkřikům Pýthie a dělali z nich jakési srozumitelné věštby dodávané žadatelům.

Kdo byl ale prorok v Izraeli?

Mezi izraelským a pohanským prorokem je jeden velký rozdíl: u pohanů jsou iniciativní lidé, kteří se na něco ptají a něco chtějí po bozích vědět. U izraelského proroka (a pro Elijáše to platí dvojnásob) je oproti tomu iniciativa zcela na straně Boží. Proto přichází Elijáš nejen neobjednán, ale i nevítán. To se týká jak krále Achaba, kterého rozzuří, když mu předpoví sucho, tak vdovy v Sareptě, která vůbec není potěšena tím, že ji žádá o jídlo.

O Elijášovi Tišbejském se dovídáme, že pocházel z přistěhovalců gileádských. Co to znamená?

Gileád je oblast severně od Zajordání. Toto jméno je zvláštní. Jeho význam je dán dvěma slovy, z nichž je sestaveno: gal je buďto okruh, nebo kupa kamení; ét je svědek. Snad to jméno označovalo kupu

kamení, u které Lábán s Jákobem uzavřeli smlouvu. V každém případě to jméno samo tradici smlouvy připomíná, což je významné právě v Izraeli, který se svým pokukováním po Baálovi stává Hospodinu nevěrným. Jméno Tišbí může označovat místo, odkud Elijáš přicházel, ale současně se v něm ukrývá i termín označující přistěhovalce (hebrejsky tošab). Přistěhovalec je někdo, kdo nepochází z Izraele a v Izraeli pouze užívá určité ochrany. Je proto možné, i když to nemůžeme říci úplně jistě, že Elijáš je přistěhovalec pocházející ze severního Zajordání. Navzdory tomu se ho Hospodin ujal takovým způsobem, až zahanboval mnohé nevěrné Izraelce. Je zde jakoby protiklad: krále Achaba, který má svým kralováním zobrazovat Boží vůli a přitom je to modlář, a Elijáše, který ač byl cizinec, Boží vůli vyplnil a byl ji schopen nést.

Proč Hospodin Elijáše po vyhlášení soudu nad severním Izraelem posílá do ciziny, do Sidonu?

Protože jej asi chce chránit. Elijáš vynesl kletbu, kterou bylo možno (podle tehdejších představ) odvolat jedině tak, že chytili toho, kdo ji vyřkl, a přiměli jej, aby ji odvolal. Kletbu bylo možno zrušit také zabitím toho, kdo ji pronesl. Pak tato kletba jakoby už dál neplatila. Bylo tedy zřejmé, že se Achab pokusí Elijáše zabít. Aby bylo všem jasné, že kletba stále platí, musel tedy prorok zůstat naživu, byť v cizině. Hospodin mu proto nejprve obstarává úkryt u potoka Kerít, což je někde poblíž Jordánu, a když potom potok vyschl, posílá ho do exilu v Sareptě. Je to trochu paradoxní, protože Sarepta bylo jedno z měst ve Fénicii, odkud pocházela největší Elijášova protivnice, královna Jezábel. Když ho tedy Hospodin poslal do Sarepty, jako by ho poslal pod svícen, kde bude největší tma. Sarepta, pravda, nepatřila k nejvýznamnějším fénickým centrům, důležitější byly Týrus a Sidon, ovšem leccos o ní prozrazuje její název. Jméno Sarepta znamená barvírna. Jak známo, Fénicie byla proslavená barvením rudých nachových látek a Sarepta byla zřejmě jedním z center tohoto exkluzivního podnikání.

Jaké bylo ve Fénicii náboženství – souviselo nějak s izraelským?

Zajisté. V podstatě se jedná o jeden systém, kterému někdy říkáme starokenaánský nebo kananejský. Byl rozšířen v oblasti od severního Ugaritu až do země Izrael. Podstatou tohoto systému je uctívání vegetativního božstva, které na podzim v době dešťů dává déšť. Hlavní bůh se v tomto systému jmenuje v různých oblastech různě. Jeho nejběžnější jméno je Baal, ale například v některých fénických městech byl uctíván jako Adonis, zatímco v královských městech byl uctíván jako Melkart. Mel- souvisí s označením pro krále (melech), kart je fénicky město. Doslovně tedy toto jméno znamená „král města“. Stejné božstvo můžeme najít třeba i ve starověkém Kartágu.

Jenomže v našem vyprávění žádný z těch bohů nefunguje, protože sucho, které předpověděl Elijáš v Izraeli, zasáhlo i Sidon.

Ano, a to je právě velmi důležité. Oni totiž očekávali déšť – a tedy i život – odněkud, odkud prostě nepřichází. Nejsme ale i my stejní? Nečekáme i my na ten vnitřní oživující déšť někde, kde se ho dočkat nemůžeme? Jak často spoléháme na falešné zdroje vláhy tak dlouho, až docela vyprahneme? Tady však Elijáš říká: „Ten déšť přijde, až dá Hospodin.“

Na scéně se objevuje vdova, kterou doslova nastrčil Elijášovi do cesty Hospodin. Vdova ve starověku patřila k nejohroženějším lidem, natož vdova s dítětem a v době hladomoru.

Zajisté. Vdova je dokonce v celém Písmu, zvláště v některých statích Starého zákona, uváděna jako příklad osoby, které chybí plná občanská práva. Ta měl ve starém Orientě a dokonce i v Izraeli v rámci tehdy převládajícího patriarchálního systému pouze svobodný muž. Neměl je otrok, neměla je žena a neměly je děti. Žena byla buďto pod ochranou otce, nebo pod ochranou manžela, případně pod ochranou svého nejstaršího syna. Pokud ale byla sama či s nedospělými dětmi, byla vydána napospas křivdám – vzpomeňme na Noemi a Rút. Proto se často Izraelci, když se jim zdá, že je Hospodin daleko nebo že umřel, připodobňují k vdově, která už jenom oplakává všecko, co ztratila. Vdova se v našem vyprávění objevuje na scéně ve chvíli, kdy sucho a hlad jasně dokazují, že Baal nefunguje. A jí to začíná být zřejmé, proto bude také později hotova přísahat ne při Baalovi, ale při Hospodinu.

Kontakt Hospodinova vyznavače s pohankou byl něčím nepředstavitelným, natož když od ní přijímá jídlo a přístřeší. Je v tom tedy záměr?

Ano, a není to jediný případ zachycený v Písmu. Máme např. krásné obdoby v Novém zákoně: Ježíš žádá o vodu Samaritánku, dokáže mluvit a jednat se syrofénickou ženou. Označení Syrofeničanka bylo něco jako civilní pojmenování. Nábožensky to však byla kenaánka. Přesto se obrací v prosbě o uzdravení své dcery k Ježíši, u kterého také nakonec nalezne milost. Sám Ježíš do pohanských končin vstupoval, snad jakoby v předjímce toho, jak budou vysláni vstříc pohanům jeho apoštolové.

Eliáš tedy nebyl v zajetí předsudků a byl připraven dělat vše, co po něm Hospodin bude chtít.

Na rozdíl třeba od Jonáše, který takto připraven nebyl. Já v tom zase vidím jakoby signál pro nás. Mně se totiž zdá, že misie, při níž chytáme lidi za límec a snažíme se s nimi cloumat, je většinou málo účinná. Bývají výjimky, ale já přesto vidím náš úkol hlavně v tom, abychom si všímali těch, kdo jsou v nouzi, abychom do jejich nouze vnitřně sestupovali a byli jim příkladem toho, že ani v této nouzi nejsou sami, protože (řečeno novozákonní terminologií) Kristus Pán prochází každou nouzí s nimi. Ve Starém zákoně je Hospodin, pochopitelně, ztělesněn prorokem.

Navzdory tomu, že náš příběh zní skoro pohádkově, má v sobě veliký náboj. Dokonce tak veliký, že když ho svým nepřátelům připomněl sám Ježíš v Novém zákoně, nesmírně je to rozlítilo. Co je tedy jádrem celé té události, která se nám zde podává?

Mohlo by se říci, že je to oběť, ačkoli se tam toto slůvko vůbec nevyskytuje. Obětuje se žena – vždyť ona sama nemá co jíst a Eliáš jí přesto říká: „Připrav nejdřív maličký chléb pro mne a pak teprve pro sebe a svého syna.“ A ona to jde udělat! Láska je tam, kde druhému dávám přednost před sebou. A platí to jak pro lásku k Bohu, tak pro lásku k bližnímu. Milujícímu Boha je důležitější dělat to, co se líbí Pánu Bohu, než to, co se líbí jemu samému. Milujícímu bližního

je důležitější právě ten bližní se svým trápením. Křesťansky pověděno, takový člověk stojí – ať už to ví nebo ne – vnitřně a skrytě po boku Pána Ježíše Krista. Vdova rozpoznala, že její náboženství k ničemu není a že vede jen k smrti. A právě v tom okamžiku, kdy přijala tohle vyznání, jakoby překročila ze strany kenaanské, ve které dosud byla zaklíněna, k Elijášovi a k Hospodinu.

Nápadné je to především ve slovech: „Jakože živ je Hospodin, tvůj Bůh..." To je přece vyznání!

A nejen to, je to formule přísahy. V kenaánských liturgických textech máme doloženo, že přísahali slovy: „Živ je Baal!" Bylo to míněno tak, že Baal konečně utekl ze zajetí boha smrti Móta, a proto zase začíná padat deštíček a vrací se život. „Živ jest Baal!" byl centrální liturgický výkřik při Baalových oslavách na začátku doby dešťů, tedy v době, kdy tyto hlavní oslavy probíhaly. Když tedy vdova řekne: „Živ jest Hospodin," znamená to, že udělala veliký krok směrem k Hospodinu. Mějme i my na paměti, že Hospodin je živ a to právě tehdy, kdy kolem nás a dokonce i v nás je dosud mrtvo. Jakmile však poslechneme jeho výzvu k lásce, začne náhle z nás i do nás prýštit nekonečná láska.

Pane profesore, zázrak se zde odehrál kolem mouky a oleje. Proč to byla zrovna mouka a zrovna olej?

Možná, že zde chce Písmo naznačit symboliku. U mouky je symbolika jasná: souvisí s obilím, těstem a chlebem. Na konci této řady je v Novém zákoně chléb Večeři Páně. Olej byl ve staré době především nástrojem pomazávání. Pomazáni byli králové i kněží a ojediněle dokonce i proroci, když byli uváděni do úřadu. Olej označuje poznamenání a úkol. Při plnění tohoto úkolu pak jde hlavně o lásku, ve které se otevírám tomu druhému tak, že mě to může stát málem i život.

Příběh zachycuje princip, který se zdá být pro Hospodina příznačný: navzdory tomu, že je něco bráno z určitého množství, zásoba se netenčí. To asi není náhoda, že?

Ne, to skutečně je paradigma. Jinde ve Starém zákoně máme vylíčeno, jak donesli Elíšovi ječné chleby, kterých navzdory tomu, že je rozdával, neubývalo, takže vystačily pro mnohé. V čem to je? V oblasti materiální platí, že pokud se my lidé, ačkoli jsme hltavci, umíme ve chvíli opravdové nouze rozdělit s tím málem, co máme, s druhými, přežijeme všichni. Ale ještě v hlubším smyslu – a do toho musíme dostoupit – jde o to, že lásky přibývá, čím víc ji rozdáváme. Ovšem pozor, nejedná se o pohádku Hrnečku vař, ve které by byl laciný návod k lenošení a nicnedělání. Vždy to stojí velké úsilí a je to boj se sebou samým. Nakonec je ale sám dárce obdarován: díky vdovinu postoji se skrze ni může projevit Boží láska, načež ona sama jakoby přestává být vdovou a stává se ženou natolik užitečnou, že jejíma rukama prochází život.

Ježíš připomíná tento příběh jako modelový příklad víry. A takovou víru neměl v Izraeli nikdo jiný. Stejně tak připomíná i syrského vojevůdce Naámana. V čem ale vlastně tato víra spočívala?

Možná tato žena rozpoznala, že systém, v němž byla dřív uvězněna, vede ke smrti. Naáman to rozpoznal také. Většina lidí kolem nás to však nerozpoznává, a proto se trápí: hladem, zoufalstvím, pocity méněcennosti, všelijakou neschopností a tak dále. Ale ta žena poznala, že konec je blízko. A když člověk přizná, ba přijme svou konečnost, začnou se s ním mnohdy dít veliké věci. Tato žena to – stejně jako Naáman – přijala. Vidíme to z jejích slov: „Najíme se a zemřeme." Pokusím-li se opět tento princip najít i v Novém zákoně, mohu si povšimnout slov apoštola Pavla o tom, jak je potřebí, aby starý věk a starý člověk v nás umřel a tím dal prostor tomu novému. Mohu ale připomenout i slova Pána Ježíše z Janova evangelia: „Amen, amen, pravím vám, jestliže pšeničné zrno nepadne do země a nezemře, zůstane samo. Zemře-li však, vydá mnohý užitek." Tato žena (stejně jako Naáman) jakoby prochází smrtí v duchovním slova smyslu. Jenom díky této zkušenosti však mohou být proudy lásky náhle otevřeny.

Pro židovské vůdce, kteří Ježíši naslouchali, bylo ale nepřijatelné, že by žena cizinka, pohanka, měla být hodnocena výše nežli Izraelita. Jejich ideologie to prostě nepřipouštěla.

Zajisté. Ale právě v tom je tato žena příkladem všech, kteří přijdou ze všech stran a budou se – jak to obrazně říká prorok – ptát na Sion. Je to však třeba přeci jen vyvážit, protože jak v díle stvoření, tak v duchovním životě, jsou vždy dvě stránky. Tou první je oddělování: Pán Bůh odděluje tmu od světla, moře od souše a tak dál. Jakoby i nám tím bylo řečeno, že musíme svůj život nejprve vnitřně strukturovat. S tím souvisí i oddělení Božího lidu od pohanů, které tak leželo na srdci židovským náboženským autoritám Ježíšovy doby a nakonec i apoštolu Pavlovi v Novém zákoně, který také vybízí křesťany, aby se od tohoto zlého světa oddělili. Boží lid však dělá po celá staletí tu ohavnost, že z pozice tohoto vnitřního odřeknutí zlého začne lidi soudit. Ono to ale má fungovat přesně opačně: odřeknutí se zlého nám má pomoci rozevřít náruč a přijmout do ní všechny žíznivé, hladovějící a vposledku všechny ty, kteří vědí, že se řítí ke smrti. A to je druhá stránka Božího díla. Stále musím myslet na Krista na kříži, který je pravým ztělesněním tohoto přijímajícího postoje (a to se teď skutečně nesnažím vykládat text snadno a rychle na Pána Ježíše, přestože cítím, jak mi Kristem voní).

Snad proto Ježíš tento příběh farizeům a zákoníkům připomíná...

A oni se nad ním pohoršili... Ale pozor: ti pohoršení farizeové a zákoníci, to nejsou ti druzí, ale to je pohoršená část nás samých, která si chtěla přijít na své a hledala jakýkoli stupínek, ze kterého by mohl na ty druhé hledět alespoň trošičku spatra. Ty dvě výše zmíněné stránky Božího díla jsou vylíčeny už ve Starém zákoně. Když se vracel lid z babylonského zajetí, museli v něm být lidé, kteří pracovali na oddělení Izraele od ostatních národů – byli to Ezdráš a Nehemjáš. Zároveň však bylo třeba v Izraeli slyšet zvěst, s níž přichází kniha Jonáš: „Vyjděte vstříc pohanům!"

A jak je tomu dnes? Který přístup bychom měli mít v církvi nejvíc na zřeteli – oddělení a jasné vymezení věřících od nevěřících, nebo spíš tu otevřenou náruč pro všechny hledající a bolavé?

Dnes je stále zřejmější, jak jsou hranice mezi věřícími a nevěřícími relativní. Vždy totiž znovu záleží na tom, jak kdo k Bohu přichází a s kým – s Kristem, nebo se sebou? Formální hlediska (příslušnost k církvi, náboženské úkony či slovník) jsou zde ale zcela jistě až na posledním místě. Mám-li odpovědět na vaši otázku, pak spíše ta otevřená náruč. A v tom je pak největší útěcha – pro všechny, ale nejvíc pro ty, kteří hladoví a žízní stejně jako ona syrofenická žena.

PRO RANNÍ SLOVO 12.11.2006,
ČESKÝ ROZHLAS 3 –VLTAVA
PETR VAĎURA S PROF. JANEM HELLEREM

Rozhovor s neznámým

Reportér: Jste velekněz, ale mně se zdá, že nejste příliš spokojen s náboženskými aktivitami svého krále. Proč?

Neznámý: Panovníkovi se neodporuje, pokud se nedopouští něčeho, co narušuje základy naší společnosti. Víte, my jsme tady zažili už hodně. Dědeček našeho krále byl tyran a otec našeho krále nebyl lepší. Proto byl také svržen, což nás možná zachránilo před úplnou zkázou. Náš král nastoupil na trůn osmiletý – velmi mladý na to, aby v obtížné vnitropolitické situaci obstál. A počíná si – věru – velmi sebejistě.

R: Podle některých pramenů, které mám k dispozici, zahájil už ve dvanácti letech náboženskou reformu. Je to tak?

N: Ano, znám ty prameny. Chtějí krále vylíčit jako zbožného muže, proto mluví o náboženské očistě, jako by ji král už jako dítě vyvolal. Neříkám, že to není pravda, král byl díky své matce vždy velmi zbožný. Ovšem to, čemu říkáme „očista“, nastalo ve skutečnosti až po nálezu knihy Zákona.

R: Tu jste našel vy sám při opravě chrámu?

N: Tak to podávají oficiální materiály. Našli ji dělníci v místech, která byla zaplněna různým harampádím. Chrám totiž stojí už mnoho staletí. Od doby Šalomouna se v něm leccos změnilo. Byly instalovány nové oltáře, archa smlouvy byla umístěna mimo chrám, byl zde postaven posvátný kůl, svoje zvláštní svatyně zde měli Baal, Ašéra, Slunce, Měsíc i některé mocné hvězdy. V chrámovém okrsku byly zřízeny domečky pro zasvěcence bohyně lásky, ve kterých se Ašéřiny kněžky nabízely cizincům. Měli jsme zde zkrátka vše, nač si vzpomenete. Poslední úpravy zde nařídil provést Menaše, ale nebyly dělány příliš kvalitně, takže bylo třeba přistoupit k další rekonstrukci. No a při té příležitosti se vyklízely prostory, které sloužily už léta jako skladiště. A v jedné zadní místnosti na nádvoří pohanů byl nalezen svitek se starobylým písmem. Dělníci mi jej odevzdali a já jsem s úžasem rozpoznal starý opis Mojžíšova zákona.

R: Vy zde nemáte svitky s Mojžíšovým Zákonem?

N: Ne, nemáme, jen nějaké liturgické texty, žalmy a podobně – zkrátka to, co se používá v chrámě. K čemu by byl v chrámě Zákon? Ten má být v královském paláci. Jenže tam není. Kdo by ho četl? Menaše? Nebo Amón? Kde se vzal svitek s Mojžíšovým Zákonem v chrámě, to opravdu nevím.

R: Dal jste svitek králi?

N: No jistě, to je přeci samozřejmé. A ani si neumíte představit, co to v něm vyvolalo. Když slyšel o hrozných kletbách, které Hospodin vyslovil nad lidem, pokud se od jeho Zákona odvrátí, vyděsil se k smrti. Roztrhl si roucho a prosil Boha o milost. Myslel jsem, že to bude jeho poslední hodinka. Nezapomeňte, že je to vnuk strašného Menašeho a syn bezbožného Amóna! Už tak trpěl pocity viny za své předky, ale teď se zhroutil úplně. A když mu prorokyně Chulda potvrdila, že Hospodin to zlo na naši zem opravdu přivede, pominul se úplně. Bojí se, že nás zničí Egypt, stejně jako Asýrie zničila severní království.

R: Jak král na nález knihy Zákona reagoval?

N: Začal doslova běsnit. Likvidoval v celé zemi všechno, co nějak připomínalo modlářství. Jenomže to je stejné, jakoby chtěl odstranit ze země náboženství úplně. Zničil lidem jejich svatyně, posvátná návrší, oltáře. Celá země ho nenávidí. Navíc si začal činit nároky na severní území, které je ale už desítky let asyrskou provincií. Prý zase sjednotí Izrael, jako jeho předek David. Prostě chová se jako blázen.

R: Ale vy jako Hospodinův velekněz byste měl být rád, že konečně očistil zemi od modlářství, ne?

N: Nic neočistil, každý uctívá bohy podle svých starodávných tradic. Jen všechny popudil. Třeba chrám – jen jsme opravili střechy a budovy kolem svatyně, už se začalo s novým bouráním. Navíc zde nemá pomalu kdo sloužit, král vyhání kněží, kteří se zapletli s jinými kulty. Jenomže do toho jsme namočení všichni. Já se ještě bojím toho, že se nám začnou bohové, které jsme přestali uctívat, mstít. Víte, co se děje na východě?

R: A co slavení hodu beránka?

N: No to taky byla akce! „Musíme slavit hod beránka!“ Nikdo to po řadu staletí neslavil a Hospodinu to nevadilo – a teď se prostě musí. A jak! Kdybyste viděl toho pobitého dobytka! Ale to neplatil král ze svého, ze svých stád dal jen to, co uspokojilo pouliční dav. Jinak museli všechen dobytek dodat velmožové – a my kněží! Byly to tisíce beranů a býčků! Všude byla krev. Do toho Asafovci zpívali slavností sbory – což ovšem už neuměli, čili se vše na poslední chvíli museli naučit. A pak se ještě sedm dní jedly jen nekvašené chleby... Nevím, proč se musí všechno přehánět. Stejně si tím král nikoho nezískal. Jídlem a dary si král sice obyvatelstvo trochu usmířil, ale beztak ho nikdo nemá rád.

R: A jak ho hodnotíte vy?

N: Je to můj král a na veleknězi není, aby hodnotil panovníka. Jedno je mi ale jasné: až tento král nebude, všechno se zase vrátí do původních kolejí.

R: Děkuji vám za rozhovor.

Kdo je Neznámým?

Otázka: Poznáte, o jakou biblickou postavu se jedná? A kde je o ní v Bibli psáno?

Výsledek biblického kvízu 03/2008

Odpověď na otázku zní:

Jeden z kněží, které poslali z Jeruzaléma za Janem Křtitelem (J 1,19–28)

PETR VAĎURA

Nedělej VLNY

Když jedu tramvají, ráda jen tak koukám z okna nebo pozoruji lidi kolem a tipuji, jaký je asi jejich životní příběh. Jezdívají se mnou ráno taky studenti a jednoho dne bylo jasné, že se schyluje k nějaké písemce nebo zkoušce, protože tramvaj byla plná otevřených sešitů. Jedna dívenka začala postupně mírně propadat hysterii, protože v průběhu cesty zvolna zjišťovala, že její znalosti se pohybují těsně nad bodem mrazu. Nejprve ji někteří spolužáci uklidňovali, pak už si jí nevšímali, a těsně než jsem vystupovala, ji už někdo rázně utnul výrokem „Ty, nedělej vlny, jo!“

„Nedělej vlny“, znělo mi v uších studeným ránem cestou do práce. Vida, trefná průpovídka. Je hnedle jasné, co se tím myslí. Jsou prostě situace, kdy se to samo o sobě s námi docela houpe, a to nejmenší, co bychom potřebovali, je ještě nějaké to vlnobitíčko. Přesto vás dnes zvu na projížďku po vlnách...

Zanedlouho po onom ranním zážitku jsme seděli u kafe, vzpomínali na zážitky z dovolené, a tak došlo i na námořnické historky. Kamarádka krátce leč přesvědčivě líčila, jak se o ni jednou na palubě výletní lodě pokoušela mořská nemoc a jak to kazí celkový dojem z navštívených míst. Zajímavé na tom bylo, že dokud loď jela – vlastně plula - tak bylo všechno v pohodě. Pokud se ale loď zastavila a začala se jen tak volně pohupovat na vlnách, bylo to zlé. Jenže tady už vůbec nešlo tak snadno říct „nedělej vlny“, protože ten, který je rozhýbal, k tomu měl jistě nějaký dobrý důvod.

Došlo mi naopak, že On Pán Bůh vůbec ty vlny nějak s oblibou používá. Vezměte si třeba známý novozákonní příběh o tom, jak Pán Ježíš s učedníky nasedli na loďku a vydali se přes Genezaretské jezero. Ježíš musel být unavený – celé dny k někomu mluvil, někomu se věnoval, byl v té době obklopený lidmi, kteří ho buď obdivovali, nebo na něj se záští číhali.

Takže když byla chvilka volná – využil ji k odpočinku. Dal si pod hlavu nějakou podušku a usnul. Zatímco Ježíš odpočíval, jezero si z něho nevzalo příklad ani trošku, strhla se bouře a byly velké vlny (a jsme u toho). Tak velké, že loď místy v těch vlnách mizela. Nepředpokládám, že by se byli plavili na záoceánském parníku, spíš to byla nějaká kocábka, takže opět došlo na hysterii a učedníci se báli. Všude kolem valící se vlny a Ježíš spí. Je

mu je snad úplně jedno, že to nemusí přežít? Pořád se o někoho stará, a tady, když jeho nejbližší kamarádi jsou v nebezpečí, si klidně spí. Proč nic nedělá? A tak učedníci nerozvinuli svůj klid, ale naopak taky dělali vlny, Ježíše vzbudili a zasypali ho výčitkami.

Nepřipomíná vám to něco? Jak často býváme ve vlnách, a máme přesnou představu o tom, že teď přece musí Bůh něco udělat, když je to Bůh. A ono nic, jakoby spal. O co mu vlastně jde – je pro něj prioritou vyřešení naší situace, nebo jde ještě o něco víc? A co je přednější pro nás?

Známe konec toho příběhu. Ježíš vstal a pouhým slovem utišil rozbouřené živly.

Nijak nekomentoval to, co právě udělal, ale mrzelo ho, že učedníci, kteří s ním už chodili nejeden pátek, mají tak malou víru, že úplně zpanikařili. Copak dosud nepochopili, kdo je jim na blízku?

A co udělali ti, kteří z Ježíšem byli od rána do večera? Zmohli se jen na ne úplně duchaplnou větu „Kdo to jen je, že ho poslouchá i vítr a moře“. Jakoby jim až teď začalo docházet, že ten, který má moc nad lidskými nemocemi, kdo koná dennodenně před jejich očima zázraky, je opravdu Boží Syn.

Máte někdy dojem, že jste křesťany už roky, Bibli znáte skoro nazpaměť, citace sypete z rukávu a sloužíte, co to dá? Že už vás Bůh ničím nepřekvapí? Nebo naopak balancujete na vlnách, žasnete a říkáte si co chvíli: „Kdo to jen je, že ho poslouchá vítr i moře?“ a připadáte si poněkud neduchaplně? Vidíte - a přece se ptáte stejně jako učedníci, ti, kteří s Ježíšem sedali k jednomu stolu.

Ale vraťme se k našim vlnám – co třeba takový Jonáš? Ten měl taky s vlnami své zkušenosti, jestli mě paměť neklame. Zajímavé je, že když bouře v tomto starozákonním příběhu začala, Jonáš taky v podpalubí tvrdě spal – nikdy předtím jsem si této drobnosti nevšimla. Hospodin dělal vlny a Jonáš dobře věděl proč. Tušil, že se s vlnami bude muset poprat sám, a i když se námořníci snažili, aby ho do moře nemuseli hodit, byly nanic i jejich síly i dobrá vůle. Jonáš sám musel převzít zodpovědnost a vlnám čelit. Mnohdy by nám naši blízcí tak rádi poradili či prakticky vypomohli, a přece se kvůli některým věcem budeme muset vrhnout do vln sami. Až pak se bouře utiší. A námořníci? Žasli, padla na ně bázeň, píše se v Bibli. Jakoby ta chvíle, kdy Bůh vlny utiší, vnášela do lidských životů úžas nad jeho mocí a velikostí. Jakoby právě tady lidem docházelo, jaký je Bůh . Že je to sice přítel, ale ne jen tak nějaký kamarádíček.

Dělá –li Bůh vlny, možná chce, abychom se zodpovědně přiznali ke svému problému a nečekali, že když se schováme v podpalubí, oni to ti druzí za mě nějak uveslují. Jako Jonášovi nezbývá ani nám než – děj se co děj – vyskočit z lodi vlnám vstříc. Je to nesmyslné, je to nelogické, je to proti zdravému rozumu, ale nekončí to zkázou, ale naopak novým začátkem, tak jako se to stalo i v Jonášově příběhu.

Mohli bychom si myslet, že Pán Bůh je tak trochu škodolibý, ale kdyby tomu tak bylo, copak by se s námi plavil v téže loďce jako Kristus s učedníky? Bůh vlny dopouští, ale zároveň je v nich s námi. Jsme–li ledovou sprškou promočeni na kůži, nemne si ruce někde v suchu, jak nás pěkně vyučil. Ledové spršky našich životů mrazí i jeho. Je s námi ve vlnách. Přesto že se nám může zdát jakoby spal. Kdyby byl Bůh škodolibý, copak by nám do vln posílal velryby , které nás po krátké době tmy a úzkosti zase vyvrhnou na slunečný břeh? Bůh boří naše představy o tom, kdy, jak a co by měl v dané situaci dělat. A naše důvěra v něj, v jeho stálou přítomnost, v které můžeme najít bezpečí, je to, co nás s ním spojuje a co dává pevný základ našemu přátelství.

Kdybych listovala Biblí ještě víc dozadu, přišla bych až k potopě – a to byly vlny dost zásadního charakteru s nemalými důsledky pro lidstvo. Po potopě Bůh konstatoval, že už ji nikdy na zemi neuvede, přesto že každý výtvor lidského srdce je už od mládí zlý.

Pán Bůh nezaplavuje ani naše životy, ani naši situaci potopou. Čas od času „jen“ dělá vlny. Z jeho strany to jistě nebude známka zbytečného rozruchu, spíš se hnou vody, které už dlouho byly stojaté. Jakmile se v nich octne naše loďka, vlny rozhoupou náš život, mnohdy tak, že náš žaludek má co dělat, aby to ustál.

A tak končím dnes své houpavé uvažování, které se přelévalo z vlny na vlnu a přeji vám do vaší plavby dobrý kurz, dobrý vítr i pevnou loď. Možná že si spolu se mnou nelibujete v adrenalinu ani v surfování, přesto vám i sobě přeji, abychom si napříště dali dobrý pozor a Pánu Bohu neříkali: „Nedělej vlny“!

PETRA ELIÁŠOVÁ
PŮVODNĚ PSÁNO PRO POŘAD TWR
REDAKČNĚ UPRAVENO

Zaštítit – nebo sestřelit?

Před časem jsme u nás ve sboru zavedli do nedělního shromáždění další bod programu navíc. Shromáždění se tak sice prodloužilo, ale většině to nevadí. Nekončíme závěrečným Amen, ale pokračujeme občerstvením. Některá ze sester připraví drobné pohoštění (jenom čaj/kafe a tyčinky případně buchtu, žádné chlebíčky nebo dokonce vyvařování – v rukou dětí stejně všechny sladkosti rychle „shoří“) a jako věřící máme zhruba hodinový prostor na to, abychom mohli být spolu a povídat si.

Je příležitost si říct s blízkými nebo příbuznými nejžhavější novinky, někdy se dám do hovoru s někým, koho tak moc neznám a jsem rád, když se můžeme poznat blíž.

S některými je to ale málo a chceme se vídat a povídat si častěji. S Petrem Húštěm (jsem rád, že chodíme do stejného sboru) bych si měl asi vždycky co povídat, ale na to si raději domluvíme společné setkání někdy během týdne.

Při posledním takovém „mimořádném“, spíš pracovním setkání mě obohatil jeho postřeh, že (zejména) mladí lidé potřebují při jakékoli službě ve sboru „zastřešení“ nebo „zaštítění“. Dřív se mi to zdálo zbytečné nebo jen formalita („pod záštitou primátora…“).

Ve sboru má zaštítění ale jinou roli, zvlášť dnes, kdy pod vlivem nezdravě chápané demokracie si každý myslí, že může „demokraticky“ o komkoli, kdo ve sboru vystoupí, říct cokoli, napadnout ho nebo mu vyčíst kdejakou maličkost. V takovém případě (zejména) mladý člověk dostane ránu, ze které se dlouho vzpamatovává, má zábrany se dále podílet na životě shromáždění a my se divíme, že i „už dávno ne mladí“ bratři ve sboru sedí a nezapojují se.

Úplně jinak svou službu takový (zejména) mladý člověk prožívá, když vnímá zaštítění, uvědomuje si, že někdo ho k dané službě vyzval, poprosil, že to dělá jednak pro Pána, ale také s vědomím, že ho některý ze starších bratří pověřil, aby sloužil obdarováním, které od Boha má. V daném rozhovoru mi Petr vyjádřil postesk, že bez takového zastřešení, „zaštítění“ může (zejména) mladého bratra kdokoli „sestřelit“. Starší bratr je pak pro něho štítem a od něho se mu pak dostane také ocenění, povzbuzení nebo třeba také usměrnění. Je to prostě jiné, než když bojuje na vlastní pěst.

Přitom vidím, jakým způsobem se Petr (a nejen on) snaží, aby se mladí do práce zapojovali. Jsem vděčný, že takhle získal pro některé dobré věci i moje vlastní děti. A já sám musím taky přemýšlet, jak iniciativně být (zejména) mladým i ostatním bratřím a sestrám ve sboru povzbuzením a štítem (ne střelou).

JENDA VOPALECKÝ

Rozliate vody

„Lebo je isté, že všetci pomrieme a sme ako vody, rozliate na zem, ktoré nie je možné zase zobrať. A Boh, hoci nehľadí na ničí život, jednako len hľadá spôsob, aby nevyhnali od neho vyhnaného." (2S 14,14)

Biblia je pokladnicou vzácnych perál. Každý verš je takou perlou, pretože to slovo pochádza od Božieho Ducha. Niektoré verše Písma nás viac upútajú, niektoré menej, ale všetky sú skvelými perlami v pokladnici Božieho Slova. Horeuvedené slová vyslovila múdra žena z Tekoy, najatá Joábom na vyriešenie problému návratu Absaloma, bratovraha, z cudzineckého azylu. Tá nebola poučená len Joábom, ale priam inšpirovaná Svätým Duchom. Preto upúta našu pozornosť tento verš.

Je isté, že všetci pomrieme. Nik nepochybuje o pravde týchto slov, i keď text v 1Ts 4 dáva pre veriacich alternatívu. Ľudia všeobecne uznávajú, že raz musia zomrieť. A k tomu prirovnanie, že sme ako vody, rozliate na zem, ktoré nie je možné zase zobrať, je úplne zrozumiteľné. Znamená to istotu v presvedčení, že život sa už nedá vrátiť, že „škoda je plakať nad rozliatym mliekom". Jozua i Dávid zhodne povedali: „Ja odchádzam cestou celej zeme" (Jz 23,14; 1Kr 2,2), čím mysleli to, že celá zem a tvorstvo je pominuteľné a je to priebeh nevratný. Aj my, deň po dni starnúci, prijímame toto isté za nezvratnú skutočnosť.

Ako je to s tými rozliatymi vodami naozaj? Nepostrehli ste, že kde včera či predvčerom bola povedzme na asfaltovej ploche barina, dnes je sucho? Tie vody sa niekam podeli, niekto ich zobral. Veď je to jasné – voda sa vyparila. Na základe Stvoriteľom daných prírodných zákonov zmenila skupenstvo na paru a vzlietla. Pritom je to tá istá voda, len zmenila miesto svojho výskytu.

Zloženie vody, teda H_2O nám niečo hovorí. Kyslík O je prvok Zeme. Je v nej najrozšírenejší a vyskytuje sa vo veľkom množstve chemických zlúčenín. Vodík H je najľahší chemický prvok, preto sa vyskytuje v najvyššej vrstve atmosféry. Jeho prirodzené miesto výskytu je na najvyšších miestach. A máme tu paralelu s človekom, ako ho Pán Boh stvoril.

A Hospodin Boh utvoril Adama, človeka, vezmúc prach zo zeme, a vdýchol do jeho nozdier dych života, a človek sa stal živou dušou. (1M 2,7)

Takže človek má zloženie telo – duša – duch, ako o tom svedčí aj 1Ts 5,22: A on sám, Boh pokoja, nech vás ráči celých posvätiť a váš duch nech je zachovaný celý a neporušený i duša i telo bezúhonne, keď príde náš Pán Ježiš Kristus.

Jedna zložka, telo, je zemská, z hliny, druhé dve zložky, duša a duch, sú nebeské, pochádzajúce priamo nielen od Boha, ale z Boha. To je človek. Takže sme ako vody (H_2O), sme dvoma dielmi nebeskí a jedným dielom zemskí. Lúče slnka Božej lásky, ktoré Boh vyslal v Pánu Ježišovi na zem, nás veriacich pretvorili, zmenili naše „skupenstvo", takže nás to tiahne k Bohu. A pri smrti – to zemské nezabráni, aby sa to dvoje nebeské dalo premôcť.

A pri smrti - to vyzerá, akoby sa tie vody rozliali a nik ich už nepozbiera. To je iba zdanie. Božia moc je aj mocou vzkriesenia. Vzkriesení budú veriaci i neveriaci, spôsobí to Božia moc. Veriaci k večnému životu v sláve s Pánom, neveriaci k súdu a večnému trápeniu.

Pre potešenie veriacich platí, že to, čo sa ľuďom zdá, že nie je možné, je u Pána Boha samozrejmé. Tak jednoducho ako rozliate vody, On pozberá aj ľudí k sebe. Niektorých do života, niektorých na súd. Preto ten náš blízky veriaci človek, ktorého tu už nevidíme a nemáme pri sebe, je vzatý z Božej vôle a moci k Bohu. Aj my tam prídeme a s našimi sa stretneme.

Že Boh... nehľadí na ničí život znamená, že nehľadí na osobu, čo sa týka jeho svetského ocenenia, ale aj to, že nechce život odňať alebo nerád odníme život. Pôvodným Božím zámerom ohľadne človeka nie je smrť, ale večne trvajúci, večný život. Smrť bola podmienená neposlušnosťou, a žiaľ, stala sa skutočnosťou pre ľudí. V Adamovi sme boli všetci vyhnaní z raja. Ale, vďaka Bohu, On: ... jednako len hľadá spôsob, aby nevyhnali od neho vyhnaného. V zamestnaní sme často počuli: „Kto nechce urobiť, hľadá výhovorky, kto chce, hľadá spôsob." Pán Boh nepotreboval hľadať výhovorky, aby právom mohol zatratiť človeka, veď človek si vyvolil smrť. Ale, vďaka Bohu, On hľadal spôsob záchrany. A našiel. Ako? V Kristovi, ktorý ...ani nie krvou kozlov a teliat, ale svojou vlastnou krvou vošiel raz navždy do svätyne VYNAJDÚC večné vykúpenie. (Žd 9,12) Teda našiel spôsob.

Aký je to vzácny vynález! Hodnotnejší, než všetky vynálezy a diela, ktoré boli ocenené Nobelovou cenou! Vynálezy liekov a liečebných procedúr predlžujú život človeka až do smrti, ale Boží „vynález" vykúpenia zabezpečuje večný život. Náklady na realizáciu boli nesmierne a nikto ich nemohol splatiť, iba Boh. Nebolo treba platiť výkupné satanovi, lebo on je zlodej. Bolo treba splatiť požiadavky Božej spravodlivosti, ktorá žiadala pre hriešnika smrť. Táto Božia spravodlivosť prijala ponuku Božej lásky – obeť nevinného Božieho Syna ako Baránka obetovaného za náš hriech. Celé stvorenie a vesmír neobsahovali dostatočnú cenu pre naše vykúpenie; keby taká cena existovala, Pán Boh by ju bol využil. Ale bola iba jedna dostatočná hodnota – život, večný a dokonale čistý život Pána Ježiša.

Boh hľadá. On pozbiera rozliate vody našich životov, lebo nás stvoril pre seba. Radujme sa z toho, že nás pre seba stvoril i vykúpil v Kristovi.

Rozliate vody vrátane vôd oceánov sa zhromažďujú hore a stretajú sa v oblakoch. Tam hore sú tí ľudia, čo tu na zemi kedysi žili na Božiu slávu. Takže tam je ten oblak Božích svedkov – Ábel, Noach, Abrahám, Mojžiš a ďalší. Oblak je užitočný tým, že z neho zaprší a dážď z neho je požehnaním zeme. Ako mnoho požehnania získavame sledovaním a nasledovaním týchto Božích ľudí! Od besiedky do staroby sú ich životy naším občerstvením. Budeme patriť aj my k tomu oblaku svedkov a bude mať nasledujúca generácia požehnanie z našich životov?

ILKO KOZÁR

Rozhovor se Zuzkou Zemanovou

Jak vnímáš slovo postižená?

Zpočátku jsem to nevnímala zrovna nejlépe. Ten výraz byl pro mě cizí. Měl příchuť něčeho, čeho jsem se bála a nevěděla si s tím moc rady. Něčeho méněcenného, jakože se něco nepovedlo, něčeho co je na okraji, není co si na tom vážit, co mě přece nemůže reprezentovat. Ale změnilo se to.

Max Lucado v jedné své knize uvádí hezký obraz. Jeho maminka mu upletla svetr. Ale nedal se dost dobře nosit. Byl to svetr bez funkce, ale vyrobený jeho maminkou. Proto ho nikdy nevyhodil. Byl cenný ne pro svou funkci, ale pro svého tvůrce. Pro mě je to příklad postižených lidí, kteří mají hodnotu ne pro to, co dokáží, ale čí jsou a komu náleží.

Sám Bůh a Kristův kříž je příkladem toho, jak nás Bůh miluje i přes naše postižení hříchem. Vždyť i my jsme jako lidé ztratili svoji pravou funkci. A přes to všechno, byl Kristus ochotný udělat maximum: opustil nebe a šel na zem zemřít. Navíc je pro mě velice potěšující vidět, že oni postižení, zdánlivě bez funkce, tu jakousi funkci přeci jen mají. Mýtus o postižených je, že nic neumí! Ale oni možná neumí jen něco.

Moje Verunka je pro mě příkladem snášenlivosti, příkladem umět se usmívat, i když jsem připoutaná na lůžko, jít a dát maximum síly, aby vstala a šla, i přes svaly všelijak oslabené.

Já mám často sklon dělat věci rychle, stihnout maximum v minimálním čase. Ale od Verunky se učím trpělivosti. Tím, že je houževnatá a často se velice dlouho bez fňukání snaží, než se jí něco povede, mě učí vytrvalosti, která mi chybí. Miluje knihy a ráda čte a to mě taky oslovuje. Já nikdy velký čtenář nebyla. Verunka je veselá a díky tomu roste i příjemné domácí veselí.

Na druhou stranu ve chvílích, kdy je nemocná, se učím pracovat se strachem a s obavami. Tam to jde na podstatu věcí, tam musím být vždy znovu a znovu na pozoru. Zaujala mě citace z jedné knihy dotýkající se této problematiky: „Myslíme, že dítě s postižením nebude naplňovat náš život, ale opak je pravdou. Příklad paní sousedky se třemi dětmi. Víte které milovala nejvíce? To postižené."

Já k tomu dodávám, že jsem si postupem času uvědomovala, že toho, co nám dalo více práce, si více vážíme. To v nás zůstane. Víte, které děti si pamatuji nejvíce z mé učitelské praxe? Ty, o kterých jsem musela nejvíce přemýšlet pro jejich zvláštnosti. Každý máme jiný dar, každý tu máme místo a jsme cenní, všichni máme cenu života Božího Syna.

Jak přistupovat k postiženým dětem?

Je dobré při kontaktu děti oslovit jménem. Nečekat vždy obvyklé reakce, možná se hned neusmějí, třeba nemohou. Zbytečně jim neulehčovat situaci, kterou třeba i tíže zvládnou samy. Co nezvládnou, samozřejmě pomoci. Věci týkající se dítěte přiměřeně komentovat a nestavět jej do pozice chudinky. Umět se naučit radovat ze způsobu existence, i když je jiný, užívat si druhého a těšit se s ním. Nezapomenout na myšlenku z Exupéryho: „Správně vidíme jen srdcem". Nedat na první pohled, který třeba není jako ze žurnálu.

Umějí se rodiče bavit, když mají postižené dítě?

Pokud to uměli dříve, tak si myslím, že to umí i potom. Jak já znám maminky z lázní a z klubu, tak se umíme zdravě pousmát i nad něčím, co se týká našich dětí. Je to podobné, jako se samy usmějeme nad vlastní chybou. Od druhého by to znělo jako posměch, ale my samy to můžeme udělat a je to svým způsobem odlehčení někdy nepříjemného stavu. Potřebujeme se vidět, komunikovat, mít přátele, tvořit a smát se.

Čím myslíš, že obohacuje život s postiženým dítětem?

Nutí jít k základu bytí, ujasnit si na čem záleží. Pro mě osobně to znamená dát stranou představy a ideály, které jsem si jako bezdětná a svobodná utvářela, a být skutečně tou, jakou jsem chtěla být. Modlila jsem se, aby lidé, kteří mají postižení nebo postižené děti, věděli, že je Bůh má rád. Vždyť mají nesmírnou cenu a Bůh si ví rady nejen s problémem těla, ale i s jejich srdcem. Pokud si nechají vyléčit srdce, mají jistotu, že v nebeském království už žádné invalidní vozíky, slepecké hole a podobné věci nebudou potřeba. A když jsem se modlila, aby nám dal Bůh do dětského pokoje koho chce, tak se radovat, že Verunka je ta pravá a že má Bůh s ní a s námi svůj plán. A nevnucovat mu naše zaběhlé představy.

Změnil se tvůj vztah s Bohem?

Od základu ne. Pořád věřím, že mě má Bůh rád. Ale nemohu říci, že by byl stejný úplně. Do té doby totiž snad všechny zásadní věci plynuly ve shodě s mojí představou, jak co má být. A teď se učím přijímat tu jeho cestu. Byly chvíle, kdy jsem opravdu složila na Verunku ruce a prosila o úplné uzdravení. Říkala jsem si: „To budou doktoři koukat, jaký je to zázrak." Ale dopadlo to jinak. A já uvažovala nad Božím mlčením, nad lidmi, které známe z Bible a uvědomila jsem si, že snad každá takováhle postava, měla nějaké období, o kterém by se dalo říct, že snad bylo omylem, Božím opuštěním, chybou, jako by Bůh nebyl a neslyšel. Bible je plná nestandardních situací. Ale když čteme o pár kapitol dál, nebo o generace dál, vidíme úžasné vítězství. A což teprve, lidsky viděno, ta největší prohra, když Kristus visel na kříži. Ve skutečnosti to byla ta nejúžasnější výhra. A mně připadá, že jsem ještě na začátku nějakého příběhu a těším se na to, co bude dál. Jak to bude pokračovat. Těším se na ten závěr a už teď se mi chce Boha chválit. Včera jsem si četla verš z Bible o víře: „Kdo přichází k Bohu, musí věřit, že Bůh je" a těm, kteří ho pilně hledají, dává odplatu. Jediné čím si nejsem jistá, jsem já sama, zda mi jde vždy o hledání Boha! Bohem si jistá jsem. On je Bohem nových začátků a dobrých konců, lze-li u Boha vůbec mluvit o nějakém konci.

Jak nabýváš klid a veselou mysl?

Musím vše, co mě trápí a co prožívám, říci Bohu a nejvíc mi pomůže, když to napíšu. Mám kalendář, kde si píši důležitá sdělení Bohu a píši si také, co mi po modlitbě přijde na mysl. Poznala jsem, že pokud chci duchovně žít a ne živořit, tak potřebuji denní dávku z Bible. Není to vždy lehké, ta vytrvalost dělá potíže, ale vymýšlím na sebe různé finty. Dala jsem si do každého pokoje v bytě Bibli a když mám chvilku, tak si přečtu. Nebo si přečtu místo zákusku po obědě úsek z denního čtení podle kalendáře. Potěší mě taky každá praktická pomoc a dobré zázemí, které mám ve svém muži, ve své rodině a v lidech ze sboru a koneckonců mám kolem sebe i dobré známé a kamarády. Těší mě, když si můžu něco sama vyrobit, ušít a taky zazpívat. Někdy si také ráda pustím rádio nebo televizi. Ale nejraději si sednu sama ke klavíru, harmonice nebo kytaře a zpívám. Je to taková intimní chvilka mezi mnou a Pánem. A protože mě u toho Verunka většinou vidí, je legrační, když pak řekne: „To tedy bylo," nebo tleská nebo vykřikne: „JOOO!"

SE ZUZANOU ZEMANOVOU
ROZMLOUVAL REDAKTOR
TWR - RADIO 7
POŘAD ROZMARÝNA

Hledání životního partnera
- jaké jsou názory mladých lidí

Člověk je stvořen pro vztahy. Během života jich řada vzniká a zaniká, některé jsou jen krátkodobé, zato jiné trvají roky i desítky let. Jeden vztah by měl v ideálním případě trvat celý život. Je jím manželství. Dokonalá instituce stvořená samotným Bohem. Je to tedy velká zodpovědnost, s kým do tohoto vztahu vstoupím. V tomto článku se chceme ohlédnout za průzkumem názorů mladých lidí, který jsme dělali v souvislosti s uvedeným tématem. Průzkumu se účastnilo 26 lidí, většinou křesťanů, průměrného věku téměř 18 let, 14 děvčat a 12 kluků. Nejmladší měl 14 let, nejstarší 28 let. Drtivá **většina mladých lidí se touží oženit/vdát** (92%), i přesto, že uznali řadu výhod svobodného člověka. **Důvody** jsou dle respondentů tyto:

- *Kluci chtějí sdílet vše v životě s nejbližší osobou, nechtějí být sami, chtějí mít děti (rodinu) a partnera považují za oporu.*
- *U děvčat se navíc objevuje přání efektivnější služby Bohu (s partnerem).*

Na **představu zůstat svobodný/á** reagovali mladí lidé takto:

- těžké, ale dalo by se (28%);
- vnímal/a bych to jako Boží vůli (28%);
- nepřipadá v úvahu (14%);
- nepřemýšlel/a jsem (14%);
- psychicky se hroutím (7%);
- není problém (7%);
- počítám s tím (2%).

Přesto na otázku, zda **mohou být svobodní lidé šťastni**, byly odpovědi povzbudivé a plné „naděje“: *„Ano, mohou“* (93%; u děvčat dokonce 100%). To, že se neožením/nevdám, neznamená „odsouzení“ do smutku, žalu a podobně. Můžeme být šťastni, i když jsme svobodni. Jako křesťané můžeme žít naplno s Bohem, který nám umí připravit mnoho šťastných chvil. Život je o postoji - a Pán Bůh, když mu svěříme svůj život, nás dokáže učinit šťastnými.

Kdy začít cíleně, aktivně hledat životního partnera? Dle názoru mladých lidí je průměrný věk u kluků 18-19 let, u děvčat 19-20 let, tedy přibližně po střední škole. Při otázce, zda by měla hledat i dívka, překvapivě ano odpovídali chlapci (50%, dívky 20%). To ukazuje na „ohrožení“ mužské zodpovědnosti. Křesťané při svém hledání manžela či manželky by zajisté **neměli zapomínat na modlitbu.** Většina dotázaných se alespoň několikrát do měsíce modlí za svého partnera. Zajímavý však je **rozdílný věk u kluků a děvčat**, kdy s více méně pravidelnou modlitbou začínají (kluci 18 let a 8 měsíců; děvčata již 13 let a 11 měsíců). Zde může mít také vliv dřívější psychické dospívání u děvčat.

Trochu problematičtější je to se čtením Bible v kontextu hledání partnera. **Biblické texty, hovořící o volbě správného partnera, aktivně hledá** jen cca 15% respondentů, jen náhodou nebo v krizi asi polovina. Přitom Boží vůli lze z Bible poměrně dobře (rámcově) vyvodit, jak si ukážeme později.

S kým řeším věci ohledně volby partnera?

Je správné, že řešíme věci **s Bohem i přáteli**. Jde nyní o to, jací ti mí přátelé jsou. Jak se chovají? Jak to vypadá v jejich rodině? Dokázali mi poradit dobře i v jiných věcech? Radu starších lidí vidím jako velmi vhodnou, protože vidí věci z té druhé strany, z té, ze které my, mladí, moc vidět nechceme. Řešením může být mít lidi jak starší, tak své vrstevníky, abychom se na tak komplexní „problém“ jako je výběr partnera, dívali z mnoha úhlů. (Viz graf vlevo dole)

Od rodičů by si nechalo poradit nebo alespoň vyslechlo jejich názor necelých 60% respondentů, převážně dívky. Z výzkumů sociologů vyplývá, že lidé si (i nevědomky) hledají podobné typy lidí, jakými jsou jejich rodiče. Rodiče tudíž mohou mít, díky svým zkušenostem, protože je jim většinou minimálně o 20 let více, dobré rady. Zejména tehdy, když máme **věřící rodiče, může být rada kvalitní.** Rada přijde vhod zejména na začátku vztahu, kdy zamilovanost zamlžuje reálný pohled a pozdější přehlédnutí může dost mrzet.

Že hledání partnera je věc náročná a často se zklameme, vypovídají i sami mladí lidé Na otázku, **zda jsem prožil(a) zklamání při hledání životního partnera odpovědělo přes** 70% kluků ano (děvčat jen necelých 30%). Zklamání přichází tehdy, když hledání partnera bereme do svých rukou a necháme se „zmást“ třeba smyslovostí nebo falešnými představami. Důvěřujme Bohu a raďme se s Tím, který nás může od zklamání uchránit. Možná si před tím, než s někým začneme chodit, položme 2 otázky: **Vstupuji do vztahu s cílem** (který ale nemusíme vždycky naplnit, ale měla by tam být MAXIMÁLNÍ snaha) **vzít si tuto ženu (muže)? Chci investovat do vztahu a nést plnou zodpovědnost v něm?**

Mnoho se diskutuje také o tom, jak dlouho by dva lidé měli spolu chodit

Na tuto otázku v Bibli odpověď jistě nenajdeme, protože tehdy spolu lidé nechodili. Výsledky ukazují (3. graf), že

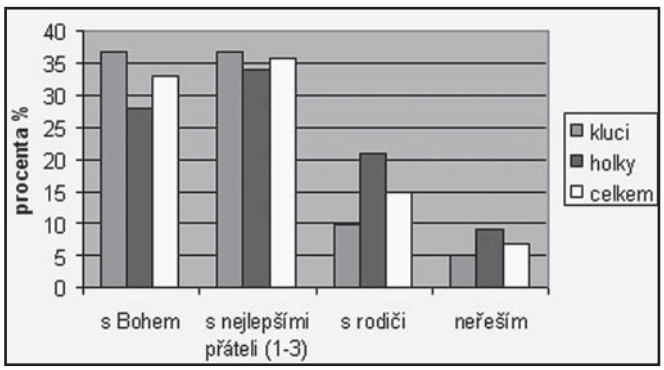

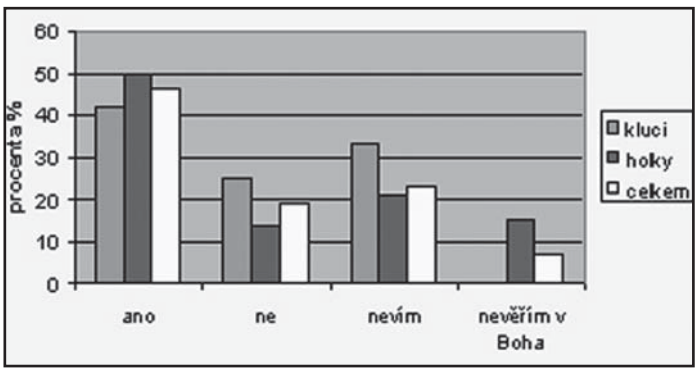

pokud se nechceme brát jako studenti (a většina bude studovat na VŠ) měli bychom začínat s chozením tak okolo 22 či 23 let. Za rok až tři se dá osoba velmi dobře poznat v zásadních věcech, na „jemnostech“ se dá pracovat v manželství - tam bude dost času! A dokonalá osoba, jak víme, neexistuje! Dlouhé chození je navíc, pokud ho chceme prožít v čistotě před Bohem, nesmírně obtížné a stojí spoustu sil. Já tomu říkám „maratónci“. A kolik lidí běhá maratón?

Součástí dotazníku byla také diskutabilní otázka, nad kterou by se jistě dohadovali i zkušení teologové: **Myslíš si, že Bůh má pro tebe připraveného JEDINÉHO pravého partnera na zeměkouli?**

Odpověď není jednoznačná, ale téměř polovina je přesvědčena (2. graf), že existuje ten nebo ta „pravá“. V diskuzi jsme potom hovořili o tom, že máme ale většinou zúžený výběr pro hledání partnera (republika, či spíše kraj nebo dokonce město) a to jakoby „automaticky vylučuje“ ostatní lidi na zeměkouli.

Existuje tedy nějaký recept na to, jak se dobře oženit nebo vdát? Přemýšlejme se třemi vstupními tezemi:

- **neexistuje jeden univerzální recept, protože žádný vztah není stejný;**
- **nikdo není dokonalý;**
- **každý má kritéria trochu jinde.**

Z Bible nicméně můžeme (alespoň nepřímo) vyvodit důležité „mantinely“. Při hledání partnera si polož následující otázku: **Máme společný cíl?** A to ve **třech oblastech**: V rovině **duchovní, duševní i tělesné**. Říct: „Hlavně, že je věřící... to ostatní se poddá“, může hodně mrzet!

V Bibli si čteme v Genesis 2,24 „návod“ obsahující kroky, které bychom, pokud se nechceme zklamat, měli dodržet: *„Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem.“* V životě to prakticky znamená: **a) opustit = socioekonomické zázemí; b) přilnout = právní zázemí; c) stát se jedním tělem = intimní zázemí.** Může se vztah rozumně vyvíjet podle těchto kroků? Nebo mu v tom něco brání? Božími mantinely, kterými je ohraničeno bezpečné kluziště při hledání partnera jsou tato kritéria (pro potencionálního partnera):

1) **věřící** (osobní vztah s Bohem)

2) **podobně zaměřen (v oblasti zájmů) s určitými prvky odlišnosti**

3) **ochoten na sobě pracovat a**

4) přitažlivý(á).

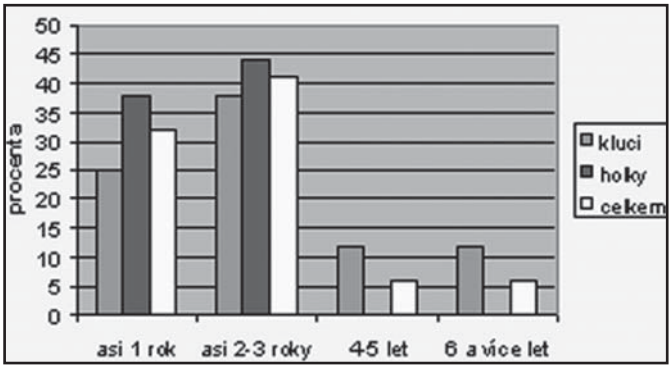

A co ta Boží vůle? Má pro mě jedinou pravou? „Prst z nebe“ nám asi neukáže na onu osobu. Máme svobodu a můžeme si v rámci „Božího kluziště“ vybírat. To je krásné a zodpovědné zároveň. Prosme o **moudrost,** kterou jsou Boží odpovědi na otázky. Důvěřujme MU i když ukáže - tudy ne, pamatujme na to, že je to o **rozhodnutí** a nikdy nebudu před svatbou „vědět na 100%“ že to je ten pravý/á, ale pokud se pohybuji v Božích mantinelech, pak vím, že vztah a manželství bude (může být) krásné. Na závěr něco k zamyšlení: **„Není důležité se oženit/vdát brzo, ale dobře“.**

Poznámka: Podrobné výsledky celého průzkumu jsou dostupné na www.pristav.org Pokud budete chtít realizovat tento průzkum (dotazník s 26 otázkami) i ve vaší mládeži, klubu, sboru či podobně, napište si o něj na email: ondrej.simik@seznam.cz

ONDŘEJ ŠIMIK

Šest klíčů evangelia
k srdci postmoderního člověka

Rozloučení nebylo lehké. Ještě jednou jsme se s Kryštofem objali. Ještě že máme telefon a e-mail. Tak můžeme být v následujících letech v přímém spojení i přes tu velkou vzdálenost, která leží mezi Duisburgem a Papuou - Novou Guinejí. Odešel do odbavovacího prostoru a já jsem se za ním ještě dlouho díval. Jeho vzorkované sako bylo v tom množství lidí dobře viditelné. Pak zahnul doprava a zmizel. Zhruba za jednu hodinu jeho letadlo odlétalo.

Vracel jsem se v myšlenkách zpět: Kryštofovi ležela misie mezi odlehlými etnickými skupinami již velmi dlouho na srdci. Po zakončení biblické školy investoval svůj čas do učení se jazyků a poznávání vzdálených kultur. Bylo nutné učit se nejenom novým výrazům, ale i novému způsobu myšlení, chování a novým pohledům na věci. Krátce řečeno – musel opustit svou vlastní minulost a vše, co ho doposud formovalo, aby mohl cizí lidi seznámit s Boží dobrou zprávou o spasení. A to mi prolétl hlavou výrok o našem Pánu (F 2,6-8): „Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži."

Jak jednoduchá je naproti tomu evangelizace v Evropě! Máme zde stejnou kulturu, stejné dějiny, stejný způsob myšlení i stejné životní zkušenosti. A častokrát také i stejný jazyk. Zdání však klame. Individualizmus kulturu jako společnou stavbu života a myšlení zcela rozdrobil. V naší společnosti je všechno možné. Sociolog Petr Gross tento stav pojmenoval „společnost mnoha možností". Každý si vybere, co chce. Už nemáme jednu kulturu, ale mnoho kultur. To ztěžuje evangelizaci. Metoda, která funguje u „A" nebo u „B" zcela jistě ztroskotá u „C". Musíme zcela pohřbít mylnou myšlenku, že bychom mohli masy lidí zasáhnout pomocí jedné metody. To, co oslovuje lidi v zemích s chybějícím individualizmem (např. v zemích třetího světa), to nezabere u nás. Stejně tak nám pramálo pomohou kdysi úspěšné strategie ze „starých dobrých časů". Příběhy z doby probuzení a z dob našich duchovních otců mohou sebevíc motivovat, nejsou však návodem k oslovení postmoderní kultury v dnešní Evropě. Pokusme se jí lépe porozumět.

Znaky postmoderny

1. Konec racionality

Moderna byla poznamenána osvícenstvím a rostoucím sebevědomím lidstva. Velký optimizmus povznášel společnost ve všech oblastech. Technika se vyvíjela stále rychleji a ulehčovala všední život. Věda dělala ohromné pokroky a slibovala objektivní a průkazné odpovědi na velké otázky lidstva (např. Odkud přicházíme? Kdo jsme? Jak máme žít?). Tato euforie se však roztříštila na zkušenostech z obou světových válek, na ničení přírody nebo zborcení politických a společenských utopií. Tato, biblicky řečeno, padlá realita vrátila lidstvo zpět na zem.

A staré otázky jsou opět zde. Ale netěšme se příliš brzy – postmoderna (po moderní době) už nehledá odpovědi v křesťanství. Naproti tomu se otvírá všemu, co je nějak náboženské nebo duchovní. Nabízí se všechno a vše také nachází zastánce – od astrologie po zenbudhismus. Německý filozof Jürgen Habermas o současnosti hovoří jako o „postsekulární společnosti", ve které již náboženství není „zcela iracionální".

Naše šance:

Dnes můžeme opět věřit a modlit se. V talkshow se politici, sportovci a jiní VIP veřejně přiznávají k tomu, že věří ve „vyšší síly" a že z nich čerpají sílu. Když hovoříme o naší víře a našich zkušenostech, náš hovor už není přerušován. Opět jsme naší společností přijímáni. Ale pozor: nesmíme při tom tvrdit, že Ježíš Kristus je jediná cesta k Bohu. Ale k tomu se později ještě vrátíme.

2. Individualizmus

Individualizmus vyvyšuje dvě dogmata: „JÁ" a „DNES". Nejdůležitější povinnosti máme sami k sobě. „Co mi to přinese?" – to je základní otázka, která je i v křesťanských kruzích určující. To ale nemusí znamenat, že se tato společnost stala asociální. Ale láska k bližnímu musí být zážitkem. Akční diakonie. Vše se stává zážitkem, dokonce i utrácení peněz v Shopping parku. Čekání není „in". Chceme život nyní a zde. Věčný život jednou u Boha je sice pěkná věc, ale je nutno na něj čekat. Kdoví, co se ještě může stát. Pro postmodernistu je náboženství uspokojením přítomnosti. To, co mu nepřináší uspokojení teď – a pokud možno okamžitě – to vypadává z oblasti jeho zájmů.

Naše šance:

Lidé už nemají žádné (silné) tradiční vazby. Argument „To se přece nedělá" ztratil svoji moc. Kdo chodí i do jiných sborů, již není automaticky nazván sektářem, obzvláště ne ve městech. Zde každý chodí kamkoliv. Pokud chtějí lidé něco poznat, nenechají si nic zakazovat.

Touha postmodernistů po životě „zde a nyní" je otevřena pro aktuální a s dneškem související evangelium. Samozřejmě je to pro nás, křesťany, nová výzva: Je naše křesťanství vhodné pro dnešek? Žijeme v každodenním společenství s Ježíšem Kristem? Vidí lidé kolem nás, že náš život v manželství, rodině, v zaměstnání apod. je skrze Ježíše a Jeho Slovo pozitivně a atraktivně veden a uspořádán?

3. Tolerance a chybějící orientace

Dnes je dovoleno věřit všemu. Ale jenom ve vztahu ke mně. Jakmile ale svoji víru prohlásíme jako nutnou ke spasení (bez Ježíše jsi navěky ztracen), potom jsme najednou netolerantní a proviňujeme se proti dobrým mravům postmoderny. V souladu s tím je ta tolerance, která všechna náboženská přesvědčení a životní styly považuje za rovnocenné, zcela lhostejná vůči otázkám, vztahujícím se k pravdě. Toto vede ke ztrátě orientace v životě. A právě v životních krizích je toto vakuum zřejmé. Ani postmodernista toto hledání neschovává. Mnohdy je kašírované světovým názorem (cesta je cílem), při tom však přiznává, že ten budoucí cíl neznáme.

Naše šance:

V kultuře (absolutizující) tolerance nevznikají žádná pevná přesvědčení, která

by mohla dát životu oporu a cíl. Proto jsou nápadní takoví lidé, kteří takové pevné přesvědčení mají. Nejzřetelněji to mohou postmoderní současníci vidět, když nás, křesťany, vede život nepochopitelnými cestami. Potom poznávají, že víra v Ježíše Krista a Jeho slovo snese zátěž a osvědčuje se. Stejně tak zajímaví budeme, když „čas radostí a her" omezíme a náš čas a sílu nasadíme pro službu jiným lidem. Křesťané, kteří otázku „Co mi to přinese?" zamění za otázku „Co to přinese druhým?" jsou nápadní – pokud to činí s radostným srdcem! Když to shrneme: Kdo dnes s přesvědčením věří a žije, ten má malou konkurenci a je proto zajímavým současníkem.

4. Společnost prožitků

Je plodem individualizmu. Otázky po pravdě jsou passé. Duch doby se neptá „je to pravda", ale „mohu při tom něco zažít?"

Naše šance:

Pán Ježíš je živý. Včera, dnes, zítra a věčně. Tam, kde je On, je možné sílu Božího Ducha nejenom pocítit, ale ona je i viditelná. Lidé jsou proměňováni. Smíření mezi nepřáteli se stává skutečností. Radost v Pánu. Radost v utrpení a žalosti. Stávají se zázraky. (Ano, četli jste správně! Dychtivost po zázracích – jak je to obvyklé v těchto kruzích – je s jistotou falešná cesta, která sice krátkodobě uspokojí očekávání prožitkové společnosti, ale středně a dlouhodobě stojí na klamu. Tato dychtivost neplní, co slibuje. Na druhou stranu ale dychtivost po zázracích není žádná alternativa. Postmodernista se právem ptá, kde je Ježíš viditelný a zřejmý. Odvážní modlitebníci, orientovaní na Boží zaslíbení, jsou pro současnost zajímavými partnery.)

5. Pragmatizmus

Parafrázováním jednoho úsloví můžeme říci: „Komu to funguje, ten má pravdu." Postmoderna je unavena teoretizováním. Nechce diskutovat, chce život. A protože život není právě lehký, jsou hledány fungující životní koncepty. Knižní a časopisoví rádci jsou vysoko v kurzu. Většinou přicházejí z oblasti esoteriky nebo humanistické psychologie. Od křesťanů už vůbec nic neočekávají.

Naše šance:

Překvapme je. Bible je plná praktických rad. Bůh ví, co z Jeho moudrosti potřebujeme. Hovořme v kázáních, ve skupinkách nebo domácích kroužcích nebo při duchovní péči o penězích, výchově, zdraví, využívání času, o sexu, strachu, stáří, zabezpečení stáří, dědickém právu a podobně. Samozřejmě při tom nesmí přijít evangelium jako ústřední kompetence křesťana a sboru zkrátka. Životní poradenství přece nestojí na místě biblické zvěsti, ale je jejím ovocem.

6. Společnost klamu

Neustále nám jsou nabízeny produkty, které jsou až do nebe vychvalovány. Nabídky jsou provázeny obrázky, pocházejícími z virtuálního světa počítačů: Auto jede jako surfař po ohromných oceánských vlnách; blondýnka verbuje s pokožkou hladkou, jako dětský zadeček a bez životních zkušeností za krém proti vráskám; zašpiněná podlaha se jedním setřením s pomocí tekutého zázraku bleskurychle mění v čistotu zlaté cihly ve Fort Knox. Všechno podvod a každý o tom ví. A v práci to pak jde dále: obklopíme se symboly vyššího postavení, mluvíme o prognózách růstu, pracovníkům se slíbí vytvoření nových pracovních míst - a na konci se všechno ukáže jako klam. Bylo by možné pokračovat sliby velkých a malých politiků. Podobné velké klamy se učí i děti ve škole. Jak tou mou přihláškou co nejvíc ohromit? Jak se postavit, posadit a promluvit co nejseriózněji? Jak se správně prezentovat? A co v lásce a vztazích? Častokrát pouze vřelé proklamace věrnosti, které se rozplynou ...

Naše šance:

Předstírání již vězí v duchu doby, který ani u křesťana neprobíhá nepozorovaně. Jsou naše slova o Ježíši a Jeho skutcích pravdivá? Slibujeme jen to, k čemu nás opravňuje Boží Slovo? Jsou naše bohoslužby setkáními s reálnou Boží přítomností nebo inscenujeme pouze divadelní představení s několika dějstvími? Nemylme se: postmoderní člověk to prohlédne. Z počátku se nechá nadchnout – má rád vzrušení – ale pak táhne svou cestou dále a dále ve hledání důvěryhodného života.

Pravdivost je vzácné zboží a proto je ceněná. Autentický život a mluva je stále přitažlivý a také jím zůstane.

Moderna se ptá: „Je to poselství důvěryhodné?“ Postmoderna se ptá: „Je ten posel důvěryhodný?“ Lidé jsou přesyceni velkými teoriemi. Oproti tomu jsou otevřeni pro malé projevy přátelství. Jsme-li pro jejich vztahy důležitou osobou, potom je tu vysoká pravděpodobnost, že se někdy budou o naši víru zajímat. Praktikujme „otevřený dům a otevřený život“. Mluvme o našich porážkách i vítězstvích, o našich selháních a Boží útěše, o hádkách a cestách ke smíření. Stavějme na bibli, vždyť tam to všechno také nacházíme.

Praktické rady...

1. Úvodní otázky

Neostýchejte se mluvit o náboženství. Znovu je to „in“. Vyptávejte se ho tak, aby ten druhý začal mluvit o sobě a vy jste ho tak mohli lépe poznat:

„Jste věřící člověk?“ Na to on bude moci odpovědět, protože postmodernisté o víře přemýšlí. Neptejte se, jaký je křesťan. V tom se mnozí z nich nevyznají. To se pak hned ocitají v roli Neználka. To je pozice, ve které nikdo není rád.

„Věříte v Boha?“ – Prozatím vynechejte Ježíše. U Boha spíše najdete něco, na čem se shodnete.

„Myslíte, že náboženství je smysluplné?“ – Podobnými otázkami se hodně dozvíte o vašem novém partnerovi v diskusi. Otázky k vině druhého jsou tabu. To zakouší u moralizujícího vystrčeného ukazováčku.

2. Dobře naslouchejte a pozorujte ho

Dává jisté odpovědi? Ukazují jeho slova na hledání, naději, další otázky, nebo odmítání? Pakliže cítíte, že mu je vaše téma nepříjemné, změňte ho. Modlete se za něj a proste Boha, aby připravil příhodnější čas pro svědectví. Pokud je ale naproti tomu otevřený, zajímá se a hledá, potom buďte odvážní a jděte dále:

3. Ptejte se na jeho postoj k Ježíši

Jaký postoj má váš diskutující k Ježíši? Můžete na to přijít např. následující otázkou: „Na co byste se rád zeptal Ježíše, kdybyste k tomu měli příležitost?“ Ve většině případů přicházejí otázky k jeho utrpení. Nevyhýbejte se jim, odpovídejte upřímně. Zpravidla dávám odpověď ve třech krocích:

„Nevím to.“ Tato odpověď pro postmodernistu neznamená blamáž. Jde mu o upřímnost, a tu zde může pozorovat. Hrajeme-li si na vševědoucího, spíše tím lidi odpudíme.

Vyprávím ze svého života, jak jsem sám prožil utrpení a bolest a jak jsem se s ním vyrovnal s vírou v Ježíše. To ho většinou velmi zaujme.

Vysvětlím, že Bohu není utrpení a bolest cizí. Ale na rozdíl od nás se utrpení vystavuje zcela dobrovolně. Z lásky k nám ho dokonce sám vyhledal. A nyní už jsem poprvé u kříže, na místě Boží lásky.

4. Poselství smíření jako osobní svědectví

Jak vysvětlit hříšníkovi, že je hříšníkem a zasloužil si pekelné utrpení, bez toho, aby okamžitě zaujal obranný postoj? Zcela jednoduše – vyprávíme o sobě, ze svého vlastního života. Vyprávějte o vlastní vině, o vašich představách, fantaziích, egoizmu, o vaší praktikované bezbožnosti. Na pár minut odložte veškerou svatost (stejně to v mnoha případech není nic jiného, než pokrytectví) a poměřte se Božím metrem. Vyprávějte, že jste zasloužili Boží trest a že Ježíš je tou jedinou cestou – pro mně i vás. Jedinou cestou ke smíření!

5. Řekni, co děláš (ne čemu věříš)

Postmoderní člověk je pragmatik. Proto ho zajímá, co křesťané dělají a jak to dělají.

6. Biblická zvěst

Pokud náš přítel v nás našel důvěryhodného partnera rozhovoru, potom také jednoho dne položí otázku: „Čemu vlastně věříš?“ Jelikož biblická zvěst bezbožníkům nelichotí, odpovídám hned otázkou: „Chceš to doopravdy vědět?“ Řekne-li ano, pak mě zmocnil k tomu, abych mu řekl, co pro postmoderního člověka není „politicky korektní“ – např. že existuje pouze jedna pravda o Bohu, pouze jeden Prostředník, jenom jedna cesta k záchraně apod. Zkušenosti ukazují, že takové informace vedou zpravidla k intenzivnímu přemýšlení. U mnohých to končí modlitbou, ve které přijmou Ježíše jako svého Pána.

Přílet

Mezi tím je Kryštof už několik měsíců ve své nové vlasti. První kroky nebyly lehké. Vše bylo dost nezvyklé, ale každým dnem to šlo o trochu lépe. Pro nás v Evropě není postmoderna o nic menší výzvou. Přijměme ji. Vyplatí se to kvůli každému člověku, který najde Ježíše.

Mám kontakt s lidmi, pro které je Ježíš cizí? Modlím se za ně každodenně?

Považují mne tito lidé za důvěryhodného křesťana? Oslovují mne?

Co mohu udělat, abych kontakt s nimi prohloubil a sám zůstal zcela transparentním?

GERD QUADFLIEG, DUISBURG
Z ČASOPISU PERSPEKTIVE 05/2008
PŘELOŽIL JOSEF HIERZER

Peníze nebo život

Téma minulého čísla „Peníze nebo život“, ještě stále doznívá. Následující úvaha se k němu vrací a přináší zajímavou reflexi na pozadí osobních zkušeností a rozhovorů.

V názvu použitá spojka nebo navozuje vylučovací vztah mezi penězi a životem. Jako bychom říkali buď peníze nebo život, kdy nelze obojí sloučit. Zkusme to tedy říct jinak. Například: Život za peníze. Ale je možné vyměnit či dokonce si koupit život za peníze? Takovou otázku jsem si kladl, když jsem si před časem přečetl zprávu o tom, že existují lidé, kteří jsou ochotni za úplatu přenechat svůj tělesný orgán, který se pak použije k transplantaci. Jedná se o poměrně jednoduchou rovnici. Na jedné straně té pomyslné rovnice je bohatý člověk, většinou ze západní Evropy nebo severní Ameriky, který je fatálně nemocný, a nemůže dlouho čekat, než se pro něho najde vhodný dárce. Protože je movitý a jde mu o život, je ochotný si orgán, který mu má být transplantován, jednoduše na objednávku koupit. Na druhé straně té rovnice stojí člověk-dodavatel, většinou chudák z třetího světa, který umírá hlady, a peníze na vlastní obživu a obživu své rodiny je schopný opatřit jen tak, že prodá svou ledvinu. Oběma z nich jde o život. A oba své životy zachraňují penězi. A tak se z lidského orgánu, určeného k transplantaci, stává komodita, tedy zboží určené ke směně. Pokud tato zpráva nebyla novinářskou „kachnou“, pak mi z toho běhá mráz po zádech. Na možnost získat zdraví a potažmo život za peníze, se bude z jiného úhlu dívat těžce nemocný člověk, který je ochotný dát úplatek jen proto, aby se posunul dopředu na seznamu čekajících na operaci, a jinak varovně kývající prstem moralista kypící zdravím. Jsem dalek toho, abych jednu či druhou stranu soudil. Nikdy jsem nebyl v podobně svízelné situaci. Důchod, který pobírám, mi zajišťuje dostačující životní standard, a svému Pánu jsem vděčný i za své dobré zdraví. Ale co kdyby... Kdybych se sám nebo někdo z mých nejbližších ocitl v tak vážné situaci, že bych se musel rozhodnout, jak se zachovat v této kritické chvíli. Spolehnout cele na Boha, nebo hledat pomoc ještě jiným způsobem? Na příklad právě těmi penězi. Obtížně bych nezaujatě radil v takovém případě i cizímu člověku.

Radit nebo pomoci nevěřícím lidem, kteří nás žádají o pomoc ve svých těžkých životních krizích, může pak představovat dilema, kdy se rozhodujeme, zdali si udržíme duchovně-mravní integritu nebo přijdeme s obecně lidským řešením. Ale jak těmto lidem pomoci, když nejsou zakotveni v Bohu, a přesto se na nás obracejí se svými životními těžkostmi, a očekávají, že jim je pomůžeme řešit, když už vše ostatní selhalo, a kdy ani velkými penězi si nelze zajistit úspěšnou operaci či zachránit skomírající život. Jsou to křesťané a jejich zástupné modlitby, na kterých pak oni staví svou naději? Uvedu zde tři příklady jednání charakterizující nevěřící lidi, s kterými jsem se setkal v poslední době. Lidí – bezvěrců, kteří se najednou ve své těžké chvíli „rozpomenou na Boha“.

Před časem jsem potkal svého bývalého kolegu. Dříve to byl člověk plný energie, který sršel břitkým vtipem. Když jsme se nyní po letech potkali, byl to zhroucený stařec, kterému selhaly ledviny, a on jednou týdně docházel na dialýzu. Odvedl jsem ho do vedlejší ulice, kde nebyl provoz. Tam jsem ho držel za ruce a modlil se za něho. Byl mi vděčný, a dojetím plakal. Když jsme se loučili, nabídnul jsem mu návštěvu. Chtěl jsem mu toho říct víc o Boží milosti zjevené v Pánu Ježíši. Nechtěl. Jen mě prosil, abych se za něho modlil, protože on to neumí. Pak jsme se ještě několikrát potkali. Časem se frekvence jeho návštěv na oddělení umělé ledviny zvýšila. A pak zanedlouho jsem se dozvěděl, že zemřel.

Jiný z mých bývalých kolegů mi poslal textovou zprávu, která zněla: Modli se prosím za mého syna, který při slézání skály spadl a těžce se zranil. Já se neumím modlit. Rád jsem mu vyhověl, a jeho syna jsem předkládal na svých modlitbách Pánu. Ten se později uzdravil.

A ještě do třetice. Zastavila mě sousedka. S pláčem se mi svěřila, že její manžel je na operaci srdce. Prosila mě, abych se za něho pomodlil, protože ona to nedokáže. Také její prosbě jsem rád vyhověl. Dnes už je manžel doma, a postupně se zotavuje.

Ze svých zkušeností vím, a dokládají to i uvedené příklady, že i skalní ateista, když selže všechna lidská pomoc a lékařský um, kdy ani peníze nic nezmohou, se chytá toho posledního stébla, kterým je modlitba. I když pro racionálně založeného člověka modlitba představuje cosi pošetile směšného, co odporuje zdravému rozumu. Už bezvěrečtí sedláci, kteří se vysmívali víře a vyhýbali se návštěvám kostela, rouhavě říkali, že „nejlepší modlení je pořádné hnojení.“ Ale v kritických okamžicích jde veškerá racionalita stranou. Jsem vděčný Bohu za dar a moc modlitby. A velice si vážím i důvěry svých známých, kteří se mi svěřují se svými bolestmi a obracejí se na mne s prosbami, abych na ně pamatoval ve svých modlitbách, když jsou jejich životy vystaveny těžkým otřesům, a oni sami se neumějí modlit. Zástupná modlitba a svědectví o nabízené Boží milosti jsou většinou tím jediným, co pro ně mohu udělat. Ale přiznám se, že mnohem raději bych je chtěl naučit tomu, aby se oni sami dokázali obracet k Bohu v upřímné modlitbě. Kéž by mohli opravdově poznat, že naše naděje není v penězích, ani v obratných prstech věhlasného chirurga, ale je v živém Bohu, a že modlitba pro ně nepředstavuje jen tu poslední pojistku nebo jakýsi vyšší nadstandard, který jim může poskytnout křesťan. Potíž je ale v tom, že oni nechtějí, protože nemají potřebu hledat Boha. A když to později dobře dopadne a otrne jim, modlitba už v jejich životě nemá místo. Už ji nepotřebují, a jako s nepotřebnou s ní naloží. Jak rychle pominou jejich obavy o ohrožený život, tak rychle pomine i jejich zájem o Boží pomoc. To je trpká zkušenost.

JOSEF HUDOUSEK

Milan Hrdina odišiel do nebeskej vlasti

23. septembra 2008 si Pán života a smrti povolal k sebe svojho verného sluhu Milana Hrdinu, tu na zemi vo veku 77 rokov. Do neba odišiel po dlhšom telesnom utrpení, ale toto sa už teraz navždy zmenilo na tiaž slávy.

Ešte nedávno sme v dennom čítaní Cestou života čítali články podpísané mh. Kto sa pod touto „menovkou" skrýval? Písal ich Milan Rastislav Hrdina, ako to mal v rodnom liste. Nuž písal, slúžil Božím slovom na bezpočetných zhromaždeniach, konferenciách, svadbách i pohreboch. Už aj v tomto smere doslúžil. Teraz ho čaká od Pána odmena verným.

Brat Milan prijal Spasiteľa Pána Ježiša Krista do svojho srdca a života ako 16-ročný. Rodina najprv žila v Malackách, neskôr až doteraz v Bratislave. Študoval na vysokej škole, no štúdium neukončil, pretože v osudných 50. a rokoch minulého storočia ako organizátor mládežníckych stretnutí kresťanov sa dostal do väzenia. Odsúdili ho na 10 rokov za „vlastizradu". Po roku bol však prepustený a znovu sa zapojil do už spomínanej služby Bohu a ľuďom.

Oženil sa so sestrou Darinkou, rodenou Ondrejičkovou. Pán im požehnal synčeka Miloška, ktorého však ako 10-ročného za ľudsky tragických okolností povolal k sebe.

Neskôr bol brat Milan Hrdina povolaný do služby prvého zástupcu Kresťanských zborov v SR. V tejto úlohe pôsobil dlhé roky popri zamestnaní v banke.

Po sedemdesiatke v roku 2001 prišli zdravotné problémy, nemohol pravidelne navštevovať zhromaždenia Božieho ľudu. V kontakte s ním však zostal. Navštevovali sme ho doma a upevňovali vo viere. V septembri 2008 sa jeho zdravotný stav rapídne zhoršoval, až ho Pán 23. 9. od všetkých starostí a bremien úplne oslobodil.

Milan Hrdina (stojí druhý sprava) na fotke z polovice 50-tych rokov. Vedľa neho jeho budúca manželka.

Pohreb sa konal 3. októbra 2008 na cintoríne v Slávičom údolí v Bratislave za účasti niekoľko sto bratov a sestier i priateľov a známych, či zástupcov štátnej správy a iných zborov Kristovej Cirkvi z celého Slovenska, Českej republiky, Srbska, Maďarska. Božím slovom poslúžili bratia Vladimír Azor a Ján Oboril, spomienkou brat Milan Neklapil a zborovým spevom bratia a sestry z Batizoviec.

Brat Milan Hrdina nám všetkým bude veľmi chýbať. Skláňame sa však pred Božou vôľou a modlíme sa, aby nám sám Pán dal zaňho náhradu, potešil manželku Darinku i Boží ľud, kým sa s ním opäť stretneme v nebeskej sláve.

JÁN KUČERA

Moje spomienky na brata Milana Hrdinu

Zoznámil som sa s ním po mojom obrátení v marci roku 1954 v skupine mladých kresťanov z bratského zboru, ktorá sa ilegálne schádzala v rôznych domácnostiach bratských veriacich v Bratislave. Bol to čas frontálneho útoku komunistickej moci proti kresťanom a zhromaždenia týchto veriacich už boli štyri roky zakázané. Mal vtedy 23 rokov a bol tu výraznou vodcovskou osobnosťou medzi mladými veriacimi. Preto ho o 8 mesiacov neskôr, v novembri toho roku spolu s troma staršími bratmi, Sirackým, Pavlovičom a Žarnovickým, ako vodcu mládeže zatkli a potom odsúdili na 10 rokov väzenia.

Žil už vtedy v obojstrannom vzťahu čistej lásky ku svojej budúcej manželke, Darinke Odrejičkovej, ktorý sa po jeho uväznení predivne vyvíjal, kým došiel k vzácnemu kresťanskému manželstvu. Keď mu sestra Darinka vo väzení dávala na prst snubný prsteň, prítomná sudkyňa jej ironicky vravela, že on ho i tak nebude môcť nosiť, lebo mu za tie roky pri väzenskej práci prsty poriadne zhrubnú. Ale Pán Boh urobil zázrak a z desiatich rokov väzenia bol iba jeden. Na ich svadobnom zhromaždení brat Siracký prirovnal toto ich zasnúbenie k tmavému pozadiu obrazu, na ktoré maliar namaľuje svetlú udalosť. A tou bol ich vstup do manželstva po takej ťažkej skúške. Čakala ich však ešte druhá, ťažšia, keď v roku 1968 tragicky zomrelo ich jediné dieťa, syn Miloško. Aj táto skúška priviedla jeho aj Darinku ešte bližšie k ich Spasiteľovi a Pánovi.

Bol to brat Milan, ktorý ma prvý povzbudil, aby som medzi mladými vyznal svoju vieru v Pána Ježiša. A bol to on, ktorý ma i neskôr povzbudil, keď som sa cítil slabý vo svojom duchovnom živote. Bol mne aj iným, bratom i sestrám, veľkým príkladom vo vyznávaní Pána Ježiša a svedectve o Ňom v mladom i staršom veku. Už ako veľmi mladý veriaci chlapec chodieval do parku a tam odpočívajúcim starším ľuďom ponúkal evanjelizačné letáky. Nosil ich aj do školy a keď mu raz spadol kabát z vešiaka, rozsypali sa po triede a jeho spolužiaci ich zbierali a čítali. Jeho služba Slovom bola mocná, lebo za ňou bol život oddaný Bohu. V tom všetkým, čo ho poznali, zanechal krásny príklad. Pán Boh mu dal zadosťučinenie za poníženie väznenia, keď v rokoch slobody mohol zastupovať zbory, pre ktoré trpel, pred predstaviteľmi nášho štátu. V posledných rokoch života však už nemohol pre choroby chodiť do zhromaždenia a bol odkázaný na láskyplnú opateru svojej manželky. V nich náš Pán dokončil stvárňovanie jeho charakteru do svojej podoby. Ďakujme Jemu za službu a príklad Jeho verného služobníka.

JÁN HUDEC

Pro jméno Kristovo se vydali na cesty

Jak asi víme, máme v našich sborech lidi, kteří slouží Pánu Bohu „na plný úvazek“ – to znamená, že se vzdali svého občanského povolání, jímž si vydělávali na živobytí, a svou energii a potenciál chtějí podle svých nejlepších možností a schopností věnovat svému Spasiteli. Je jich v našem společenství celá řada a způsob zajištění jejich pozemských potřeb je různý. Mezi nimi jsou také dva, kteří se stali zaměstnanci Křesťanských sborů, jsou to bratři Jarek Andrýsek, který je odpovědným redaktorem Živého Slova a ředitelem Semináře biblického vzdělávání, a Petr Húšť, který zase zajišťuje aktivity a spolupráci mladých křesťanů, jejich volnočasové aktivity, konference mládeží apod. Je to už nějaká doba, co pracují jako zaměstnanci Křesťanských sborů. Dá se tedy už pomalu hodnotit jejich rozhodnutí, jeho kladné i negativní stránky. Proto jsem se zeptal jednoho z nich, Petra Húště, jak se dívá s odstupem času na své rozhodnutí.

Milý Petře, i když jsi se po právní stránce stal „zaměstnancem“ sborů, není to tvoje první „křesťanské zaměstnání“. Můžeš tedy trochu srovnávat, i když některé věci se určitě srovnávat nedají. Protože většina z nás podobnou zkušenost nemá, zajímalo by nás, jak vnímáš svůj život a práci jako „křesťanský pracovník uvolněný pro dílo Páně“?

Má práce je zaměřena na podporu služby mládeži v našich sborech a hlavně na přípravu a podporu těch, kteří tuto službu vykonávají. Dá se to rozdělit asi do takových čtyř hlavních oblastí. Tou první je regionální setkávání mládeže Tmelos OPEN, dále je to Škola pro pracovníky dorostu a mládeže – Infuze, a také příprava celostátní Mládežnické konference (za sebou máme konferenci „On line s Bohem“ a společnou konferenci s Církví bratrskou a Bratrskou jednotou baptistů „V Napětí“). Čtvrtá oblast je individuální a patří do ní například návštěvy sborů, mládeží, vedoucích pracovníků atd. Součástí mé práce je částečně i zapojení v místním sboru ve Vsetíně. Myslím tím kázání, vedení pracovní skupiny, vedení mládežnického setkání Shluk apod. Prožívám také Boží povolání do mezidenominační práce ve Vsetíně. Jsem ve vedení Modliteb 24/7 a v pořádání WorshipFestivalu. Tyto služby tvoří sice jen malou, ale nezbytnou součást mé práce. Poskytují mi určitý kredit formou čerstvých zkušeností a vhledu do aktuální problematiky sborové a mezisborové služby.

Co tě na ní těší?

Jsem chlap jako každý jiný. Tak jako je spokojen zedník, který vidí za sebou postavený komín, řidič kamionu, který má za sebou ujetou dlouhou cestu nebo kuchař, který uvařil jídlo, na kterém si ostatní pochutnali, tak i mě těší, když vidím výsledky své práce. Ty však pro mě nejsou tak důležité, jako Boží povolání a věrnost Pánu Bohu. Na druhou stranu, když se namáháte a nevidíte výsledek, začnete zvažovat, zda jste Boží povolání slyšeli správně a zda danou práci děláte dobře? Dlouhé hodiny v kanceláři mne příliš netěší, stejně jako vyřizování pošty, náročné přípravy akcí o samotě nebo vleklé a neplodné porady. Naopak vždy mne těší být v terénu. Navštívit sbory, mládeže, uspořádat semináře, koncerty, ... Mám radost, když pracujeme týmově a tvořivě. Když děláme akce mládeže prorocky, na aktuální témata a problémy mladých lidí. Těší mě, když je Pán Bůh oslovuje. Mám radost, když se nám daří vytvářet prostor a zázemí pro zapojení dalších, když práci neděláme sami.

Co bys rád, abychom si uvědomili?

Co potřebuje mladá generace jako taková a zvlášť generace mladých křesťanů? Dítě se narodí do fáze závislosti. Je závislé na kojení, přebalení, oblékání, na péči. Přestože povyroste, je závislé na bydlení s rodiči, na jejich názorech, pravidlech, financích. Když se mladý člověk zdravě vyvíjí, posunuje se do fáze nezávislosti. Osamostatňuje se od rodičů, má své vlastní názory, pravidla, někdy i finance. Má často opačné názory. U některých se toto období projevuje rebelií. Musí si tím projít, aby mohli dozrát a posunout se do dospělosti, do fáze vzájemné závislosti, jako je například týmová práce, manželství a život ve společenství. Pokud u mladého člověka potlačíme období nezávislosti, tak bude vzájemnou závislost vždy vnímat jen jako závislost. Může se z něj stát věčně nezávislý individualista. Pokud mladým lidem dáme v našich sborech prostor, potvrzení, povzbuzení pro jejich činnost, názory, někdy i nesouhlasy, pak nebudou chtít dozrávat a zůstávat jinde, ale v našich sborech. Věřím, že tak jako děti přináší do rodiny čerstvý vítr, tak přináší čerstvý vítr mladá generace do sborů. Ne vždy je to snadné, ale je to živé. Někdo řekl, že mladá generace je budoucností našich sborů. Někdo jiný však řekl, že pokud mladá generace není současností církve, tak nemůže být ani budoucností.

Rozhodnutí stát se pracovníkem Křesťanských sborů určitě nebylo snadné. S jakými obavami jsi musel bojovat? Naplnily se nebo to bylo jinak?

Každé společenství má své klady i zápory. Jsme silní v tom, že stavíme na znalosti Písma, na osobním poznání a vztahu s Pánem Ježíšem Kristem, usilujeme být misijní a v oblasti služby jsme nesmírně obětaví. Naše slabé stránky jsou, že jsme v dnešní době nerelevantní, v práci nekoncepční a vůči sobě individualističtí. Když pak vstupujete do úzkého vztahu a spolupráce, mohou vás zásadně ovlivnit jak ty silné, tak i ty slabé stránky. Takže je to stálý zápas. Někdy mám dojem, že jsem dříve (v práci v Křesťanské akademii mladých a v Občanském sdružení DEN ve Vsetíně) hrával fotbal s týmem a že teď hraji sám. Nemám komu přihrát a od nikoho nedostávám přihráno. Někdy se cítím sám a zbytečný. Nemůžu přijít do sborů a mládeží a říct: „Tak a teď budeme spolupracovat!“ Je to spíše na zájmu a pozvání jednotlivých sborů a mládeží. Mám ale radost, že se za ty dva roky práce podařila navázat spolupráce asi s polovinou našich sborů.

Co bys rád vzkázal čtenářům Živého slova nebo křesťanům, kteří jsou v běžném pracovním procesu?

Jsme přesvědčeni, že i když je naše pracovní náplň odlišná, tak je to stejný Pán Bůh, který nás do práce povolává a pro kterého svou práci děláme. Ať už jsem učitelkou, řidičem kamiónu, obchodním zástupcem nebo pracovníkem pro křesťanskou mládež. Práce druhých v různých povoláních si vážím a jsou chvíle, kdy jim i závidím. Když jsem dělal mládežnickou práci při škole a při civilním zaměstnání, často jsem Pánu Bohu říkal, že bych rád sloužil na plno. Pán Bůh mne vzal vážně. Vážím si toho, že mi Křesťanské sbory tuto práci nabídly a že mne v ní podporují.

S PETREM HÚŠTÉM ROZMLOUVAL TOMÁŠ PALA

Srdečně Vás zveme na

Velikonoční konferenci

v Třinci

ve dnech 10. - 12. 4. 2009
do kulturního domu
TRISIA

Téma:

„Křesťan a svět"

(Jan 17)

Křesťanský sbor Český Těšín spolu s Mezisborovou radou KřS ČR.

Informace získáte:

Boháč Pavel	Zabystrzan Ota	Marta Suchánková
+420 558 358 743	+420 595 532 603	+420 558 732 064
+420 602 825 720	+420 724 523 615	+420 728 242 757
bohacpavel@email.cz	zabystrzan@tiscali.cz	marta.suchanková@steeltec.cz

Cestou života

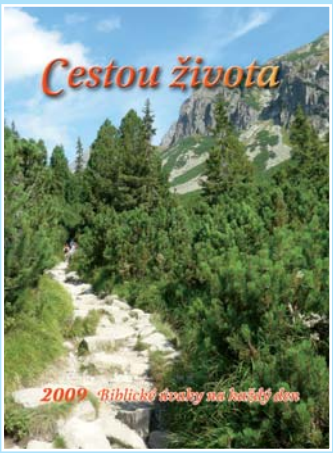

ročenka 2009

Doporučujeme čtenářům ročenku Cestou života 2009, která obsahuje stručné biblické úvahy na každý den roku střídavě v českém a slovenském jazyce. Autory těchto úvah jsou většinou bratři z Křesťanských sborů. Knížka má rozsah 200 stran, cena je 130 Kč. Objednávky vyřizuje A-ALEF, Bořivojova 620/29, 718 00 Ostrava.

POD ZÁŠTITOU:

www.ea.cz

KMS
www.kmspraha.cz

KS-SCH
www.ks-sch.cz

POŘÁDAJÍ:

NADAČNÍ FOND NEHEMIA
MOTIVOVAT A PRAKTICKY POMÁHAT PŘI NAPLŇOVÁNÍ VELKÉHO POSLÁNÍ
www.nehemia.cz

Wycliffe CZECH REPUBLIC
PŘEKLAD BIBLE PRO KAŽDÝ NÁROD V JEHO MATEŘSKÉM JAZYCE
www.wycliffe.cz

OM ČESKÁ REPUBLIKA
VÁŠ MISIJNÍ PARTNER
www.om.org

NADAČNÍ FOND KMS
NAJDI SVÉ MÍSTO VE VELKÉM POSLÁNÍ
htpp://sweb.cz/misie

Operace EXODUS
Ebenezer - fond pomoci
POMOC ŽIDŮM PŘI NÁVRATU DO IZRAELE

YOUTH WITH A MISSION
POZNÁVAT BOHA A SEZNAMOVAT S NÍM SVĚT
www.ywamplzen.org

MISIJNÍ VÍKEND 2009

ZMĚŇ SVĚT DŘÍVE, NEŽ SVĚT ZMĚNÍ TEBE

TERMÍNY

7. 2. 2009 PRAHA
(BUDOVA KS U STANICE METRA „PALMOVKA", NA ŽERTVÁCH 23, 180 00 PRAHA 8)

7. 3. 2009 ČESKÝ TĚŠÍN
(KŘESŤANSKÉ CENTRUM AC ČESKÝ TĚŠÍN, SLOVENSKÁ 3, 737 01 ČESKÝ TĚŠÍN)
www.kctesin.cz

Vždy od 9:30 do 16:30 hod.

ÚČASTNICKÝ POPLATEK 100 KČ ZAHRNUJE I JEDNODUCHÝ OBĚD

PROGRAM KONFERENCE:

"CHVÁLY Z RŮZNÝCH KOUTŮ SVĚTA" - SKUPINA FLEXIBLE FORMATION
MULTIMEDIÁLNÍ PŘEDSTAVENÍ MISIE MEZI NÁRODY
SEMINÁŘ NA TÉMA „ZMĚŇ SVĚT DŘÍVE, NEŽ SVĚT ZMĚNÍ TEBE"
PŘEDNÁŠÍ - WOLFGANG BINDER - ŘEDITEL WYCLIFFE PRO STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPU
SETKÁNÍ S MISIONÁŘI JEDNOTLIVÝCH MISIJNÍCH ORGANIZACÍ

SOUČÁSTÍ ODPOLEDNÍHO PROGRAMU JE I SEMINÁŘ PRO PASTORY:

MISIOLOGIE (PŘEDNÁŠÍ W. BINDER)
PÉČE O MISIONÁŘE (PŘEDNÁŠÍ W. BINDER)